

II

(Nelegislatīvi akti)

LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS

(2011. gada 3. augusts)

par valsts atbalstu SA. 26980 (C 34/09 (ex N 588/08)), ko Portugāle plāno piešķirt *Petrogal*

(izziņots ar dokumenta numuru C(2011) 5546)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2012/466/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad tā uzaicinājusi ieinteresētās personas iesniegt piezīmes saskaņā ar šiem noteikumiem⁽¹⁾ un ņemusi vērā iesniegtās piezīmes,

tā kā:

(3) Komisijas lēmums sākt procedūru tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*⁽²⁾. Komisija uzaicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes.(4) Komisija saņēma piezīmes no *Associação das Indústrias da Petroquímica, Química e Refinação*⁽³⁾, *Confederação da Indústria Portuguesa*⁽⁴⁾, *Associação para a eficiência energética*⁽⁵⁾, konkurenta Nr. 2⁽⁶⁾, kas ir *Petrogal* konkurējošais uzņēmums⁽⁷⁾, konkurenta Nr. 1⁽⁸⁾⁽⁹⁾, *União Geral de trabalhadores*⁽¹⁰⁾, Sinešas pašvadības⁽¹¹⁾, *Confederação Geral dos Trabalhadores Portugueses*⁽¹²⁾ un *Associação Industrial Portuguesa*⁽¹³⁾.

(5) Savās 2010. gada 9., 10., 17. un 19. marta vēstulēs Komisija šīs piezīmes nosūtīja Portugālei, dodot valstij iespēju sniegt atbildi, un Portugāle sniedza savus apsvērumus 2010. gada 8. aprīļa vēstulē.

1. PROCEDŪRA

(1) Komisija savā 2009. gada 19. novembra vēstulē informēja Portugāli par lēmumu sākt Līguma 108. panta 2. punktā noteikto procedūru saistībā ar īpašu reģionālo atbalstu par labu *Petroleos de Portugal, Petrogal S.A.* (turpmāk "*Petrogal*") veiktam ieguldījumu projektam – tā pārstrādes darbībām Sinešā (*Sines*) un Matoziņušā (*Matosinhos*) (turpmāk "ieguldījumu projekts"). Portugāle savā 2009. gada 9. decembra vēstulē sniedza lēmuma sākt procedūru nekonfidenciālo versiju publicēšanai.

(2) Portugāle savā 2009. gada 17. decembra vēstulē lūdza par vienu mēnesi pagarināt termiņu piezīmju iesniegšanai. Komisija 2009. gada 22. decembrī pieņēma šo lūgumu. Portugāle savā 2010. gada 21. janvāra vēstulē sniedza piezīmes.

(6) Komisija savās 2010. gada 15. un 28. jūlija vēstulēs⁽¹⁴⁾ pieprasīja papildinformāciju, un Portugāle to sniedza attiecīgi 2010. gada 16. un 23. augusta vēstulēs.⁽²⁾ Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.⁽³⁾ 2010. gada 26. februāra vēstule.⁽⁴⁾ Skatīt 3. zemsvītras piezīmi.⁽⁵⁾ Skatīt 3. zemsvītras piezīmi.⁽⁶⁾ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 6. panta 2. punktu šī ieinteresētā persona lūgusi neizpaust attiecīgajai dalībvalstij tās identitāti iespējama kaitējuma dēļ.⁽⁷⁾ Skatīt 3. zemsvītras piezīmi.⁽⁸⁾ Skatīt 6. zemsvītras piezīmi.⁽⁹⁾ 2010. gada 1. marta vēstule.⁽¹⁰⁾ 2010. gada 2. marta vēstule.⁽¹¹⁾ 2010. gada 10. marta vēstule.⁽¹²⁾ 2010. gada 11. marta vēstule.⁽¹³⁾ 2010. gada 18. marta vēstule.⁽¹⁴⁾ Vēstules teksts portugāļu valodā (vēstule angļu valodā tika nosūtīta 2010. gada 22. jūlijā).⁽¹⁾ OV C 23, 30.1.2010., 34. lpp.

- (7) Komisija savās 2010. gada 4. un 5. augusta vēstulēs pieprasīja, lai konkurents Nr. 1 un konkurents Nr. 2 sniedz skaidrojošu informāciju, un tā tika sniegta 2010. gada 10. un 15. septembra vēstulēs. Šī informācija 2010. gada 20. septembra vēstulē tika nosūtīta Portugālei piezīmju sniegšanai.
- (8) Komisija savās 2010. gada 17. septembra un 1. oktobra vēstulēs pieprasīja Portugālei sniegt papildinformāciju. Portugāle atbildēja 2010. gada 18. un 29. oktobrī.
- (9) 2010. gada 13. oktobra vēstulēs konkurents Nr. 1 un konkurents Nr. 2 tika lūgti sniegt specifisku sīkāku informāciju attiecīgi par 2010. gada 10. un 15. septembra vēstulēm.
- (10) Komisija savās 2010. gada 21. un 28. oktobra vēstulēs pieprasīja Portugālei sniegt papildinformāciju. Portugāle sniedza atbildi savās 12. novembra vēstulēs.
- (11) Konkurents Nr. 1 savā 2010. gada 10. novembra vēstulē sniedza skaidrojošu informāciju par savu 2010. gada 15. septembra vēstuli. Šī skaidrojošā informācija tika nosūtīta Portugālei 2010. gada 12. novembrī, lūdzot to sniegt piezīmes, un Portugāle atbildēja savā 2010. gada 19. novembra vēstulē.
- (12) Komisija savā 2010. gada 30. novembra vēstulē pieprasīja Portugālei sniegt papildinformāciju. Portugāle sniedza atbildi savā 2010. gada 20. decembra vēstulē.
- (13) Komisija savā 2010. gada 11. novembra vēstulē pieprasīja, lai Portugāle sniedz ieguldījumu projekta izmaksu un ieguvumu analīzi. Portugāle sniedza pieprasīto informāciju 2010. gada 1. decembrī.
- (14) Portugāle savā 2011. gada 6. janvāra vēstulē sniedza informāciju par *Petrogal* akcionāriem.
- (15) 2011. gada 12. janvārī notika tikšanās, kurā piedalījās Portugāles iestādes, *Petrogal* pārstāvji un Komisija. Portugāle savā 2011. gada 25. janvāra vēstulē sniedza informāciju par dažiem jautājumiem, kuri tika uzdoti tikšanās laikā (piemēram, par tirgus novērtējumu un atbalsta stimulējošo ietekmi).
- (16) Komisija savās 2011. gada 24. janvāra, 16. marta un 12. aprīļa vēstulēs pieprasīja papildinformāciju par ieguldījumu projekta iespējamo hipotētisko scenāriju, un Portugāle sniedza atbildi attiecīgi 2011. gada 7. februāra un 4. un 29. aprīļa vēstulēs. Komisija savā 2011. gada 7. jūnija e-pasta vēstulē pieprasīja informāciju, kuru Portugāle iepriekšējās vēstulēs nebija sniegusi. Portugāle sniedza informāciju par dažiem no šiem jautājumiem savā 2011. gada 9. jūnija e-pasta vēstulē un 2011. gada 11. un 17. jūnija vēstulēs.

- (17) Komisija savā 2011. gada 24. jūnija vēstulē pieprasīja Portugālei paskaidrot nenorādīto informāciju par dīzeļdegvielas tirgu. Portugāle sniedza šo informāciju savās 2011. gada 30. jūnija un 14. jūlija vēstulēs. Portugāles iestādes savā 2011. gada 20. jūlija vēstulē piekrita, ka Komisija pieņem šo lēmumu angļu valodā.

2. SĪKS VALSTS ATBALSTA APRAKSTS

2.1. Saņēmējs

- (18) Valsts atbalsta saņēmējs ir *Petróleos de Portugal – Petrogal*, S.A. (turpmāk "*Petrogal*"), kas ir uzņēmumam *Galp Energia*, SGPS, S.A. (turpmāk "*Galp Energia*") pilnībā piederošs meitasuzņēmums. *Galp Energia* galvenie akcionāri ir *ENI SpA* ⁽¹⁵⁾ (33,34 %), *Amorim Energia BV* (turpmāk "*Amorim Energia*") ⁽¹⁶⁾ (33,34 %), *Parpública Participações Públicas* (turpmāk "*Parpública*") (SGPS) ⁽¹⁷⁾ (7 %), *Fidelity International Limited* (2,01 %), *Caixa Geral de Depósitos SA* (turpmāk "*CGD*") ⁽¹⁸⁾ (1 %) un citi (23,31 %). Uzņēmums *Galp Energia* ir *Galp Energia Group* (turpmāk "*Galp*") kontrolāciju sabiedrība. *Galp Energia* darbojas naftas produktu tirgū (tostarp veic pārstrādes un tirdzniecības darbības, ieskaitot vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību) un gāzes tirgū.
- (19) Kontrolāciju sabiedrība ar nosaukumu *GALP – Petróleos e Gás de Portugal SGPS, S.A.* – sākotnēji tika izveidota 1999. gada 22. aprīlī galvenokārt naftas un dabasgāzes tirdzniecībai, un tajā tika apvienoti divi iepriekš pastāvējuši Portugāles valdībai piederoši uzņēmumi, kuri tika nodoti *Galp Energia* kontrolē; šie uzņēmumi bija *Petrogal*, kura darbība bija saistīta ar naftas produktiem, un *GDP – Gas de Portugal, SGPS, S.A.*, kura darbība bija saistīta ar dabasgāzi ⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁵⁾ *ENI S.p.A.* (turpmāk "*ENI*") ir vadošs enerģijas uzņēmums, kas atrodas Itālijā un ir iekļauts Milānas un Ņujorkas (NYSE) biržas sarakstos. Tā darbība tādās jomās kā izpēte un ražošana, gāze un elektroenerģija, naftas produktu pārstrāde un tirdzniecība, naftas ķīmija un mašīnbūve, būvniecības un urbšanas pakalpojumi tiek veikta 70 valstīs. *ENI* ir pārstrādes jaudas Itālijā, Vācijā un Čehijā. Itālijā uzņēmuma sastāvā ir piecas tam pilnībā piederošas pārstrādes rūpnīcas, un tam ir 50 % līdzdalība *Milazzo* pārstrādes rūpnīcā, kas atrodas Sicīlijā. Ārpus Itālijas *ENI* ir ierobežota līdzdalība pārstrādes rūpnīcās Vācijā un Čehijā. Vācijā *ENI* turējumā ir 8,3 % pārstrādes rūpnīcā *SCHWEDT* un 20 % uzņēmumā *BAYERNOIL*, kurā kā integrētā uzņēmumā iekļauti pārstrādes uzņēmumi Ingolštātē (*Ingolstadt*), Voburgā (*Vohburg*) un Neištatē (*Neustadt*). *ENI* pārstrādes jauda Vācijā ir aptuveni 70 tūkstoši barelu dienā, un to galvenokārt izmanto piegādēm *ENI* sadales tīklā Bavārijā un Austrumvācijā. Čehijā *ENI* kopējā daļa uzņēmumā *Česka Rafinerska* ir 32,4 %; *Česka Rafinerska* veido divas pārstrādes rūpnīcas, kas atrodas Kralupī (*Kralupy*) un Litvīnovā (*Litvinov*). *ENI* daļa pārstrādes jaudā ir 53 tūkstoši barelu dienā. *ENI* paša pārstrādes rezultāts Itālijā un ārpus Itālijas 2007. gadā bija 37,15 miljoni tonnu.

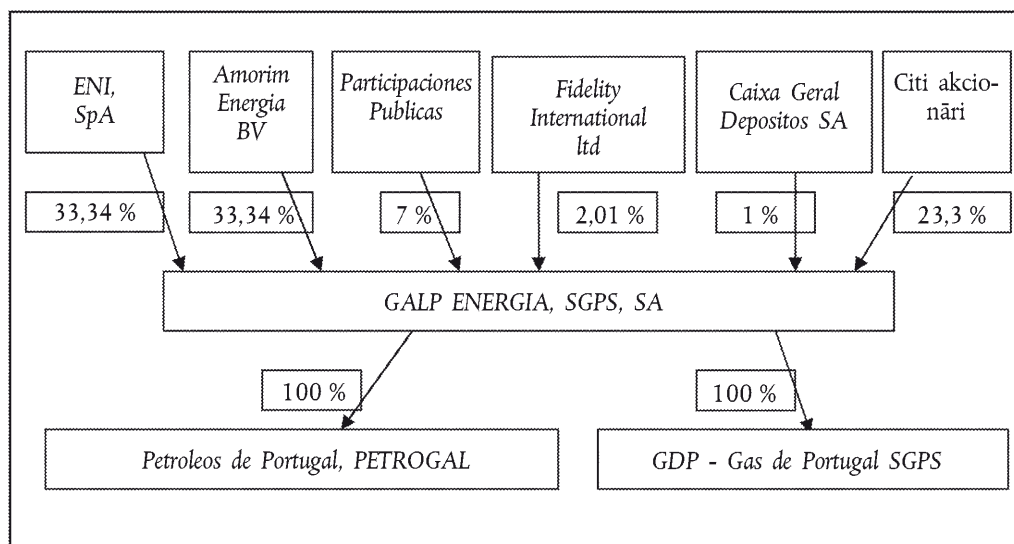
⁽¹⁶⁾ *Amorim Energia* atrodas Nīderlandē. Uzņēmuma galvenie akcionāri ir *Esperanza Holding B.V.* (45 %), *Power, Oil & Gas Investments B.V.* (30 %), *Amorim Investimentos Energéticos, SGPS, S.A.* (20 %) un *Oil Investments B.V.* (5 %). Portugāles ieguldītājs *Américo Amorim* uzņēmumā *Amorim Energia* tieši vai netieši kontrolē 55 %, un pārējie 45 % pieder uzņēmumam *Sonangol*, kas kontrolē *Esperanza Holding B.V.* Uzņēmums *Sonangol* ir Angolas valsts naftas uzņēmums.

⁽¹⁷⁾ Uzņēmums *Parpública* ir kontrolāciju sabiedrība Portugāles valsts kapitāla daļām vairākos uzņēmumos.

⁽¹⁸⁾ Uzņēmums *CGD* ir Portugāles valstij pilnībā piederoša finanšu iestāde.

⁽¹⁹⁾ Avots: uzņēmuma *Galp Energia* vietne <http://www.galpenergia.com>.

- (20) *Galp Energia* darbība ietver arī pārstrādātu naftas produktu mazumtirdzniecību un vairumtirdzniecību Ibeijas pussalā. Uzņēmums ir tirgus līderis Portugālē⁽²⁰⁾, un tā klātbūtne Spānijā pieaug.
- (21) *Petrogal* pieder abas Portugāles pārstrādes rūpnīcas. Pārstrādes rūpnīcas atrodas Sinešā un Matoziņušā. Pārstrādes uzņēmējdarbība ietver visas pārstrādes, piegādes un loģistikas darbības. *Petrogal* ir lielākais naftas produktu tirgotājs Portugālē un viens no lielākajiem Ibeijas pussalā. Uzņēmums faktiski pārvalda visu jēlnaftas importu un daļēji – pārstrādāto produktu importu uz Portugāli, kā arī 80 % no jēlnaftas un pārstrādāto produktu uzglabāšanas jaudas⁽²¹⁾, un tam ir nozīmīga pozīcija naftas produktu loģistikas infrastruktūrā Portugālē.
- (22) *Petrogal* ir plašs produktu klāsts, tostarp benzīns, dīzeļdegviela, reaktīvo dzinēju degviela, mazuts, ligroīns, sašķidrinātā naftas gāze, bitumens un vairāki aromātiskie produkti. Pārstrādes uzņēmējdarbības ietvaros naftas produkti tiek piegādāti *Petrogal* mazumtirdzniecības, vairumtirdzniecības un sašķidrinātās naftas gāzes tirdzniecības struktūrvienībām, konkurentiem un ārvalstu klientiem un nodrošināta pārstrādes aktīvu un loģistikas instrumentu darbība. *Petrogal* uzglabā un transportē savus produktus, izmantojot tam pilnībā piederošos uzglabāšanas aktīvus vai meitasuzņēmumus, kas ir loģistikas sabiedrības.
- (23) 1. attēlā parādīta *Petrogal* īpašnieku un kontrolējošo tiesību struktūra.

Akcionāru līgums

- (24) Akcionāru līgums tika parakstīts 2005. gada 29. decembrī starp *Amorim Energia*, *ENI* un *Rede Eléctrica Nacional de Portugal* (turpmāk “REN”), un *CGD* līgumu parakstīja 2006. gada 28. martā (turpmāk “akcionāru līgums”). Akcionāru līgums stājās spēkā 2006. gada 29. martā uz astoņiem gadiem. Saskaņā ar Portugāles vērtspapīru kodeksa 20. panta pirmās daļas c) apakšpunktu balsstiesības, kuras izriet no *Galp Energia* akcijām un pieder akcionāru līguma dalībniekiem, tiek savstarpēji nodotas citiem dalībniekiem. Attiecīgi uzskata, ka *Galp Energia* kopīgi kontrolē akcionāri, kuri ir akcionāru līguma dalībnieki.
- (25) Saskaņā ar Portugāles norādīto no akcionāru līguma izriet, ka akcionāri, jo īpaši *ENI*, nevar kontrolēt un vienpersoniski noteikt stratēģijas savām pašu un *Petrogal* pārstrādes darbībām.

⁽²⁰⁾ Saskaņā ar informāciju *Petrogal* vietnē 2005. gadā, izmantojot savu pakalpojumu sniegšanas vietu tīklu (837 vietās Portugālē un 223 vietās Spānijā), uzņēmuma mazumtirdzniecības tirgus daļa Portugālē bija 37 % (pārdošanas apjoma izteiksmē) un 9 % Ibeijas pussalā. Vairumtirdzniecības tirgū tas apgādāja vairāk nekā 4 300 rūpnieciskos un komercielietotājus, tā kopējais piegāžu apjoms bija 5,5 miljoni tonnu pārstrādātu naftas produktu, kas atbilst tirgus daļai 51 % apmērā Portugālē un 11 % apmērā Ibeijas pussalā.

⁽²¹⁾ Dati norādīti Portugāles konkurences iestādes ziņojumā par Portugāles degvielas tirgu, 2008. gada 2. jūnijs, 9. lpp., kas publicēts tīmekļa vietnē <http://www.concorrenca.pt/Publicacoes/Autoridade.asp>.

2.2. Petrogal ieguldījumu projekts

- (26) Ieguldījumu projekta mērķis ir pārkonfigurēt un paplašināt esošās pārstrādes vienības Sinešā un Matoziņusā, kas ir divas vienīgās Portugālē esošās pārstrādes rūpnīcas. Turklāt ieguldījumu projekta mērķis ir uzlabot integrāciju un sinerģijas ietekmi starp abām pārstrādes rūpnīcām. Tas paver iespēju izmantot smagāku jēlnaftu.
- (27) Ieguldījumu projekta mērķis galvenokārt ir palielināt dīzeļdegvielas ražošanu, samazinot benzīna ražošanu. Ieguldījumu projektā secināts, ka smagās jēlnaftas lielāka izmantošana samazinās izejvielu izmaksas un veicinās elastīgumu apstrādājamās jēlnaftas izcelsmes ziņā.
- (28) Ieguldījumu projekts Matoziņusas pārstrādes rūpnīcas pārveidošanai konkrēti nozīmē izbūvēt jaunu vakuumsdestilācijas iekārtu vakuumgāzeļļas ieguvei un jaunu viskozitātes samazināšanas iekārtu, lai vieglā termiskā krekīngā procesā sašķeltu radušos vakuumatlikumu.
- (29) Ieguldījumu projekta mērķis Sinešas pārstrādes rūpnīcas pārveidošanai ir izbūvēt jaunu hidrokrekinga iekārtu, kas ir hidrokrekinga iekārta vakuumgāzeļļai, lai ražotu dīzeļdegvielu un reaktīvo dzinēju degvielu. Saskaņā ar ieguldījumu projektu hidrokrekinga iekārtā kā izejviela tiks izmantota vakuumgāzeļļa un viskozitātes samazināšanas procesā iegūtā gāzeļļa, kura tiek ražota Matoziņusas un Sinešas pārstrādes rūpnīcās, tādējādi pilnībā izmantojot valsts pārstrādes iekārtu ražošanas jaudu. Tiks pārstrādāti apmēram [...] barelu dienā, par primāro izejvielu izmantojot atmosfēriskas atliekvielas aptuveni [...] tūkstošus tonnu gadā.
- (30) Hidrokrekingā iegūtie produkti (sašķidrinātā naftas gāze, smagais ligroīns⁽²²⁾ un dīzeļdegviela) tiek [...] hidrogenēti, tādējādi tiem tiek nodrošināta augsta kvalitāte. Ieguldījumu projekta īstenošanas rezultātā tiek plānots vienīgi dīzeļdegvielas un smagā ligroīna ražošanas pieaugums.
- (31) Saskaņā ar ieguldījumu projektu daļa no Sinešas pārstrādes rūpnīcā saražotā smagā ligroīna tiks nogādāta Matoziņusas rūpnīcā kā izejviela Petrogal aromātisko vielu rūpnīcai⁽²³⁾, un tas būs nākamais solis abu pārstrādes rūpnīcu lielākas integritātes virzienā. Sinešas rūpnīcas pārveidošanas projekta nenovēršamas tehniskās sekas ir smagā ligroīna ražošanas palielināšanās.
- (32) Darbs pie ieguldījumu projekta sākās 2008. gadā (pirmais pasūtījums tika veikts 2008. gada 14. martā, Direktoru

⁽²²⁾ Ligroīns ir pārstrādātas jēlnaftas vieglā frakcija starp gāzēm un naftu. To izmanto kā izejvielu naftas ķīmijas rūpniecībā, jo tā krekīngs nodrošina vairākus produktus un to var arī izmantot benzīna (vieglā ligroīna) sastāvā vai reformāta (smagā ligroīna) ražošanai.

⁽²³⁾ Atlikušo daļu nekavējoties atkārtoti izmantos Sinešas pārstrādes rūpnīcā tās iekšējā procesā.

padomei pieņemot lēmumu 2008. gada 5. martā), un tā pabeigšanas termiņš bija 2010. gada 31. decembris. Pilnu ražošanas jaudu plānots sasniegt līdz 2011. gadam.

2.3. Viens vienots ieguldījumu projekts

- (33) Portugāle norāda, ka, neraugoties uz ģeogrāfisko attālumu starp abām pārstrādes rūpnīcām (apmēram 450 km, izmantojot jūras transportu), ieguldījumu projektu vajadzētu uzskatīt par vienu vienotu ieguldījumu projektu Valstu reģionālā atbalsta pamatnostādņu 2007.–2013. gadam⁽²⁴⁾ (turpmāk "RAP") 60. punkta nozīmē. Portugāles iestādes apstiprina, ka Petrogal nav saņēmis valsts atbalstu trīs gadus pirms paziņotā ieguldījumu projekta sākuma.

2.4. Ieguldījumu projekta izmaksas

- (34) Sinešas rūpnīcā veiktā ieguldījuma izmaksas ir EUR [...] nominālvērtībā. Sinešas pārstrādes rūpnīca saņems atbalstu EUR [...] vērtībā (nominālvērtībā), tādējādi atbalsta intensitāte būs 16 %. Matoziņusas pārstrādes rūpnīcā ieguldījums būs EUR [...] (nominālvērtībā), un rūpnīca saņems atbalstu EUR [...] vērtībā (nominālvērtībā), kas atbilst atbalsta intensitātei 13 % apmērā.
- (35) Ieguldījumu projekta attaisnoto izdevumu pašreizējā vērtība ir EUR 974 064 894 (EUR 1 058 934 146 nominālvērtībā), un tos veido tikai iekārtas (nav ne zemes, ne ēku). Atbalsta summas pašreizējā vērtība abām rūpnīcām ir EUR 121 091 314 (EUR 160 484 007 nominālvērtībā), kas atbilst atbalsta intensitātei 12,43 % apmērā. Attaisnoto izdevumu sadalījums pa gadiem sniegts 1. tabulā.

1. tabula

Attaisnotās izmaksas (EUR)	2007	2008	2009	2010	Kopā
Materiālie pamatlīdzekļi	[ ] (*)	[ ]	[ ]	[ ]	1 058 934 146

(*) Izmaksas par inženierpētījuma sagatavošanu.

2.5. Ieguldījumu projekta finansējums

- (36) Petrogal plāno finansēt šo ieguldījumu projektu, papildus pieprasītajam valsts atbalstam (EUR 160 484 007 nominālvērtībā) izmantojot paša resursus. Nav paredzēti citi valsts atbalsta finansējuma avoti. Ieguldījumu projektam līdzekļi piešķirti arī ar Eiropas Investīciju bankas aizdevumiem par kopējo summu EUR 500 miljoni, kas tika apstiprināti 2009. gadā. Saņēmeja paša ieguldījums attaisnotajos izdevumos ir 36 %.

⁽²⁴⁾ OV C 54, 4.3.2006., 13. lpp.

2.6. Reģionālā atbalsta maksimālais līmenis

- (37) Saskaņā ar Portugāles reģionālā atbalsta karti 2007.–2013. gadam⁽²⁵⁾ Alentežu (*Alentejo*) un Norte (*Norte*) reģions, kuros atrodas attiecīgi Sinešas un Matoziņas pārstrādes rūpnīcas, ir tiesīgi saņemt reģionālo atbalstu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunktā noteikto izņēmumu, un reģionālā ieguldījumu atbalsta maksimālais līmenis lieliem uzņēmumiem ir attiecīgi 40 % un 30 % no bruto dotācijas ekvivalenta.

2.7. Devums reģionālajai attīstībai

- (38) Plāno, ka ieguldījumu projekta īstenošanas rezultātā abos reģionos tiks radītas aptuveni 150 tiešas un 450 netiešas darbavietas. Turklāt saskaņā ar Portugāles iesniegto informāciju būvniecības laikā tiks radītas apmēram 3 000 pagaidu darbavietas.

2.8. Atbalsta veids

- (39) Valsts atbalsts tiek piešķirts kā īpašs atbalsts, kas izstrādāts, piemērojot spēku zaudējušas atbalsta shēmas (N 97/1999) noteikumus, pamatojoties uz 1999. gada 15. oktobra Dekrētlikumu Nr. 409/99.

- (40) Pēc tam, kad 2008. gada 6. martā Portugāles Ministru kabinets pieņēma lēmumu, 2008. gada 10. martā Portugāles valdība, *Petrogal* un *Galp Energia* parakstīja divus līgumus par valsts atbalsta piešķiršanu. Šie divi līgumi bija līgums par nodokļu atvieglojumu piešķiršanu un ieguldījumu līgums (turpmāk "atbalsta līgumi").

- (41) Parakstītajos atbalsta līgumos tika paredzēta nodokļu atlaides piešķiršana saistībā ar ieguldījumu projekta pabeigšanu. Atbalsts būtu nodokļu atlaide attiecībā uz uzņēmuma ienākumu nodokļa turpmākiem maksājumiem. Nodokļu atlaides summu Portugāles iestādes aprēķinātu procentos no atbilstīgā ieguldījuma. Nodokļu atlaide tiktu izmantota tikai tādiem nodokļiem, kuri radušies saistībā ar ieguldījumu projektu. Ja nodokļu atlaide nevarētu pilnībā atskaitīt, atlikušo spēkā esošo nodokļu atlaide joprojām varētu atskaitīt līdz līguma termiņa beigām (kas ir 2016. gada 31. decembris).

2.9. Atbalsta summa

- (42) Portugāle plāno piešķirt reģionālo atbalstu EUR 160 484 007 apmērā (nominālvērtībā), sākot no 2011. gada. Portugāles iestāžu sniegtā informācija par atbalsta piešķiršanas grafiku apkopota 2. tabulā.

⁽²⁵⁾ Portugāles reģionālā atbalsta karte tika apstiprināta ar Komisijas 2007. gada 7. februāra lēmumu, lieta N 727/06 (OV C 68, 24.3.2007., 26. lpp.).

2. tabula

Gads	Aplēstais ar nodokli apliekamais ienākums	Nodokļi	Nodokļu atlaides izmantošana (*)
2008			
2009			
2010			
2011	[..]	[..]	
2012	[..]	[..]	[..]
2013	[..]	[..]	[..]
2014	[..]	[..]	[..]
2015	[..]	[..]	[..]
2016	[..]	[..]	
			160 484 007

(*) Noteiktā gadā radītos ienākumus apliks ar nodokli nākamajā gadā, tādējādi nodokļu atlaide tiek izmantota tikai nākamajā gadā.

- (43) Portugāle apstiprināja, ka atbalsts ieguldījumu projektam netiks apvienots ar atbalstu, kas saņemts par tām pašām attaisnotajām izmaksām no citiem vietējiem, reģionāliem, valsts vai ES avotiem.

- (44) Turklāt atbalsts tiek piešķirts ar nosacījumu, ka *Petrogal* paturēs ieguldījumus atbalstāmajos reģionos vismaz piecus gadus pēc ieguldījumu projekta pabeigšanas.

- (45) Portugāle apstiprināja, ka atbalsts tiks piešķirts, kad Komisija to būs apstiprinājusi.

- (46) *Petrogal* savu pieteikumu valsts atbalsta saņemšanai šim ieguldījumu projektam iesniedza 2007. gada 22. janvārī. Portugāles iestādes 2007. gada 23. janvārī rakstiski apstiprināja *Petrogal*, ka ar nosacījumu par sīkaku pārbaudi ieguldījumu projekts atbilst "fiskālās shēmas" atbilstīguma nosacījumiem pirms darbu sākšanas pie projekta.

- (47) Portugāle apņēmas nepārsniegt šajā lēmumā noteikto maksimālo atbalsta apjomu un maksimālo atbalsta intensitāti, pat ja attaisnoto izdevumu līmenis būs zemāks vai augstāks.

2.10. Vispārējie noteikumi

(48) Portugāle apņēmas iesniegt:

- divu mēnešu laikā no atbalsta piešķiršanas – *Petrogal* nosūtītā dokumenta kopiju, kurā tiek paziņots par atbalsta līgumu stāšanos spēkā,
- reizi piecos gados, sākot no datuma, kurā Komisija apstiprinājusi atbalstu, – starpperioda ziņojumu (to starp informāciju par izmaksātajām atbalsta summām, par atbalsta līguma izpildi un par ikvienu citu ieguldījumu projektu, kas sāks tajā pašā ražotnē/rūpnīcā),
- sešu mēnešu laikā no atbalsta pēdējā laidiena piešķiršanas, pamatojoties uz paziņoto piešķiršanas grafiku, – sīki izstrādātu galīgo ziņojumu.

3. PAMATOJUMS OFICIĀLAS IZMEKLĒŠANAS PROCEDŪRAS SĀKŠANAI

(49) Lēmumā sākt oficiālu izmeklēšanas procedūru saskaņā ar Līguma 108. panta 2. punktu (turpmāk "lēmums sākt procedūru") Komisija izteica bažas par atbalsta saderīgumu ar RAP noteikumiem. Saistībā ar šo Komisija lēmumā sākt procedūru pauda bažas par 50. līdz 64. apsvērumā minētajiem jautājumiem.

3.1. Saderīgums ar RAP vispārējiem noteikumiem

Sākotnējais ieguldījums

(50) RAP 34. punktā sākotnējā ieguldījuma standartkategorijas aprakstītas kā "ieguldījumi materiālos un nemateriālos aktīvos", kas veikti, lai:

- izveidotu jaunu ražotni,
- paplašinātu esošu ražotni,
- dažādotu ražotnes produkciju ar jauniem papildu produktiem,
- būtiski mainītu esošās ražotnes kopējo ražošanas procesu.

Atjaunošanai paredzētie ieguldījumi, kuri neatbilst nevienam no šiem nosacījumiem, ir nepārprotami izslēgti no termina "sākotnējais ieguldījums" definīcijas.

(51) Saistībā ar šo Komisija lēmumā sākt procedūru pauda bažas par to, vai ieguldījumu projektu, kura mērķis ir modernizēt abas pārstrādes rūpnīcas un uzlabot to integrāciju, kā arī palielināt dīzeļdegvielas (un attiecīgi ligroīna) ražošanu, tajā pašā laikā samazinot benzīna ražošanu, var uzskatīt par sākotnēju ieguldījumu. Komisija uzskatīja, ka ieguldījumu projekts nav ne ieguldījums jaunā ražotnē, ne esošās ražotnes produkcijas dažādošana ar jauniem papildu produktiem. Tomēr var uzskatīt, ka

ieguldījumu projektā iekļauti tādi aspekti kā "paplašināšana" un "būtiskas ražošanas procesa pārmaiņas".

Saskaņota reģionālā attīstība

(52) Lēmumā sākt procedūru Komisija norādīja, ka, tā kā atbalsta pasākums vērtējams kā īpašs atbalsts, Portugālei jāpierāda, ka ieguldījumu projekts dod ieguldījumu saskaņotās reģionālās attīstības stratēģijas īstenošanā RAP 10. punkta nozīmē.

(53) Jo īpaši lēmumā sākt procedūru Komisija pauda bažas par to, vai plānotais devums reģionālajai attīstībai patiešām atsver atbalsta ietekmi uz nozari (atbalsta apjoms, kas ir EUR 160 miljoni, rada tikai 150 tiešas darbavietas).

(54) Saistībā ar šo Komisija norādīja, ka ir pamats apšaubīt atbalsta nepieciešamību, jo, kā liecina *Petrogal* 2008. gada finanšu pārskati, ieguldījumu projekts ir uzņēmuma rūpnieciskās stratēģijas daļa, un, ievērojot alternatīva scenārija analīzi, tas varētu tikt īstenots arī bez atbalsta. Komisija norādīja, ka atbalsts nešķiet nepieciešams ieguldījuma īstenošanai (saistībā ar ko darbs tika sākts 2008. gadā) un *Petrogal* varēja apsvērt iespēju veikt ieguldījumu citviet. Ja atbalsts nav nepieciešams, tas neveicina reģionālo attīstību un tā rezultātā var veidoties nepieņemami konkurences kropļojumi.

Formāla prasība par stimulu

(55) Lēmumā sākt procedūru Komisija apšaubīja, ka ir izpildītas RAP 38. punktā noteiktās formālās prasības par atbalsta stimulējošo ietekmi. Īpaša atbalsta gadījumā kompetentajai iestādei būtu jāsaņem priekšlīgums, tajā ietverot nosacījumu par Komisijas apstiprinājuma nepieciešamību, lai atbalsts tiktu piešķirts, pirms tiek sākts darbs pie projekta.

(56) Saistībā ar šo Komisija lēmumā sākt procedūru pauda šaubas, vai Portugāles rakstiskais apstiprinājums par to, ka sīkākās pārbaudes veikšanas rezultātā konstatēts, ka ieguldījumu projekts ir tiesīgs saņemt valsts atbalstu, patiešām atbilst RAP 38. punkta prasībām.

3.2. Atbalsta novērtējums atbilstīgi noteikumiem par atbalstu lieliem ieguldījumu projektiem

Viens vienots ieguldījumu projekts

(57) Portugāle paziņoja, ka ieguldījumu projekts abās pārstrādes rūpnīcās ir viens vienots ieguldījumu projekts. Saskaņā ar RAP 60. punktu sākotnējo ieguldījumu uzskata par vienu vienotu ieguldījumu projektu, ja tas ir ekonomiski nedalāms, ņemot vērā tehniskās, funkcionālās un stratēģiskās saiknes un tiešo ģeogrāfisko atrašanās tuvumu.

(58) Saistībā ar šo Komisija lēmumā sākt procedūru pauda šaubas, ņemot vērā attālumu starp abām rūpnīcām. Turklāt uzskatīt ieguldījumu projektu par vienu vienotu ieguldījumu projektu nozīmē piemērot tam koriģētu reģionālā atbalsta maksimālo līmeni, pamatojoties uz RAP 67. punktā noteikto lejupvērsto procentu skalu.

Atbalsta novērtējums atbilstīgi RAP 68. un 69. punkta noteikumiem

(59) Lēmumā sākt procedūru Komisija pauda bažas par atbalsta novērtējumu atbilstīgi abu minēto RAP punktu noteikumiem.

(60) Konkrētāk, Komisija nevarēja izdarīt secinājumu par konkrētajiem produktiem, uz kuriem attiecas ieguldījumu projekts. Nav skaidrs, vai produkti ir vienīgi dīzeļdegviela un ligroīns, kā to apgalvo Portugāle, vai jāņem vērā arī citi pārstrādes darbībās radītie produkti. Jāņem vērā pārstrādāto produktu iespējamā aizstājāmība no piedāvājuma viedokļa un arī fakts, ka ligroīnu var uzskatīt par starpproduktu RAP 69. punkta nozīmē.

(61) Komisija pauda šaubas par attiecīgo produktu tirgu un par to, vai šo tirgu var uzskatīt par pārstrādāto produktu tirgu gan dīzeļdegvielai, gan ligroīnam, kā apgalvo Portugāle.

(62) Komisija šaubījās par to, vai attiecīgo produktu attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus būtu definējams valsts, reģiona (Ibērijas pussala) vai Eiropas Ekonomikas zona (turpmāk "EEZ") mērogā.

(63) Turklāt Komisija šaubījās par to, vai *Petrogal*, kā arī *Galp Energia* un *ENI* grupu, kurās ietilpst *Petrogal*, tirgus daļa ir mazāka par 25 % no attiecīgā tirgus saskaņā ar RAP 68. punkta a) apakšpunktu.

(64) Visbeidzot, saskaņā ar RAP 68. punkta b) apakšpunktu Komisijai attiecībā uz visiem attiecīgajiem produktiem radās jautājums par to, vai ieguldījumu projekta radītā ražošanas jauda nepārsniedz 5 % no katra attiecīgā tirgus, ko aprēķina, izmantojot acīmredzamos patēriņa datus, un vai šādā gadījumā produkta acīmredzamā patēriņa gada pieauguma vidējais rādītājs pēdējos piecos gados nav pārsniedzis Eiropas Ekonomikas zona IKP gada pieauguma vidējo rādītāju.

4. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES

4.1. *Associação das Indústrias da Petroquímica, Química e Refinação (AIPQR)* piezīmes

Ieguldījumu projekta nepieciešamība

(65) AIPQR uzskata, ka ieguldījumu projekts ir nozīmīgs: tas stimulē Portugāles ekonomiku un stiprina konkurētspēju

Eiropas naftas ķīmijas un pārstrādes nozarē. Ja ieguldījumu projektu nevarētu pabeigt vai tam trūktu pabeigšanai nepieciešamā atbalsta, tas varētu nopietni ietekmēt naftas ķīmijas ķēdes neatkarību un atbalstu.

Jaunu ieguldījumu piesaiste un jaunu produktu attīstīšana

(66) PTA jeb attīrītās tereftalskābes jaunā ražošanas iekārta, kuru Sinešā plāno *Artenius – Produção e Comercialização de Ácido Tereftálico Purificado e Produtos Conexos, S.A.*, kas ir uzņēmuma *La Seda de Barcelona S.A* meitasuzņēmums Spānijā), ievērojami palielinās *La Seda* pieprasījumu attiecībā uz ligroīnu. Lai varētu īstenot *La Seda* ieguldījumu, kas lēsts aptuveni EUR 400 miljonu apmērā, ir svarīgi, ka palielinās *Petrogal* hidrokrekinga iekārtas saražotā ligroīna apjoms.

Dīzeļdegvielas deficīta un benzīna pārpalikuma samazināšana

(67) Saskaņā ar AIPQR informāciju ieguldījumu projekts samazinās dīzeļdegvielas deficītu Eiropā.

Reģionālā attīstība un starptautiskā atzinība

(68) AIPQR uzskata, ka *Petrogal* devums ir nozīmīgs, jo tas padara iespējamu un veicina Pārstrādes, naftas ķīmijas un rūpniecības nozares konkurences un tehnoloģiju centra attīstību, kas ir daļa no Portugāles stratēģijas valsts un reģionālās ekonomikas pamatnozaru attīstībai.

Ietekme uz vidi

(69) Saskaņā ar AIPQR informāciju hidrokrekinga rezultātā iegūtā dīzeļdegviela ir augstākās kvalitātes produkts, un tā nodrošina efektīvāku sadegšanu un iespējami samazina sārņu daudzumu izplūdes gāzēs. Dīzeļdegvielas produktu kvalitāte un energoefektivitāte, kādu plānots sasniegt ar ieguldījumu projekta palīdzību, ļaus izpildīt *Petrogal* energoefektivitātes plānu 2008.–2011. gadam.

Sociālā un ekonomikas ietekme

(70) Turklāt AIPQR uzskata, ka ieguldījumu projekts kopumā veicinās gan Matoziņušas un Sinešas reģiona, gan valsts sociālo un ekonomikas ilgtspēju.

4.2. *Associação para a eficiência energética (COGEN)* piezīmes

Dīzeļdegvielas piedāvājums

(71) Ieguldījumu projekts ir nozīmīgs, jo tas nodrošina elastīgāku dīzeļdegvielas piedāvājumu un lielāku dīzeļdegvielas autonomiju.

Jaunu darbavietu radīšana

- (72) Saskaņā ar COGEN norādīto ieguldījumu projekts pavērs nozīmīgas iespējas tehnoloģijas inovāciju jomā un tiks radītas apmēram 150 tiešas un apmēram 500 netiešas vidēja līmeņa darbavietas, turklāt visas darbavietas būs pastāvīgas.

Energoefektivitāte

- (73) No enerģijas aspekta raugoties, COGEN uzskata, ka abu pārstrādes rūpniecību pārveidošanas projekti ļaus ietaupīt enerģiju 14 % apmērā. Turklāt COGEN norāda uz radušos iespēju veikt cita veida ieguldījumu, kas gan nav iekļauts šajā ieguldījumu projektā: runa ir par 82 megavatu koģenerācijas iekārtas uzstādīšanu katrā pārstrādes rūpnīcā, kā rezultātā Portugālē šajā tehnoloģijas jomā jauda palielinātos par apmēram 12 %.

4.3. *Confederação da Indústria Portuguesa (CIP) piezīmes*

Dīzeļdegvielas un benzīna piedāvājuma un pieprasījuma līdzsvarošana

- (74) CIP uzskata, ka ieguldījumu projekts risina Portugāles situāciju, kurai raksturīgi šādi faktori:

- i) neatbilstība starp transportlīdzekļu dīzeļdegvielas patēriņu un Portugālē pastāvošo pārstrādes jaudu, kuras dēļ pastāvīgi nepieciešams lielā apmērā importēt dīzeļdegvielu un pārdot ārvalstīs pārmērīgi saražoto benzīnu;
- ii) mazuta pārpalikums nākotnē, jo mazuts vairs netiek izmantots elektrības ražošanai un netiek stimulēta mazuta izmantošana rūpniecībā kopumā, kā noteikts Portugāles valsts klimata pārmaiņu programmā;
- iii) tendences starptautiskos tirgos saistībā ar tādas jēlnaftas iepirkumu palielināšanos, kura ir smagāka un ar lielākām skābes frakcijām, kas palielinātu jēlnaftas izvēles elastību;
- iv) devums piegāžu nodrošināšanā.

Energoefektivitāte

- (75) CIP uzskata, ka ieguldījumu projekts ievērojami palielinās abu pārstrādes rūpniecību energoefektivitāti atbilstīgi Portugāles saistībām pret ES palielināt energoefektivitāti Eiropā par 10 %.

Jaunu darbavietu radīšana

- (76) CIP uzskata, ka, radot paredzētās darbavietas, kas ir apmēram 150 augsti kvalificēti amati un 450 netiešas pastāvīgas darbavietas, tiks nozīmīgi ietekmēta Portugāles

ekonomikas attīstība. Tiks sekmēta vietējā ekonomika attiecīgos reģionos, kur IKP uz vienu iedzīvotāju ir zemāks nekā vidējais rādītājs valstī, un būvniecības periodā tiks radītas aptuveni 5 000 pagaidu darbavietas.

4.4. *União Geral de Trabalhadores (UGT) piezīmes*

Reģionālās attīstības veicināšana

- (77) UGT uzskata, ka ieguldījumu projekts veicinās reģionālo attīstību un pozitīvi ietekmēs ekonomikas attīstību un sociālo teritoriālo kohēziju attiecīgajos reģionos. Attiecīgajos reģionos ir augsts bezdarba līmenis, uzņēmējdarbības struktūra nav daudzveidīga un IKP uz vienu iedzīvotāju ir zemāks par vidējo rādītāju valstī. Ieguldījumu projekts nozīmīgi ietekmēs gan abu reģionu, gan visas Portugāles rūpniecības struktūru, jo tiks attīstītas gan izpētes un ieguves, gan pārstrādes darbības un jo īpaši tādas jomas kā mašīnbūve, civilā celtniecība, elektroenerģija vai pat tirdzniecība un sabiedriskā ēdināšana.

Jaunu darbavietu radīšana

- (78) UGT uzskata, ka ieguldījumu projekts radīs lielāku skaitu un labākas darbavietas, turklāt laikā, kad strauji pieaug ekonomikas un sociālās krīzes radītais bezdarbs. Tiek plānots, ka ieguldījumu projekts abās pārstrādes rūpniecās radīs 150 tiešas darbavietas un daudzi amati būs augsti kvalificētiem darbiniekiem. Vēl 450 darbavietas varētu tikt radītas netieši, savukārt 5 000 pagaidu darbavietas tiks radītas būvniecības periodā. Ieguldījumu projekts veicinās apmēram 2 050 esošu darbavietu saglabāšanu, kuru nākotne bez ieguldījumu projekta būtu apdraudēta.

Ietekme uz vidi

- (79) Turklāt UGT uzskata, ka ieguldījumu projekts palīdzēs sasniegt stingros vides un drošības standartus, jo pārstrādes rūpniecās būs aprīkotas ar videi draudzīgāku tehnoloģiju.

Nepietiekams dīzeļdegvielas piedāvājums

- (80) UGT apgalvo, ka ieguldījumu projekts ir ļoti nozīmīgs, lai uzlabotu Portugāles nepietiekamo dīzeļdegvielas pārstrādes un ražošanas jaudu. Esošā pārstrādes jauda neapšaubāmi ir pārāk maza, lai segtu iekšzemes pieprasījumu, tādēļ Portugāle ir lielā mērā atkarīga no dīzeļdegvielas importa no citām valstīm (attiecīgi palielinās strātēģiskie riski). Samazinoties dīzeļdegvielas importam, samazināsies arī tekošā tirdzniecības konta deficīts, kuru lielā mērā rada enerģētikas pozīcijas.

Vispārējs devums galveno ES mērķu sasniegšanā

- (81) Visbeidzot, UGT norāda, ka ieguldījumu projekts ir svarīgs ne tikai valstij, bet arī ES, jo tas izstrādāts, lai palīdzētu veidot videi draudzīgāku un ilgtspējīgāku ekonomiku.

4.5. Matoziņušas pašvaldības (CMM) piezīmes

- (82) CMM uzskata, ka darbavietu radīšana ievērojami ietekmēs reģionu. Matoziņušas pārstrādes rūpnīcā izveidojot kvalificētus amatus un nosakot darba samaksu virs vidējā līmeņa reģionā, tiks veicināta pirktspējas palielināšanās apgabalā un reģionā. Bruto pievienoto vērtību reģionā nozīmīgi ietekmēs pārstrādes darbības un vairāku simtu mazu un vidēju komerciālu un rūpniecības uzņēmumu darbība, jo īpaši tāpēc, ka reģionā bezdarba līmenis ir apmēram 13 % (kas ir virs vidējā līmeņa valstī). CMM uzskata, ka ieguldījumu projektam ir būtiska loma reģionā gan ekonomikas, gan sociālā izteiksmē.

4.6. Sinešas pašvaldības (CMS) piezīmes

- (83) CMS ir pārliecināta, ka Sinešas pārstrādes rūpnīcas jaunajām ražošanas iekārtām būs nozīmīga loma vietējās un reģiona rūpniecības attīstībā. Tiks pozitīvi ietekmēta reģiona sociālā attīstība, jo tiks izveidoti kvalificēti amati un lielāks skaits labāku mazo un vidēju uzņēmumu.

4.7. Confederação Geral dos Trabalhadores Portugueses (CGTP) piezīmes

- (84) CGTP uzskata, ka ieguldījumu projekts ļoti pozitīvi ietekmēs vidi un tas ir svarīgs Portugāles reģionālajai attīstībai šādu iemeslu dēļ:

- i) tā īstenošanas rezultātā pavērsies iespēja piedāvāt labākas kvalitātes produktu lielāku dažādību valsts organiskās ķīmijas rūpniecībai un arī eksportam. Tāpēc ieguldījumu projekts veicinās apstrādes rūpniecības specializācijas profila valorizāciju;
- ii) tiks radīts simtiem jaunu pastāvīgu darbavietu un vairāki tūkstoši pagaidu darbavietu būvniecības posmā, galvenokārt reģionos, kuros ir vislielākais bezdarbs Portugālē;
- iii) tas attīstīs vietējo ekonomiku mājokļu, tirdzniecības un viesnīcu jomā, kā arī cita veida saimniecisko darbību.

4.8. Associação Industrial Portuguesa (AIP) piezīmes

- (85) AIP norāda, ka ieguldījumu projekts neapšaubāmi veicinās pārtības palielināšanos ziemeļu un Alentežu (Alentejo) reģionos.
- (86) Saskaņā ar 2009. gada trešā ceturkšņa datiem Norte (Norte) reģionā bezdarbs bija 11,6 % (vidējais rādītājs valstī bija 9,8 %), un patlaban tas ir reģions ar visaug-

stāko bezdarba līmeni valstī; īpaši liels ir ilgu laiku bez darba palikušo skaits (puse no bezdarbniekiem meklē darbu gadu vai ilgāk). Pašreizējās sociālās krīzes apstākļos 500 tiešu un 200 pastāvīgu netiešu, kā arī apmēram 2 000 pagaidu darbavietu radīšana būvniecības posmā ir nozīmīgs devums reģionam.

- (87) Saskaņā ar 2009. gada trešā ceturkšņa datiem Alentežu reģionā bezdarba līmenis bija 10,2 %, kas bija viens no augstākajiem bezdarba līmeņiem salīdzinājumā ar vidējo rādītāju valstī, kas bija 9,8 %; īpaši liels bija ilgu laiku bez darba palikušo skaits (puse no bezdarbniekiem meklē darbu gadu vai ilgāk). Saistībā ar šo 100 tiešu un 250 pastāvīgu netiešu, kā arī apmēram 3 000 darbavietu radīšana būvniecības posmā ir nozīmīgs devums reģionam.

4.9. Konkurenta Nr. 1 piezīmes

4.9.1. Piezīmes par lēmumu sākt procedūru

Sākotnējais ieguldījums un ieguldījumu projekta kā viena vienota ieguldījumu projekta iezīmes

- (88) Saskaņā ar konkurenta Nr. 1 viedokli ieguldījumu projektu var uzskatīt par tādu, kas vienīgi "paplašina esošu ražotni" RAP 34. punkta nozīmē. Nevar uzskatīt, ka ieguldījumu projekts ir viens vienots ieguldījumu projekts, jo ieguldījuma pamatlīdzekļi būtu "ekonomiski dalāmi" RAP 60. punkta nozīmē. Sinešas un Matoziņušas pārstrādes rūpnīcas ģeogrāfiski patiešām atrodas tālu viena no otras. Ieguldījumu projektā ir skaidri definēts atsevišķs ieguldījums katrā rūpnīcā. Pārstrādes rūpnīcas var izvēlēties vakuumiekārtu un viskozitātes samazināšanas procesa iekārtu, bet ne hidrokrekinga iekārtu, un otrādi. Tādējādi ieguldījumiem pārstrādes rūpnīcās nav noteikti jābūt tieši saistītiem. Jebkurā gadījumā pārstrādes rūpnīcas varētu darboties neatkarīgi viena no otras, un nebūtu nepieciešams tās integrēt. Turklāt Matoziņušas pārstrādes rūpnīca varētu pārdot savu saražoto vakuumgāzeļļu starptautiskos tirgos, un hidrokrekinga iekārtai Sinešā varētu izmantot importētu vakuumgāzeļļu.

Atbalsta devums reģionālajai attīstībai

- (89) Portugāle ir minējusi tikai tiešu un netiešu darbavietu radīšanu kā ieguldījumu projekta devumu reģionālajai attīstībai. Tāpēc nav iespējams pierādīt, ka ieguldījumu projekts veicina saskaņotu reģionālās attīstības stratēģiju un tā mērķis ir veicināt ekonomisko kohēziju⁽²⁶⁾. Ir grūti pieņemt, ka izdevumus vairāk nekā viena miljona euro apjomā katras tiešās darbavietas radīšanai var uzskatīt par īpašu devumu reģionālajai attīstībai. Saistībā ar šo atbalsta attiecība pret tiešajām darbavietām šim ieguldījumu projektam tiek salīdzināta ar iepriekšējiem Komisijas lēmumiem (tie uzrādīti tabulā, kurā sniegts pārskats par

⁽²⁶⁾ Komisijas 2009. gada 24. jūnija paziņojuma attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam 11. punkta nozīmē; OV C 223, 16.9.2009., 3. lpp.

šo attiecību iepriekšējos Komisijas lēmumos). Turklāt konkurents Nr. 1 uzskata, ka ieguldījumu projekts nav saistīts ar iespējamu tirgus nepilnību.

Atbalsta stimulējošā ietekme

- (90) Attiecībā uz formālo prasību par atbalsta stimulējošo ietekmi *Petrogal* pirms darbu sākšanas nav saņēmis priekšlīgumu no Portugāles. Tāpēc konkurents Nr. 1 secina, ka atbalsts neatbilst RAP 38. punktam.
- (91) No ekonomikas vērtējuma aspekta raugoties, konkurents Nr. 1 uzskata, ka atbalsts neatbilst nepieciešamības kritērijiem un tam nav stimulējošas ietekmes. Ieguldījumu virza nelīdzsvarotība starp piedāvājumu un pieprasījumu un iespēja piekļūt jēlnaftai, kas ir smagāka un lētāka. Tas ir ieguldījums, reaģējot uz dīzeļdegvielas pieprasījuma dabisko attīstību. Visi citi operatori Eiropā veic līdzīgus ieguldījumus pārstrādes rūpnīcās bez valsts atbalsta. Tāpēc fakti liecina, ka ieguldījumu projekts tiktu īstenots jebkurā gadījumā, un tas nav saskaņā ar Komisijas 2009. gada 24. jūnija paziņojuma (turpmāk "paziņojums par padziļinātu novērtējumu") 22. punktu⁽²⁷⁾.

Attiecīgie produkti

- (92) Konkurents Nr. 1 uzskata, ka attiecīgie produkti ir šādi:
- dīzeļdegviela (kas ir galaprodukts),
  - ligroīns (kas ir starpprodukts RAP 69. punkta nozīmē), attiecīgi naftas ķīmijas produkti, kurus iegūst no ligroīna, arī uzskatāmi par attiecīgajiem produktiem,
  - hidrokrekinga procesa atliekvielas (ja hidrokrekinga iekārta nav aprīkota ar pārstrādes iekārtu).

Produktu un ģeogrāfiskais tirgus

— Dīzeļdegviela

- (93) Konkurents Nr. 1 norāda, ka *Petrogal* ir vienīgais tirgus operators Portugālē, kuram ir jēlnaftas pārstrādes jauda. *Petrogal* apgādā savus konkurentus minētajā tirgū. *Petrogal* kontrolē lielākās benzīna un dīzeļdegvielas importa un uzglabāšanas iekārtas. *Petrogal* ir lielākais apkalpes staciju tīkls Portugālē. *Petrogal* ir dominējošs stāvoklis vai vismaz nozīmīga ietekme vairāku naftas produktu tirgos Portugālē. Konkurents Nr. 1 uzskata, ka attiecīgā tirgus novērtējumā jāietver ne tikai pārstrādāto produktu tirgus, bet jāvērtē arī konkurences situācija dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības tirgū.

— Ligroīns

- (94) Runājot par ligroīnu, konkurents Nr. 1 arī uzskata, ka, vērtējot attiecīgā produkta tirgu, tas nav jāskata ierobežoti tikai kā pārstrādāto produktu noiets, bet jāņem vērā arī pārstrādes darbības.
- (95) Runājot par attiecīgo ģeogrāfisko tirgu, kopējā dīzeļdegvielas importa un eksporta attiecība pret kopējo dīzeļdegvielas noieta Portugālē ir pārāk zema, lai būtu pamatoti par attiecīgo tirgu izvēlēties reģiona mēroga tirgu. Konkurents Nr. 1 uzskata, ka attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus ir Portugāles tirgus.

Tirgus daļas

- (96) Konkurents Nr. 1 uzskata, ka būtu jāņem vērā ENI darbības ietekmētajos produkta tirgos, jo, ja kāds uzņēmums var izšķirīgi ietekmēt cita uzņēmuma pārdošanas politiku, jāskata abu uzņēmumu kopējā tirgus daļa attiecīgajos tirgos.
- (97) Konkurents Nr. 1 secina, ka attiecībā uz dīzeļdegvielu RAP 68. punktā noteiktais tirgus robežlielums, kas ir 25 %, ir ievērojami pārsniegts. Tāpēc ieguldījumu projekta atbalsts ir veidots tā, lai subsidētu dominējošu tirgus operatoru, ļaujot tam noturēt un palielināt savu ietekmi tirgū. Tiks nopietni ietekmēta konkurence, un atbalsts ievērojami kropļos attiecīgos tirgus.
- (98) Var secināt, ka konkurents Nr. 1 uzskata, ka atbalsts ir darbības atbalsts, kas stiprina dominējoša operatora tirgus pozīciju attiecīgajos tirgos. Atbalstam nav stimulējošas ietekmes. Jebkurā gadījumā atbalsta negatīvā ietekme ir lielāka nekā tā iespējami pozitīvā ietekme.

4.9.2. Piezīmes, kas iesniegtas 2010. gada 15. septembra un 10. novembra vēstulēs (atbildot uz jautājumiem, kurus Komisija uzdeva 2010. gada 5. augustā un 13. oktobrī)

Līdzīgi iepriekš veikti ieguldījumu projekti un atdeves koeficients

- (99) Līdzīgi ieguldījumu projekti ir veikti četrās pārstrādes rūpnīcās: Larabidā (*La Rabida*), Kasteljonā (*Castellón*), Kartahenā (*Cartagena*) un Bilbao (*Bilbao*). Mērķis bija tāds pats: palielināt aktīvu ienesīgumu, uzstādot jaunas pārstrādes iekārtas, kas dod iespēju maksimizēt vidēji smago destilātu ražošanu, samazināt mazuta ražošanu un pārstrādāt smagāku jēlnaftu. Konkurents Nr. 1 atsaucas arī uz līdzīgu ieguldījumu projektiem Itālijā (pārstrādes rūpnīcās Sannazaro (*Sannazzaro*) un Taranto (*Taranto*), ko īstenoja ENI), Vācijā (uzņēmumā *Bayernoil*), Lietuvā (uzņēmumā *Mažeikių nafta*) un Baltkrievijā (uzņēmumā *Slavneft*).

⁽²⁷⁾ Komisijas 2009. gada 24. jūnija paziņojums attiecībā uz kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem padziļinātam novērtējumam; OV C 223, 16.9.2009., 3. lpp.

(100) Attiecībā uz iespējamo atdeves koeficienta standartu šādiem ieguldījumiem nozarē konkurents Nr. 1 apgalvo, ka tam šāds standarts nav zināms, jo ieguldījumu projekta rentabilitāte parasti ir atkarīga no katra uzņēmuma kapitāla izmaksām un citiem faktoriem. Konkurents Nr. 1 uzskata, ka tā perioda laikā, kurā tika pieņemts lēmums par ieguldījumu projektu, atdeves koeficienta aizstājējam pārstrādes nozarē vajadzētu būt vismaz 10 %.

Šķēršļi dīzeļdegvielas importam (pārstrādāto produktu tirgū)

(101) Konkurents Nr. 1 vispārīgi atsauca uz importa šķēršļu pastāvēšanu saistībā ar attiecīgo ģeogrāfisko tirgu. Tas uzskata, ka galvenā problēma Portugālē ir *Petrogal* domīnējošais stāvoklis tirgū, jo tas pilnībā kontrolē Portugāles pārstrādes jaudu un attiecīgi svarīgākos importa un eksporta termināļus. Tas arī apgalvo, ka *Petrogal* ir domīnējošs stāvoklis produktu uzglabāšanas jaudas izteiksmē: daži neatkarīgi avoti ⁽²⁸⁾ norāda, ka tā ir 90 % no tirgus. Tādējādi *Petrogal* daļa mazumtirdzniecības noietā Portugāles tirgū ir apmēram 45 % un pārdošanā, kas nav mazumtirdzniecība, tā ir 80 %.

(102) Saistībā ar Komisijas jautājumu par to, vai konkurents ir saņēmis atteikumu, pieprasot pieeju *Petrogal* uzglabāšanas iekārtām, konkurents Nr. 1 nevarēja raksturot šādu situāciju.

(103) Konkurents Nr. 1 uzskata, ka Portugālē pastāv uzglabāšanas jaudas ierobežojumi un uzglabāšanas izmaksas par līdzīgām iekārtām vai operācijām valstī ir lielākas nekā citās valstīs, piemēram, Spānijā un Itālijā (izmaksas ir par aptuveni 25 % lielākas).

(104) Konkurents Nr. 1 uzskata, ka cena par importētu dīzeļdegvielu un dīzeļdegvielu, kas iegūta no *Petrogal*, ievērojami neatšķiras, jo cenas ir indeksētas, ņemot vērā pasaules cenas, un tām tiek pieskaitītas loģistikas izmaksas.

4.10. Konkurenta Nr. 2 piezīmes

4.10.1. Piezīmes par lēmumu sākt procedūru

(105) Konkurents Nr. 2 uzskata, ka ieguldījumu projekts palielinās *Petrogal* dīzeļdegvielas ražošanas jaudu par apmēram 2,5 miljoniem tonnu, pārveidojot Portugāli no neliela dīzeļdegvielas importētāja par nozīmīgu eksportētāju.

Atbalsta devums reģionālajai attīstībai un tā stimulējošā ietekme

(106) Konkurents Nr. 2 apšaubā atbalsta nepieciešamību, jo *Petrogal* pieder nozīmīgam uzņēmumam, kuru kontrolē ENI. *Petrogal* ir rentabls uzņēmums, kas veicis ievērojamus ieguldījumus gan izpētē un ieguvē pirms pārstrādes Brazīlijā un Angolā, gan pakārtotajā tirgū, lai izvērstu savu izplatīšanas tīklu Spānijā. Uzņēmumam ir privilēģēts stāvoklis Portugālē, jo tam pieder abas vienīgās pārstrādes rūpnīcas.

⁽²⁸⁾ Uzņēmums PCF Energy: Downstream Monitoring Service – Europe PORTUGAL: uzņēmums Galp Energia kontrolē apmēram 90 % no Portugāles kopējās jēlnaftas un naftas produktu uzglabāšanas jaudas.

(107) *Petrogal* ir vertikāli integrēts, un tas ir lielākais uzņēmums Portugālē, kas tirgo naftas produktus, un trešais lielākais konkurents Ibērijas pussalā.

(108) Konkurents Nr. 2 uzskata, ka valsts atbalsts neatbilst formālajām prasībām par stimulējošo ietekmi, kā noteikts RAP 38. punktā. Ieguldījumu projekts ir ienesīgs darījums pats par sevi, kas atbilst *Petrogal* vidēja un ilgtermiņa stratēģiskajiem mērķiem, kuri tiks sasniegti jebkurā gadījumā.

(109) Saskaņā ar konkurenta Nr. 2 viedokli ieguldījumu projekts palīdzēs apmierināt arvien pieaugošo iekšējo pieprasījumu pēc dīzeļdegvielas, ļaus *Petrogal* kļūt par neto eksportētāju uz citiem tirgiem (piemēram, Francijā un Spānijā) un palielinās *Petrogal* pārstrādes peļņu.

(110) Konkurents Nr. 2 uzskata, ka atbalsta nepieciešamība jāizvērtē, pamatojoties uz paziņojuma par padziļinātu novērtējumu 2.3. iedaļas noteikumiem.

(111) Konkurents Nr. 2 atsauca uz PFC Energy ziņojumu, kas minēts 31. zemsvītras piezīmē, saskaņā ar kuru *Petrogal* ieguldījumu projekts pastāvēja jau 2006. gadā. Ieguldījumu projektu var veikt tikai Matoziņušas un Sinešas reģionā (nevis tāpēc, ka tās būtu atbalstāmas teritorijas, bet gan tāpēc, ka tajās atrodas pārstrādes rūpnīcas).

(112) Visbeidzot, konkurents Nr. 2 uzskata, ka vienkārši nav citas vietas, kurā veikt ieguldījumu esošas pārstrādes rūpnīcas pārveidošanai.

Attiecīgie produkti un attiecīgais tirgus

(113) Konkurents Nr. 2 iesniedza piezīmes tikai par dīzeļdegvielu.

— Pārstrādāto produktu tirgus

(114) Konkurents Nr. 2 paskaidro, ka, kaut gan importam nav juridisku šķēršļu, uz to attiecas stingri nosacījumi (vai pat ierobežojumi), ko nosaka vairāki fiziski faktori (piemēram, nav vietu importēto preču uzglabāšanai, šādu vietu dislokācija un īpašnieku struktūra, ierobežojumi sekundārajā loģistikas tīklā) un tirgus struktūras faktori (spēja noteikt pārstrādāto produktu cenas).

— Vairumtirdzniecības līmenis

(115) Portugāles konkurences iestādes ziņojumā *Relatório final sobre os sectores dos combustíveis líquidos e do gás engarrafado em Portugal* ⁽²⁹⁾ (turpmāk "iestādes ziņojums") norādīts, ka citi Portugāles tirgus dalībnieki importē 90 % no kopējā dīzeļdegvielas importa apjoma, un tādēļ tiem rodas ievērojamas grūtības. Konkurents Nr. 2 uzskata, ka visu šo faktoru dēļ Portugāles tirgus ir noslēgtāks nekā salīdzināmi citu valstu tirgi.

⁽²⁹⁾ Publicēts 2009. gada 31. martā.

(116) Konkurents Nr. 2 uzskata, ka attiecīgā tirgus novērtējumam nav jābūt ierobežotam un nav jāattiecas tikai uz pārstrādāto produktu tirgu, bet tam jāaptver arī izplatīšanas un noieta kanāli (mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības kanāli). Ieguldījumu projekta īstenošanas rezultātā ražošana palielināsies par 2,5 miljoniem tonnu gadā, un Portugāle kļūs par valsti, kurā gada laikā veidosies 1,6 miljonu tonnu dīzeļdegvielas pārpalikums un vēl 0,5 miljoni tonnu biodīzeļdegvielas gadā, kas tiks saražota Sinešas pārstrādes rūpnīcā.

— Pārdošana vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā

(117) Saskaņā ar iestādes ziņojumu šā līmeņa noieta dīzeļdegvielas izplatīšanas struktūrā uzskata par otrā līmeņa noieta. Dīzeļdegvielas cena būs atkarīga no cenas, par kādu tā tiks pirktā pārstrādes rūpnīcā, vai no importa cenas, kam pieskaitītas transporta un uzglabāšanas izmaksas, un no pārdošanas uzcenojuma.

(118) Konkurents Nr. 2 uzskata, ka *Petrogal* konkurē arī izplatīšanas līmenī un tam ir nepārprotama konkurences priekšrocība šāda iemesla dēļ: atbalsts, kas *Petrogal* tiek piešķirts dīzeļdegvielas ražošanas izmaksu samazināšanai, nostiprinātu uzņēmuma pašreizējo dominējošo stāvokli Portugāles tirgū (51 % vairumtirdzniecības tirgū un 37 % mazumtirdzniecībā).

Attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus

(119) Konkurents Nr. 2 uzskata, ka attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus ir ne lielāks kā Ibērijas tirgus. Attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus var būt EEZ mēroga tirgus, vienīgi ja dīzeļdegvielas imports faktiski konkurē ar Portugālē pārstrādāto dīzeļdegvielu (tātad tiek pieņemts, ka nav juridisku vai ekonomikas šķēršļu piecejai tirgum).

(120) Atbalsts ieguldījumam ietekmēs *Petrogal* konkurentus Ibērijas tirgū, jo Spānijā esošās pārstrādes rūpnīcas līdzīgus ieguldījumus (ar ļoti līdzīgiem stratēģiskiem mērķiem) ir veikušas bez atbalsta.

(121) Ja vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecību noieta uzskata par daļu no attiecīgā produktu tirgus, *Petrogal* tirgus daļa valsts un vietējā mēroga tirgū ievērojami pārsniedz RAP 68. punktā noteikto robežlielumu, kas ir 25 %, un atbalstu nedrīkstētu piešķirt.

Tirgus daļas

(122) Konkurents Nr. 2 uzskata, ka piedāvājuma pusē benzīna un dīzeļdegvielas vairumtirdzniecības tirgū pastāv augsta koncentrācija (četrus galveno tirgus dalībnieku tirgus daļa ir vairāk nekā 95 %), kā savā ziņojumā norāda Portugāles konkurences iestāde.

(123) *Petrogal* lēstā tirgus daļa Portugāles dīzeļdegvielas vairumtirdzniecības tirgū apjoma izteiksmē ir 35–45 %. Konkurents Nr. 2 uzskata, ka ieguldījumu projekta īstenošanas rezultātā veidosies papildu ražošanas jauda 2,5 miljonu tonnu apmērā, un, skatot projektu saistībā ar citiem *Petrogal* veiktiem projektiem, *Petrogal* varēs ne tikai apmierināt iekšējo pieprasījumu Portugāles dīzeļdegvielas tirgū, bet arī eksportēt gandrīz 2 miljonus tonnu dīzeļdegvielas uz kaimiņvalstīm (Spāniju un Franciju).

4.10.2. *Piezīmes, kas iesniegtas 2010. gada 10. septembra vēstulē, atbildot uz Komisijas 2010. gada 4. augusta pieprasījumu sniegt informāciju*

Līdzīgi iepriekš veikti ieguldījumu projekti un atdeves koeficients

(124) Konkurents Nr. 2 norāda, ka nozares līmenī nav noteikts atdeves koeficienta standarts, jo uzņēmumiem ir sava mērķa likme, kas var atšķirties atkarībā no katra ieguldījumu projekta rakstura. Konkurents Nr. 2 norāda piecas pārstrādes rūpnīcas, kurās līdzīgi ieguldījumu projekti par kopējo summu vairāk nekā EUR 6 miljardi veikti bez valsts atbalsta.

Šķēršļi dīzeļdegvielas importam (pārstrādāto produktu tirgū)

(125) Konkurents Nr. 2 norāda, ka uzglabāšanas jauda un ostu iespējas ir ierobežotas. Tāpēc sūtījumi uz Portugāli tiek veikti mazākos apjomos, un rezultātā veidojas lielākas izplatīšanas izmaksas, kuras ietekmē galīgo mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības uzcenojumu.

(126) Attiecībā uz uzglabāšanas iespējām konkurents Nr. 2 norāda, ka iekārtas parasti izmanto īpašnieks (piemēram, *Petrogal*) savām vajadzībām. Gadījumos, kad uzglabāšanas iekārtas pieder trešām personām, pieejamās uzglabāšanas iespējas ir mazas ar citiem operatoriem noslēgto ilgtermiņa līgumu dēļ.

(127) Konkurents Nr. 2 uzskata, ka salīdzinājumā ar konkurentiem *Petrogal* ir priekšrocība saistībā ar dīzeļdegvielas noieta cenu: saskaņā ar aplēsēm tā ir apmēram USD 3–5 par tonnu, un to nosaka uzņēmuma dominējošais stāvoklis saistībā ar uzglabāšanas iespējām.

5. PORTUGĀLES PIEZĪMES

5.1. Piezīmes par lēmumu sākt procedūru

(128) Portugāle norāda, ka tikšanās, kurā piedalījās Portugāles iestādes un Komisijas dienesti, faktiski notika 2009. gada 11. martā. Tā precizē, ka ieguldījumu projekts nav aizstāšanas vai modernizācijas projekts, bet gan pārveidošanas projekts, kas faktiski maina pārstrādes procesu, lai labāk apmierinātu pieaugošo pieprasījumu pēc dīzeļdegvielas. Portugāle piebilst, ka EIB nodrošinās finansējumu un atbalsts nodokļu atlaides veidā tiks piešķirts, sākot no 2011. gada. Portugāle arī uzskata, ka, vērtējot ieguldījumu projektu kā īpašu atbalstu, nevajadzētu pastiprināt vērtēšanas noteikumus. Uz ieguldījumu projekta līgumu un atbalsta līgumu, kas noslēgti starp Portugāli un saņēmēju, attiecas priekšnosacījums par pozitīvu Komisijas lēmumu. Tā kā ieguldījumu projekts un atbalsta līgumi jau bija iesniegti Komisijai paziņošanas posmā, Portugāle ierosina iesniegt administratīvu vēstuli ar līgumu spēkā stāšanās datumu, pievienojot tai lēmuma sākt procedūru 8. lappusē minēto ieguldījumu projektu un atbalsta līgumus.

5.1.1. *Piezīmes par ieguldījumu projektu**Ieguldījumu projekts kā sākotnējs ieguldījums*

- (129) Portugāle uzskata, ka ieguldījumu projekts ir sākotnējs ieguldījums, uz kuru attiecas šādas kategorijas: esošas ražotnes paplašināšana vai ražošanas procesa būtiskas pārmaiņas.

Būtiskas esošās ražotnes kopējā ražošanas procesa pārmaiņas

- (130) Saskaņā ar Portugāles informāciju jaunā vakuumdestilācijas iekārta un jaunā hidrokrekinga iekārta ļaus ražot dīzeļdegvielu lielākā apjomā un attiecīgi pielāgot dīzeļdegvielas ražošanu tirgus vajadzībām. Šāda pielāgošana nav iespējama esošajā pārstrādes sistēmas konfigurācijā, kas ir salīdzinoši neelastīga, lai benzīna ražošanu pārveidotu par dīzeļdegvielas ražošanu.

Esošas ražotnes paplašināšana

- (131) Jaunā vakuumdestilācijas iekārta un viskozitātes samazināšanas iekārta Matoziņušas rūpnīcā, jaunā hidrokrekinga iekārta Sinešas rūpnīcā un sākotnējās pārstrādes iekārtas darbosies vienlaikus. Tādēļ Portugāle uzskata, ka ieguldījumu projekts paplašina ražošanas sistēmu, būtiski mainot ražošanas procesu.

Projekts kā viens vienots ieguldījumu projekts

- (132) Portugāles iestādes paskaidro, ka procesa jaunā konfigurācija pastiprinās darbības un funkcionālās papildsaiknes starp abām rūpnīcām: vakuumgāzeļa [...] tiks transportēta no Matoziņušas uz Sinešu, smagais ligroīns [...] – no Sinešas uz Matoziņušu. Ieguldījumu projekts tiek īstenots integrētā pārstrādes sistēmā: Sinešas un Matoziņušas pārstrādes rūpnīcas ir nedalāmas, jo īpaši dīzeļdegvielas ražošanas optimizēšanas nolūkā. Netiek ievērots vienīgi ģeogrāfiskais kritērijs ("tiešais ģeogrāfiskais atrašanās tuvums"). Tomēr ieguldījumu projekta sadalīšana divās daļās būtu mākslīga, jo projekts ir tehniski, funkcionāli un stratēģiski nedalāms⁽³⁰⁾.

5.1.2. *Piezīmes par tirgus un attiecīgo produktu raksturojumu**Attiecīgie produkti*

- (133) Portugāle uzskata, ka attiecīgie produkti ir dīzeļdegviela un smagais ligroīns: dīzeļdegviela ir ieguldījuma ekonomiskais virzītājs, bet smagais ligroīns ir ar Sinešā veikto ražošanu tehniski saistīts blakusprodukts.
- (134) Pārkonfigurēto pārstrādes rūpnīcu saražoto smago ligroīnu izmantos iekšzemē, *Petrogal* aromātisko vielu ražošanā Matoziņušā, un tas aizstās importu (92 % importa avotu atrodas ārpus ES). Ieguldījumu projekts

palielinās smagā ligroīna ražošanu tikai Sinešā (par [200–250] tūkstošiem tonnu gadā)⁽³¹⁾. Sinešā papildus saražotais smagais ligroīns aizstās Matoziņušā patlaban importētos apjomus un netiks pārdots trešām personām.

- (135) Portugāle paskaidroja, ka ieguldījums Matoziņušas pārstrādes rūpnīcā neattiecas uz īpašajām iekārtām, kuras pārstrādā smago ligroīnu reformerā, kas ir starpprodukts aromātisko vielu (t. i., ligroīna atvasinājumu) ražošanā, un attiecīgi pārstrādā reformeru ligroīna atvasinājumos *Petrogal* Matoziņušas aromātisko vielu ražotnē (tie tiek pārdoti tirgū par tirgus cenām otrās paaudzes naftas ķīmijas rūpniecībai). Aromātisko vielu rūpnīcas maksātā cena par reformeru nemainīsies, jo tā ir indeksēta, izmantojot [10–20] % no ligroīna importa paritātes un [80–90] % no benzīna eksporta paritātes.

*Attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus**Saistībā ar dīzeļdegvielu*

- (136) Portugāle uzskata, ka attiecīgais valsts mēroga tirgus ir atvērts un konkurētspējīgs un tajā nav šķēršļu tirdzniecībai. Dīzeļdegvielas cenu pamatā ir jēlnaftas cena un pārstrādes izmaksas. Pārstrādes rūpnīcām jākonkurē ar importu. Portugāle uzskata, ka attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus ir Ziemeļrietumeiropa.

Saistībā ar ligroīnu

- (137) Saskaņā ar iepriekšējiem Komisijas lēmumiem ligroīns ir starptautiski tirgots produkts un attiecīgā produkta tirgus ir vismaz Rietumeiropa.

Saņēmēja tirgus daļa

- (138) Grupas līmenī (neiekļaujot *ENI* rādītājus, jo šis uzņēmums neveic ne pārstrādes, ne mazumtirdzniecības darbības Ibeirijas tirgū, un saskaņā ar Herfindāla–Hiršmana (*Herfindahl–Hirschman*) indeksu (*HHI*) tā koncentrācijas līmenis Eiropā ir zems) tirgus daļa ir mazāka par 25 % reģionā.

5.1.3. *Piezīmes saistībā ar projektu Eiropas, valsts un reģiona mēroga stratēģijas ietvaros*

- (139) Portugāle uzsver, ka ieguldījumu projekts atbilst valsts vai Eiropas mēroga stratēģiskajiem mērķiem. Maksimāli palielinot dīzeļdegvielas ražošanu, kas saskaņā ar aplēsēm varētu būt par [1–3] miljoniem tonnu gadā, sākot no 2011. gada, radīsies iespēja labāk izmantot valsts pārstrādes sistēmas pārstrādes jaudu. Tādējādi būs iespējams labāk saskaņot piedāvājumu ar pieprasījumu, novērst ievērojamo dīzeļdegvielas deficītu un samazināt pārmērīgo benzīna ražošanu.

⁽³⁰⁾ Kritēriji minēti RAP 60. punkta 55. zemsvītras piezīmē.

⁽³¹⁾ Jauda tiks palielināta tikai Sinešas pārstrādes rūpnīcā. No Sinešas uz Matoziņušu gadā tiks pārvesti 143 tūkstoši tonnu ligroīna, kas aizstās importu un nodrošinās Matoziņušas pārstrādes rūpnīcas vajadzības. Atlikumu, kas ir 69 tūkstoši tonnu gadā, Sinešas pārstrādes rūpnīca izmantos savos iekšējos procesos par izejvielu platformēšanas iekārtās, lai palielinātu udeņraža ražošanu hidrokrekinga iekārtas darbināšanai.

ES energoatkarība

- (140) Portugāle apgalvo, ka ieguldījumu projekts samazinās atkarību no Krievijas izcelsmes dīzeļdegvielas importa, un šis ir Komisijas (2008. gada Otrajā stratēģiskajā enerģētikas pārskatā: ES energoapgādes drošības un solidaritātes rīcības plāns ⁽³²⁾) un dalībvalstu pieņemts mērķis.
- (141) Pieprasījums pēc dīzeļdegvielas ir palielinājies un turpinās palielināties laikā starp 2000. un 2025. gadu, bet pārstrādes rūpnīcas ar savu pašreizējo konfigurāciju var tikai minimāli pielāgoties pieprasījuma attīstībai, ja netiek veikti nozīmīgi ieguldījumi to pārkonfigurēšanai. *Petrogal* ieguldījumā ir ņemta vērā pieprasījuma palielināšanās, un tas samazina atkarību no importa un ar to saistītiem piegādes riskiem.
- (142) Ieguldījumu projekts veicinās atmosfēras izmešu samazināšanu, un tiks optimizēta iekārtu energoefektivitāte. Energoracionalizācijas pasākumi ļaus pašreizējo enerģijas patēriņu pārstrādes rūpnīcās samazināt par [...] %.
- (143) Uzsākot ražošanu pārveidotajās rūpnīcās, tiks pārstrādāts tāds pats kravu apjoms, bet ar ievērojami lielāku konvertēšanas jaudu, zemāku enerģijas patēriņu un mazākām emisijām.

Apkopojums par vides ieguvumiem un to nozīmi

- (144) Portugāle apgalvo, ka ietekmei uz gaisa piesārņojumu ir liela nozīme, jo ieguldījumu projekts samazinās pārstrādes rūpnīcu kā nemainīga avota emisijas un attiecīgi veicinās reģionālo un valsts gaisa kvalitātes mērķu sasniegšanu.
- (145) Reģiona līmenī ieguldījumu projekta nozīme tiek atzīta tādejādi, ka projekts paredz pārstrādes rūpnīcu degvielas portfeli ieviest dabasgāzi un aizstāt patlaban ar tvaiku darbināmo ražošanas sistēmu ar koģenerācijas iekārtu.
- (146) Valsts līmenī vides ieguvumus var novērtēt, ņemot vērā devumu to mērķu sasniegšanā, kuri noteikti valsts programmā sēra dioksīda un slāpekļa oksīdu samazināšanai atmosfēras piesārņojumā ⁽³³⁾.
- (147) Ieguldījumu projekts uzlabos dīzeļdegvielas kvalitāti un attiecīgi samazinās transportlīdzekļu radīto atmosfēras piesārņojumu. Ieguldījumu projekts arī pozitīvi ietekmēs bioloģiskos faktorus (floru un faunu) un ainavu.

⁽³²⁾ COM(2008) 781 galīgā redakcija.

⁽³³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 23. oktobra Direktīvas 2001/81/EK par valstīm noteikto maksimāli pieļaujamo emisiju dažām atmosfēras piesārņojošām vielām ietvaros.

*5.1.4. Piezīmes par devumu reģionālajai attīstībai**Vispārīgi*

- (148) Portugāle norāda, ka ieguldījumu projekts ir nozīmīgs devums reģionālajai attīstībai, ņemot vērā tā īstenošanu divos mazāk labvēlīgos reģionos, kuros ir augsts bezdarba līmenis. Abi reģioni ir atbilstīgas teritorijas saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunktu, un reģionālā atbalsta maksimālais standartlīmenis lieliem uzņēmumiem ir 40 % (Sinešā, kas atrodas Alentežu reģionā) un 30 % (Matoziņusā, kas atrodas Norte reģionā), kā noteikts Portugāles reģionālā atbalsta kartē. Abi reģioni ir konverģences mērķa reģioni (kā definēts ES reģionālajā politikā), un IKP uz vienu iedzīvotāju ir mazāks par 75 % no vidējā rādītāja Eiropā.
- (149) Portugāle uzskata, ka Sinešas un Matoziņusas pārstrādes rūpnīcas ir reģiona ekonomikas pamatpīlāri. Portugāle paredz, ka ieguldījumu projekts ārkārtīgi pozitīvi ietekmēs nodarbinātību, un, vispārīgi runājot, Norte un Alentežu reģiona ekonomikas struktūru.

i) Sineša

- (150) Sinešas pārstrādes rūpnīca atrodas Alentežu, kas ir reģions, kurā IKP ir par 6 % zemāks par vidējo rādītāju valstī. Reģionā ir neliels skaits uzņēmumu un nav modernu pakalpojumu attīstības atbalstam un inovācijām. Bezdarba līmenis 2009. gada trešajā ceturksnī bija 10,2 %, kas ir par 0,4 % vairāk nekā vidēji valstī, un kopš tā laika tas ir palielinājies un 2010. gada trešajā ceturksnī sasniedza 11,6 % (par 0,7 % vairāk nekā vidēji valstī).

ii) Matoziņusā

- (151) Matoziņusas pārstrādes rūpnīca atrodas Norte reģiona *Portu (Oporto)* apgabalā. Patlaban Norte ir visnabadzīgākais NUTS II (Statistiski teritoriālo vienību nomenklatūra) reģions Portugālē, un 2008. gadā IKP uz vienu iedzīvotāju bija par apmēram 20 % zemāks nekā vidējais rādītājs valstī. Reģiona ekonomikas izaugsmes rādītājs atpauk no vidējā rādītāja ES un Portugālē, un reģionā ir ļoti mazs kvalificētu darbinieku skaits. Bezdarba līmenis pieauga no 11,6 % 2009. gada trešajā ceturksnī līdz 13,2 % 2010. gada attiecīgajā periodā un ievērojami pārsniedz vidējo līmeni valstī (kas bija 9,8 % 2009. gadā un 10,9 % 2010. gadā).

*5.1.5. Darbavietas un apmācība**Tiešo darbavietu radīšana*

- (152) Portugāle apgalvo, ka darbības posmā ieguldījumu projekts radīs apmēram 150 jaunu tiešo darbavietu saistībā ar pārstrādes iekārtu darbību abās pārstrādes rūpnīcās.

- (153) Attiecība starp ieguldījuma izdevumiem un radīto tiešo darbavietu skaitu rāda, ka pārstrāde ir ļoti kapitālietilpīga nozare. Turklāt nozarē nepieciešama īpaša apmācība un kvalificēti darbinieki.

Netiešo un pagaidu darbavietu radīšana

- (154) Ieguldījumu projektam ir ievērojams potenciāls radīt netiešās darbavietas, jo jaunās iekārtas palielinās pārstrādes rūpnīcu tehnoloģisko sarežģītību un būs nepieciešams biežāk veikt tehnisko apkopi. Tā kā abās rūpnīcās pastāv darbu apakšuzņēmumu politika, palielināsies pieprasījums pēc specializētu darbinieku sniegtiem pakalpojumiem. Portugāle uzskata, ka "pārstrādes iekārtu pārveidošana nozīmīgi ietekmēs valsts rūpniecības struktūru, jo īpaši mašīnbūves, elektroenerģijas un būvniecības nozarē. Aplēses liecina, ka noslogotākajā periodā abu rūpnīcu būvniecībā būs iesaistīti ap 3 000 strādnieku" un "tiek plānots radīt apmēram 450 netiešas pastāvīgas darbavietas". Šādām darbavietām būs nepieciešami kvalificēti darbinieki, kuru darba samaksa parasti ir lielāka nekā vidēji tirgū, tādējādi tiek plānota nozīmīga sociālā un ekonomikas ietekme uz apkārtnējo sabiedrību, jo īpaši Sinešas apgabalā.

- (155) Attiecībā uz to, vai attiecība – trīs netiešas darbavietas uz vienu tiešo darbavietu –, kā norādīts ieguldījumu projektā un liecina izmantotā metodoloģija, ir attaisnota, Portugāle norāda, ka šī attiecība jāsalīdzina ar koeficientiem citos ieguldījumu projektos tajā pašā nozarē. Atsaucoties uz diviem citiem Komisijas apstiprinātajiem valsts atbalsta pasākumiem (Komisijas Lēmums N 898/06 un N 899/06 attiecīgi par *Repsol Polimeros* un *Artensa* naftas ķīmijas projektu)⁽³⁴⁾, Portugāle uzskata, ka šajā ieguldījumu projektā ierosinātā attiecība starp tiešām un netiešām darbavietām ir konservatīvāka un reālistiskāka nekā *Repsol Polimeros* gadījumā (15 netiešas darbavietas uz katru tiešo darbavietu), kaut gan abi projekti attiecas uz rūpnīcām, kurās arī iepriekš ir veikta pārstrādes darbība, un tās tiek paplašinātas vai uzlabotas. Portugāle arī norādījusi, ka šī ieguldījumu projekta summas ir līdzīgas *Artensa* projekta summām, kas ir projekts, kuru sāk no nulles (t. i., darbības veikšanas vietā iepriekš nav bijis nekādu iekārtu). Portugāle arī ņem vērā *PEI* indeksu (personāla efektivitātes indeksu) – standartu, ko naftas nozarei izstrādājis uzņēmums *HSB Solomon Associates LLC*. Šis indekss rāda nostrādāto stundu skaitu saistībā ar *EDC* (ekvivalenta destilācijas jauda), un vispārīgi tas nozīmē to darbavietu skaitu, kas radītas saistībā ar vienu barelu pārstrādātas jēlnaftas. Jaunākajā ziņojumā (ar 2008. gada rādītājiem) saņēmeja kopējais indekss bija [50–70], un tas tiek salīdzināts ar izpētes vidējā rādītāja vērtību, kas ir 113,7, un 206,8, kas ir vidējais rādītājs Dienvidēiropā un Centrāleiropā. Ar šo indeksu tiek parādīts to strādnieku skaits, kuri iesaistīti pārstrādes rūpnīcas iekšējos procesos, [...], un atbalsta grupas

darbību pastāvēšana, pamatojoties uz pastāvīgi sniegtiem ārējiem pakalpojumiem. Portugāle uzskata, ka ārēju pakalpojumu izmantošana nodrošina netiešu darbavietu radīšanu un attaisno cerības saistībā ar to, ka attiecība starp netiešajām un tiešajām darbavietām būs lielāka nekā *Artensa* projektā. Tādēļ Portugāle secina, ka salīdzinājumā ar šajā apsvērumā minētajiem Komisijas lēmumiem *Repsol Polimeros* projektā šī stratēģija izmantota pilnā mērā (minimāli tiek izmantoti iekšējie resursi un maksimāli – ārējie). *Artensa* gadījumā parādās pretēja tendence: iekšējo un ārējo resursu izmantošana ir līdzsvarota. Portugāle uzskata, ka ierosinātā attiecība 3:1 atbilst koeficientam pārstrādes rūpniecībā un tā pareizi atspoguļo to, kādā mērā *Petrogal* darbības tiks nodotas ārējiem pakalpojumu sniedzējiem (piemēram, tehniskās apkopes jomā).

- (156) Jaunākajā sniegtajā informācijā Portugāle pamato šo apgalvojumu, citējot jaunāku Komisijas dokumentu⁽³⁵⁾, no kura, pēc Portugāles domām, izriet koeficients robežās starp 4:1 un 6:1: "tādējādi, kamēr nozarē tieši nodarbināto skaits ES ir tikai 100 000, var uzskatīt, ka apmēram 400 000–600 000 darbavietu ir tieši atkarīgas no ES pārstrādes rūpniecības". Minētā dokumenta 41. zemsvītras piezīmē norādītais apgalvojums "vēl 600 000 darbavietu saistībā ar loģistiku un pārdošanu" varētu pat attaisnot attiecību 12:1.

Garantētas darbavietas

- (157) Oficiālās izmeklēšanas posmā Portugāle iesniedza Komisijai dokumentu (izmaksu un ieguvumu analīzi), kurā skaitliski izteikts ieguldījumu projekta garantēto darbavietu skaits, jo bija skaidrs, ka saskaņā ar alternatīvo scenāriju bez ieguldījuma veikšanas *Petrogal* vajadzētu ieviest dažus restrukturizācijas pasākumus, tostarp darbaspēka samazināšanu. Ja ieguldījumu projekts netiktu veikts, "pavisam tiktu zaudētas 1 240 darbavietas: 150 tiešās un 450 netiešās darbavietas (tiešas projekta īstenošanas rezultātā) papildus aplēsēm par zaudētām 160 tiešām un 480 netiešām darbavietām izmaksu samazināšanas pasākumu dēļ, kurus vajadzētu īstenot situācijā, kad pārstrādes rūpnīcās to pašreizējā konfigurācijā samazinātos pārstrādes peļņas normas".

Ietekme reģionu sociālās un ekonomiskās labklājības izteiksmē

- (158) Portugāle uzsver, ka ieguldījumu projekts galvenokārt paredz kvalificētu darbinieku izmantošanu, kuru darba samaksa būtu [...] vidējās algas attiecīgajā vietējā tirgū. Rezultātā sociāli ekonomiskā ietekme uz apkārtnējo sabiedrību veicinātu citu uzņēmumu un darbību attīstību. Tādējādi ieguldījumu projekts dotu labumu infrastruktūras un tehnisko iespēju izveidei un atjaunošanai Portu

⁽³⁴⁾ Komisijas 2007. gada 10. jūlija lēmums par valsts atbalstu lietā N 898/06, *Repsol Polimeros* (OV C 220, 20.9.2007., 3. lpp.) un Komisijas 2007. gada 10. jūlija lēmums par valsts atbalstu lietā N 899/06, *Artensa – (Artenius) – Produção e Comercialização de Ácido Tereftálico Purificado e Produtos Conexos, SA* (OV C 227, 27.9.2007., 2. lpp.).

⁽³⁵⁾ Komisijas dienestu 2010. gada 17. novembra darba dokumenta "Naftas produktu pārstrāde un piedāvājums ES" (3.2.7. iedaļa "Ietekme, ko rada restrukturizācija nozarē"; dokuments pievienots Komisijas paziņojumam par enerģētikas infrastruktūras prioritātēm 2020. gadam un pēc tam, SEC(2010) 1398 galīgā redakcija, un tas pieejams Komisijas vietnē.

un Sinešas reģionā, nodrošinot nepieciešamos apstākļus, lai šie reģioni varētu pāriet uz jaunu posmu dzīves kvalitātes un konkurētspējas ziņā.

- (159) Savā atbildē Portugāle norāda, ka “būvniecības posmā projekts nozīmīgi ietekmēs valsts rūpniecības struktūru, veicinot vietējo uzņēmumu izveidi un attīstību”. Pilnā apmērā uzsākot darbību, projekts veicinās jaunu, ar tehnisko apkopi saistītu uzņēmumu attīstību, tādējādi tas arī turpmāk konsolidēs reģiona dinamiku”. Tādēļ “ar šo iniciatīvu *Petrogal* palīdzēs līdzsvarot mazāk attīstītu reģionu konkurētspēju pret vidējo līmeni valstī. Visbeidzot, projekts pozitīvi ietekmēs uzņēmējdarbību Alentežu reģionā un tās pozīciju ārvalstu tirgos”.
- (160) Turklāt, palielinot izejvielu un pārstrādāto produktu plūsmu starp abām pārstrādes rūpnīcām, ieguldījumu projekts varētu dot ļoti pozitīvu ietekmi uz ostu infrastruktūru Sinešā un Leiksijē (*Leixões*)⁽³⁶⁾, jo ievērojami tiks palielināta to darbība un izmantošana, tātad arī darbības rezultāti.
- (161) Visbeidzot Portugāle uzskata, ka *Petrogal* plānotais ieguldījumu projekta ekspluatācijas periods būs vismaz 30 gadu, kas liecina par ilgtermiņa apņemšanos saistībā ar reģiona, valsts un ES mērķiem.

Apmācība un protokoli

- (162) Ieguldījumu projekta devums būs arī cilvēkresursu potenciāla pastiprināšana reģionā. Lai apmācītu ieguldījumu projektā iesaistītos darbiniekus neatkarīgi no tā, vai tie tiek pieņemti darbā no jauna vai ir pašreizējie darbinieki, tiks izveidotas profesionālās kvalifikācijas un apmācību struktūras sadarbībā ar Alentežu Piekrastes tehnisko koleģiju⁽³⁷⁾ Sinešas Rūpniecības un loģistikas zonas⁽³⁸⁾ uzņēmējdarbības centrā.
- (163) Par saiknēm ar pētniecības un izstrādes projektiem un sadarbību ar universitātēm Portugāle norāda, ka abas pārstrādes rūpnīcas ir izskatāmas par reģionālās attīstības centriem pētniecības un apmācības ziņā. Portugāle norāda uz ieguldījumu projekta plānoto pozitīvo ietekmi un tā potenciālu piesaistīt jaunus līgumus starp *Petrogal* un izglītības centriem zinātnes un inženierzinātnes jomā.

Atbalsta apjoms uz vienu ieguldījumu projekta radīto darbvietu

- (164) Portugāle savās piezīmēs norāda, ka ieguldījuma attiecība pret radīto darbvietu skaitu liecina par pilnīgi saprātīgu rādītāju, īpaši ņemot vērā to, ka pārstrāde ir lielā mērā

kapitālietilpīga nozare un tajā nepieciešami augsti kvalificēti darbinieki un lieli ieguldījumi prasmīga darbspēka apmācībā. Tikpat augstu atbalsta attiecību pret vienu radīto darbvietu Komisija apstiprinājusi *Repsol Polimeros* un *Artensa* naftas ķīmijas projektos⁽³⁹⁾.

Izmaksu un ieguvumu analīze

- (165) Pēc Komisijas pieprasījuma sagatavot izmaksu un ieguvumu analīzi un projekta novērtējumu salīdzināšanai ar novērtējumu, kāds tiek prasīts lieliem projektiem, kurus līdzfinansē no struktūrfondiem⁽⁴⁰⁾, Portugāle iesniedza dokumentu, kura galvenais mērķis bija skaitliski izteikt no ieguldījumu projekta izrietošos sociālos un ekonomiskos ieguvumus. Dokumentā norādīta ekonomiskā ietekme, ko rada ieguldījuma pozitīvais devums, piemēram: nodokļi, kas maksājami saistībā ar projektu, tiešā nodarbinātība (nodokļi), netiešā nodarbinātība (nodokļi), ietaupītais atbalsts saistībā ar bezdarba novēršanu, patēriņa nodoklis (PVN), mazāka CO₂ emisija saistībā ar transporta un rūpniecības nozari, novērsti Portugāles valdības ārējā parāda procentu maksājumi, krava un dīkstāve (nodokļi), papildu ieņēmumi Leiksijē ostai un atbalsts vietējās sabiedrības attīstībai.
- (166) Ieguldījumu projekta dotais labums vietējā mērogā ir šāds: patēriņa nodoklis (PVN), papildieņēmumi Leiksijē ostai, atbalsts vietējās sabiedrības attīstībai (viss kopā veido EUR 49 miljonus neto pašreizējā vērtībā), savukārt citi ieguvumi aplūkojami valsts mērogā (visi kopā tie veido EUR 454 miljonus neto pašreizējā vērtībā), jo tie dod labumu visai valsts ekonomikai, tādēļ tos tikai daļēji var saistīt ar attiecīgajiem reģioniem. Pieņemot, ka valsts gūtais labums ir proporcionāli sadalīts starp Portugāles reģioniem atbilstīgi to attiecīgajai ekonomiskajai nozīmei, un tā kā Norte un Alentežu reģions 2007. gadā veidoja 34,8 % no Portugāles valsts IKP, kopējais reģionālais ieguvums (kas ir EUR 195 miljoni neto pašreizējā vērtībā) ievērojami pārsniedz ieguldījumu projektam piešķirtā atbalsta izmaksas (kas ir EUR 121 miljons neto pašreizējā vērtībā).

5.1.6. Piezīmes par atbalsta nepieciešamību

Atbalsta stimulējošā ietekme

- (167) Portugāle uzsvēra, ka atbalsts faktiski un izšķirīgi veicinājis *Petrogal* lēmumu veikt ieguldījumu, jo tas bija nepieciešams uzņēmuma rentabilitātes nodrošināšanai. Galp direktoru padome 2008. gada 5. martā apstiprināja ieguldījumu projektu, kad tā no valsts iestādēm bija saņēmusi vēstuli par atbilstīgumu, kas bija sagatavota 2007. gada 23. janvārī. Pirmās saistības iekārtu pasūtīšanai datētas ar 2008. gada 14. martu, kas ir pēc atbalsta līgumu parakstīšanas ar Portugāles valdību 2008. gada 10. martā.

⁽³⁹⁾ Skatīt 34. zemsvītras piezīmi.

⁽⁴⁰⁾ Izmaksu un ieguvumu analīze ieguldījumu projektiem saskaņā ar struktūrfondiem, skatīt II pielikuma E daļu Komisijas Regulā (EK) Nr. 1828/2006 (OV L 371, 27.12.2006., 1. lpp.), kas grozīta ar Regulu (ES) Nr. 832/2010 (OV L 248, 22.9.2010., 1. lpp.).

⁽³⁶⁾ Leiksijē osta ir Matoziņušas jūras osta.

⁽³⁷⁾ Escola Tecnológica do Litoral Alentejano.

⁽³⁸⁾ Zona Industrial e Logística de Sines.

Atbalsta nepieciešamība

- (168) Bez atbalsta ieguldījumu projekts netiktu īstenots, jo nebūtu nodrošināta tā rentabilitāte.
- (169) *Galp* direktoru padome 2001. gadā pieņēma lēmumu, saskaņā ar kuru tika noraidīts agrāk izstrādātais plāns par Matoziņušas pārstrādes rūpnīcas uzlabošanu, jo projekta kapitāla atdeve bija mazāka nekā *Galp Energia* vidējās svērtās kapitāla izmaksas pārstrādes nozarē.
- (170) *Galp* direktoru padome 2005. gadā atkārtoti izskatīja stratēģiskās iespējas veikt abu pārstrādes rūpnīcu pārveidošanas projektu. Pēc tam, kad iekšēji tika pētīti alternatīvi ieguldījumu projekti, Sinešas un Matoziņušas pārveidošanas projekts 2008. gada martā tika iesniegts direktoru padomei apstiprināšanai. Iekšējās atdeves koeficients saistībā ar pārskatīto ieguldījumu, kas bija EUR [...] miljoni, tika lēsts [8–10] % apmērā bez stimula, kas par [...] procentpunktiem pārsniedza *Galp Energia* vidējās svērtās kapitāla izmaksas pārstrādes darbībām (tās tika noteiktas [7–9] % apmērā).
- (171) *Galp* direktoru padomes 2008. gada marta lēmuma pamatā bija ieguldījumu projekta iekšējās atdeves koeficienta pamatotības analīze.

3. tabula

Ar atbalstu	Neto pašreizējā vērtība	EUR [100–150] miljoni
	Atdeves koeficients/ iekšējās atdeves koeficients	[9–11] %
Bez atbalsta	Neto pašreizējā vērtība	EUR [1–50] miljoni
	Atdeves koeficients/ iekšējās atdeves koeficients	[8–10] %

Avots: GALP

- (172) Saskaņā ar *Galp Energia* administratīvās komitejas 2008. gada 10. janvāra apspriedēm uzņēmuma vidējās svērtās kapitāla izmaksas un iekšējā "minimālās rentabilitātes likme" (risika prēmija, kuru pieskaita kapitāla izmaksām⁽⁴¹⁾) piegādes, pārstrādes un loģistikas jomā bija attiecīgi [7–9] % un [10–12] %.
- (173) Portugāle norādīja, ka *Galp Energia* noteiktās vidējās svērtās kapitāla izmaksas un iekšējā minimālās rentabilitātes likme atbilst standartpraktīsei pārstrādes nozarē, un šo ekonomikas kritēriju izmantošanai vispārīgi piekrituši visi lielie nozares uzņēmumi. Šo apgalvojumu apstiprināšanai Portugāle iesniedza Komisijai tabulu, kuru 2010. gadā izstrādāja *Citigroup*, *Bloomberg* un *Broker Research* un kurā salīdzinātas vidējās svērtās kapitāla izmaksas nozīmīgiem nozares uzņēmumiem.
- (174) Portugāle joprojām uzskata, ka lēmums veikt ieguldījumu gan iepriekš, gan patlaban atbilst praktīsei un parastām prasībām attiecībā uz rentabilitāti, kādas saņēmējs

pieprasa visos savos projektos. Rentabilitātes novērtēšanai izmanto gan vidējo svērto kapitāla izmaksu koncepciju, gan minimālās rentabilitātes likmi kā papildkritēriju. Vispārīgi runājot, prognozes par nākotnes naudas plūsmām nav nekļūdīgas. Vienmēr pastāv nenoteiktība (risks) saistībā ar naudas plūsmas prognozēm, un, jo prognozes ir attālākas laikā, jo lielāka ir iespēja, ka aplēses ir aptuvenas un kļūdainas. Visparastākais veids nenoteiktības ņemšanai vērā ir pieskaitīt riska prēmiju vidējām svērtajām kapitāla izmaksām un izmantot likmi par ieguldījumam nepieciešamo minimālo rentabilitātes līmeni (minimālās rentabilitātes likmi). Tādējādi starpība starp minimālās rentabilitātes likmes vērtību un vidējo svērto kapitāla izmaksu vērtību ir papildu peļņa, kāda tiek plānota, pieņemot lēmumu veikt ieguldījumu vai nē, jo tādējādi tiek pieņemts, ka prognozēm par nākotnes naudas plūsmām piemīt papildu risks. Portugāle apgalvo, ka minimālās rentabilitātes likme tiek iekļauta *Galp Energia* ieguldījumu projektu analīzēs un lēmumos jau kopš 2002. gada. Šajā gadā tika noteikts, ka projektiem piemērojamā minimālās rentabilitātes likme būtu vidējās svērtās kapitāla izmaksas, kam pieskaitīta [1–5] procentpunktu starpība. *Galp Energia* 2006. gadā pieņēma lēmumu aprēķināt minimālās rentabilitātes likmi nedaudz citādā veidā: nevis vidējām svērtajām kapitāla izmaksām pieskaitot [1–5] procentpunktus, bet palielinot vidējās svērtās kapitāla izmaksas par [10–50] % (vidējās svērtās kapitāla izmaksas₂₀₀₆ + minimālās rentabilitātes likme₂₀₀₆ = [1,1–1,5] x vidējās svērtās kapitāla izmaksas₂₀₀₆). Šis jaunais kritērijs radās iekšējā svērta rezultātā, jo, ņemot vērā atšķirīgos vidējo svērto kapitāla izmaksu līmeņus katrā uzņēmējdarbības nozarē, procentu piemērošana bāzei šķita piemērotāka un konsekvētāka salīdzinājumā ar absolūtās vērtības izmantošanu. Portugāle arī sniedza sīkāku paskaidrojumu, iesniedzot Komisijai dažādas vidējās svērtās kapitāla izmaksas un minimālās rentabilitātes likmes, ko *Galp Energia* izmantojis laikā no 2002. gada līdz 2006. gadam katrā uzņēmējdarbības nozarē: piegādēm un pārstrādei, naftas produktu tirdzniecībai, pētniecībai un ražošanai, gāzei un enerģijai.

- (175) Portugāle norādīja, ka saskaņā ar starptautiski atzītiem standartiem šāda veida projektiem un ņemot vērā to, ka atšķirību līmenis ieguldījumiem šajā inženierijas attīstības posmā (*Front End Engineering Design*) joprojām ir nozīmīgs, *Galp* direktoru padome neuzskatīja, ka šāda vēriena projekts, kura atdeves koeficients ir tik tuvs vidējām svērtajām kapitāla izmaksām, būtu dzīvotspējīgs, jo rezultātā atdeves koeficients varētu būt zemāks par atsaucis vērtību.
- (176) Tomēr, ieguldījumu projektā ņemot vērā nodokļu stimulu piešķiršanu, ieguldījumu projekta atdeve būtu [9–11] %, kas, ņemot vērā ieguldījumu projekta stratēģisko raksturu, tika uzskatīts par pieņemamu minimālo līmeni gan projekta uzsākšanai, gan saistību izpildes apstiprinājumam iekārtu piegādātājiem.
- (177) Portugāle iesniedza vairākus alternatīvus ieguldījumu projektus, kurus *Petrogal* būtu varējis veikt laikā, kad tika pieņemts lēmums par ieguldījumu projektu. Tā kā jauniem ieguldījumiem pieejamie finanšu resursi ir ierobežoti, vairākas *Galp Energia* uzņēmējdarbības jomas savā starpā sacenšas par šiem ierobežotajiem resursiem un pastāv stingra atlases politika.

(41) Sīkāks paskaidrojums dots 232. apsvērumā.

- (178) Tomēr, ja atbalsta līgums ar Portugāles valsti nebūtu parakstīts un ieguldījumu projekts nebūtu īstenots, abu pārstrādes rūpniecību konkurētspēja būtu nenovēršami pasliktinājusies. Portugāle apgalvo: ja ieguldījumu projekts nebūtu īstenots, pārstrādes rūpniecības jaudas izmantošana tiktu samazināta līdz [80–90] %, reaģējot uz lejupvērsto tirgus pieprasījuma tendenci benzīnam un mazutam (saskaņā ar pētījumiem laikā no 2008. gada līdz 2020. gadam pieprasījums ievērojami samazināsies no [20–30] % līdz pat [40–50] %). Pārstrādes rūpniecības spētu nodrošināt tikai ļoti ierobežotu pārstrādes peļņas normu. Situācijas risināšanai vajadzētu īstenot stingru restrukturizācijas programmu, tostarp samazināt darbavietu skaitu.
- (179) Tā kā Komisija apšaubīja, vai *Galp Energia* direktoru padome savos lēmumos ir ņēmusi vērā uzņēmējdarbības vides pārmaiņas, tā lūdza Portugāli sniegt sīkāku tāda alternatīvā scenārija analīzi, saskaņā ar kuru ieguldījumu projekts netiek veikts. Šim nolūkam tā pieprasīja, lai Portugāle uzrāda ieguldījumu projekta iekšējās atdeves koeficientu, ņemot vērā pārstrādes rūpniecību potenciālo rentabilitāti, ja ieguldījumu projekts netiktu īstenots, un ņemot vērā pārstrādes peļņas normas samazināšanos.
- (180) Portugāles alternatīvais scenārijs apkopots 4. tabulā.

4. tabula

		Uzņēmējdarbības analīze	Jaunā galīgā ieguldījuma vērtība
Ar atbalstu	Neto pašreizējā vērtība	EUR [200–250] miljoni	EUR [150–200] miljoni
	Atdeves koeficients/iekšējās atdeves koeficients	[10–12] %	[10–12] %
Bez atbalsta	Neto pašreizējā vērtība	EUR [100–150] miljoni	EUR [100–150] miljoni
	Atdeves koeficients/iekšējās atdeves koeficients	[9–11] %	[9–11] %

- (181) Portugāle apgalvo, ka “fakts, ka projekts uzņēmumam var būt ļoti būtisks, pat stratēģiski nozīmīgs, nenozīmē, ka tas ir vienīgais projekts vai neapstrīdams projekts, ja iekšējās atdeves koeficients nepalēninās un neatbilst minimālajām pieļautajām prasībām” (kā tas bija 2001. gadā).

5.2. Portugāles apsvērumi par trešo personu iesniegtajām piezīmēm

- (182) Portugāle uzsver dažādu struktūru (pašvaldības, arodbiedrības, nozares un rūpniecības asociācijas) augsto iesaistī-

šanās līmeni un norāda piezīmes, kurās tiek atbalstīta ieguldījumu projekta vērtība reģionālās attīstības un enerģoefektivitātes izteiksmē.

5.2.1. Apsvērumi par konkurenta Nr. 1 un konkurenta Nr. 2 piezīmēm

- (183) Papildinot 2010. gada 21. janvārī iesniegto informāciju, Portugāle paskaidro, ka vakuūmizejvielu tirgus ir ļoti svārstīgs un pieejamais vakuūmgāzeļļas piedāvājuma apjoms, kāds ir nepieciešams, ņemot vērā Sinešā esošās hidrokrekinga iekārtas lielumu, nav stabils. Saistībā ar hidrokrekinga atliekvielu ražošanu Portugāle apstiprina, ka tās apjoms ir būtībā nenozīmīgs, jo hidrokrekinga iekārta izmantos izokrekinga tehnoloģiju.

Projekta devums reģionālajai attīstībai

- (184) Portugāle atkārtoti norāda, ka ieguldījumu projekts – pat ja to īsteno iepriekš pastāvējušās pārstrādes rūpniecības – veicinās reģionālo attīstību mazāk labvēlīgos reģionos (tiks radītas un saglabātas darbavietas, nodrošināta darbinieku apmācība, veidosies apjomradīti ietaupījumi, nodotas tehnoloģijas, nodrošināta plašāka ietekme uz ekonomiku utt.), un to apstiprina visas saņemtās pozitīvas piezīmes. Tajās tiek arī uzsvērtas ieguldījumu projekta stratēģiskā nozīme un vides vērtība, un tās līdzsvaro piezīmes par to, ka vienīgais reģiona ieguvums būs nodarbinātība.
- (185) Runājot par konkurenta Nr. 1 kā trešās personas sagatavoto tabulu, kurā atbalsta attiecība pret vienu radīto darbavietu salīdzināta ar attiecību citos īpašā reģionālā atbalsta projektos (skatīt 89. apsvērumu), Portugāle norāda, ka tabulā nav iekļauti citi projekti pārstrādes vai citā kapitālietilpīgā nozarē. Šī iemesla dēļ ieguldījumu projektu nedrīkst salīdzināt ar citiem tabulā norādītajiem projektiem, bet to vajadzētu salīdzināt ar atbalstu lieliem ieguldījumu projektiem tajā pašā ekonomikas nozarē (skatīt Komisijas 2007. gada 10. jūlija lēmumu par valsts atbalstu lietā N 898/06, *Repsol Polimeros*, un 2007. gada 10. jūlija lēmumu par valsts atbalstu lietā N 899/06, *Artensa (Artenius) – Produção e Comercialização de Ácido Tereftálico Purificado e Produtos Conexos, SA*, kuros minētā atbalsta attiecība pret vienu radīto darbavietu būtu salīdzināma ar *Petrogal* projektā paredzēto attiecību).
- (186) Tāpat līdzvērtīgi skaitļi tiek iegūti, ja netiešo darbavietu attiecība pret tiešajām darbavietām tiek salīdzināta ar attiecību salīdzināmos projektos (piemēram, 185. apsvērumā minētajos projektos).

Atbalsta nepieciešamība

- (187) Portugāle atkārtoti norāda, ka *Galp* direktoru padome apstiprināja ieguldījumu projektu 2008. gada martā, t. i., pēc tam, kad 2007. gada janvārī tā saņēma Portugāles iestāžu rakstisku apstiprinājumu tam, ka ieguldījumu projekts ir tiesīgs saņemt atbalstu. Tādējādi atbalsts saskaņā ar nosacījumiem (jo īpaši nosacījumu par Komisijas apstiprinājuma nepieciešamību) tika piešķirts pirms darbu sākšanas. Pirmais stabils pasūtījums tika veikts 2008. gada martā pēc tam, kad *Petrogal* bija parakstījis atbalsta līgumus.

(188) Portugāle noraida trešo personu piezīmes par to, ka *Petrogal* bija pieņēmis lēmumu sākt ieguldījumu projektu jau 2006. gadā.

5. tabula

Dīzeļdegvielas imports un eksports

Gads		2006	2007	2008	2009
IMPORTS	Kopā (tūkst. tonnu)	638	776	1 011	1 478
	Petrogal	[..]	[..]	[..]	[..]
	Citi	[..]	[..]	[..]	[..]
EKSPORTS	Kopā (tūkst. tonnu)	314	192	164	95
	Petrogal	[..]	[..]	[..]	[..]
	Citi	[..]	[..]	[..]	[..]

Avots: DGEG (slīprakstā) un Petrogal dati

(189) Portugāle piekrīt, ka priekšizpēte tika veikta pirms galīgā lēmuma pieņemšanas. Kaut gan šāda informācija ir pilnīgi noteikti nepieciešama, lai *Galp* direktoru padome pieņemtu lēmumu, tas nenozīmē, ka *Galp* direktoru padome jau bija pieņēmusi lēmumu.

(190) Portugāle joprojām apgalvo, ka ieguldījumu projektu nebūtu iespējams īstenot bez atbalsta.

(191) Portugāle paskaidro, ka ieguldījumu projekta iekšējās atdeves koeficients nebija pietiekams salīdzinājumā ar attiecīgā riska līmeni un citu projektu pievilcīgumu ([..]), t. i., faktoriem, kuri ir svarīgi *Galp Energia* attīstībai. Tādēļ bez atbalsta ieguldījumu projekta īstenošana nebūtu iespējama.

Attiecīgais produktu un ģeogrāfiskais tirgus

(192) No trešo personu piezīmēm Portugāle secina, ka attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus ir nevis Portugāles, bet vismaz Ibeijas mēroga tirgus.

(193) Portugāle precizē, ka *Petrogal* tirgus daļa attiecībā uz dīzeļdegvielu (pārstrādāto produktu tirgū, vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecībā) nekad nepārsniegs 25 %, ja attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus būs Ibeijas pussala vai plašāka teritorija.

(194) Portugāle atkārtoti apgalvo, ka jebkurā gadījumā ieguldījumu projekts neietekmēs ne dīzeļdegvielas vairumtirdzniecības, ne mazumtirdzniecības tirgu, jo cena pārstrādāto produktu tirgū tiek noteikta atbilstīgi tirgus nosacījumiem, un *Petrogal* rīkojas kā uzņēmums, kas pieņem cenu. Pretējā gadījumā *Petrogal* klienti vienkārši izvēlētos importu, jo, kā apgalvo Portugāle, dīzeļdegvielas importam no citām dalībvalstīm nav šķēršļu (tehnisku, tarifu, loģistikas⁽⁴²⁾ u. c.). Portugāles importa prasības ir salāgotas ar ES prasībām.

(195) Portugāle sniedza apkopotus datus par dīzeļdegvielas importu (pa jūru un sauszemi) uz Portugāli.

⁽⁴²⁾ Trešo personu uzglabāšanas jauda ir 428 000 m³, kas ir piegādes jauda 2,9 miljoni tonnu gadā (pamatojoties uz astoņām rotācijām gadā); tas ir vairāk nekā puse no valsts tirgus. Turklāt dīzeļdegviela tiek importēta arī pa sauszemi, izmantojot Spānijas tīklu.

(196) Turklāt Portugālei ir pietiekama uzglabāšanas jauda: Portugāle sniedza datus par dažādu operatoru izdarītām dažādām stratēģiskām izvēlēm (tie ir vai nu ieguldījuši uzglabāšanas jaudā, vai arī iekārtas nomā), un abas alternatīvas ir iespējamas un dzīvotspējīgas. Galvenie operatori nav palielinājuši savu uzglabāšanas jaudu, kaut gan tirgū bija parādījušās šādas iespējas, un tas liecina, ka to uzglabāšanas resursi ir pietiekami tirdzniecības darbību nodrošināšanai. Portugāle norāda, ka kopējais dīzeļdegvielas imports ir nepārtraukti pieaudzis, bet eksports ir nedaudz samazinājies. Tas noticis tādēļ, ka tirgus ir pastāvīgi pieaudzis un palielinājies vietējās ražošanas jaudas deficīts. Tomēr 2009. gada rādītāji liecina par Sinešas pārstrādes rūpnīcā notikušās avārijas ietekmi, kad uz dažām nedēļām tika ierobežota pārstrādes rūpnīcas darbība un ražošana. Operatoriem tajā gadā vajadzēja palielināt importu, tādējādi pierādās alternatīvu piedāvājuma iespēju esamība.

(197) Dīzeļdegvielas imports uz Portugāli 2009. gadā bija 27,2 % no kopējā dīzeļdegvielas patēriņa attiecīgajā gadā. Iepriekšējos gados vidējais dīzeļdegvielas imports attiecībā pret dīzeļdegvielas gada patēriņu Portugālē (kas ir apmēram 5,4 miljoni tonnu) bija apmēram 14 %.

(198) Tādēļ Portugāle uzskata, ka tās dīzeļdegvielas tirgus ir atvērts un konkurētspējīgs tirgus, tajā tiek veicināta tirdzniecība un cenas tiek noteiktas, pamatojoties uz jēlnaftas cenām un pārstrādes izmaksām, par alternatīvu izmantojot importu par *Platts* cenām.

(199) Portugāle uzskata, ka smagā līgrogāna tirgus ir vismaz EEZ mēroga tirgus, jo līgrogāns ir starptautiski tirgots produkts.

6. ATBALSTA PASĀKUMA NOVĒRTĒJUMS

6.1. Valsts atbalsta pastāvēšana

- (200) Saskaņā ar Līguma 107. panta 1. punktu, ja Līgumā nav noteikts citādi, ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm.
- (201) Portugāles atbalsts *Petrogal* būs nodokļu atlaides veidā. Tādēļ var uzskatīt, ka atbalstu piešķir dalībvalsts vai to piešķir no valsts līdzekļiem Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.
- (202) Atbalsts tiek piešķirts vienam uzņēmumam, kas ir *Petrogal*, tādēļ tas ir selektīvs.
- (203) Atbalsts tiek piešķirts ieguldījumam, kura rezultātā paliecināsies dīzeļdegvielas un smagā līgroīna ražošana. Tā kā šie produkti tiek tirgoti starp dalībvalstīm, pasākums var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Uzņēmumam *Petrogal* piešķirtais atbalsts atbrīvos uzņēmumu no izmaksām, kuras parastos apstākļos tam vajadzētu segt pašam. Attiecīgi *Petrogal* gūs labumu, jo tam būs ekonomiska priekšrocība salīdzinājumā ar konkurentiem. Dodot priekšroku *Petrogal* un tā ražošanai, atbalsts attiecīgi kropļo konkurenci vai draud to kropļot.
- (204) Attiecīgi Komisija uzskata, ka šis atbalsts ir valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē.
- (205) Pēc tam, kad ir konstatēts, ka atbalsts ir valsts atbalsts Līguma 107. panta 1. punkta nozīmē, jāizvērtē, vai pasākumu var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.

6.2. Atbalsta pasākuma likumīgums

- (206) Paziņojot par atbalstu pirms tā stāšanās spēkā, Portugāle ievēroja pienākumu paziņot, kas izriet no Līguma 108. panta 3. punkta.

6.3. Novērtējuma juridiskais pamats

- (207) Tā kā atbalsta mērķis ir veicināt reģionālo attīstību, atbalsta saderīgums ar iekšējo tirgu tiek vērtēts, pamatojoties uz RAP, jo īpaši pamatnostādņu 4.3. iedaļas noteikumiem par lieliem ieguldījumu projektiem, un kritērijiem reģionālā atbalsta lieliem ieguldījumu projektiem

padziļinātam novērtējumam, kā noteikts paziņojumā par padziļinātu novērtējumu, ja vien oficiālās izmeklēšanas rezultātā neatklājas, ka netiek pārsniegts robežlīmenis, kas noteikti RAP 68. punkta a) apakšpunktā (turpmāk "tirgus daļas tests") un 68. punkta b) apakšpunktā (turpmāk "jaudas pieauguma un tirgus darbības rezultātu tests").

- (208) Komisijai jāveic novērtējums trīs posmos:

— pirmkārt, tai jānovērtē saderība ar vispārējiem RAP noteikumiem,

— otrkārt, tai jāpārlicinās, vai noteikti nav izpildīts tirgus daļas tests un jaudas pieauguma un tirgus darbības rezultātu tests, kā noteikts 68. punkta a) un b) apakšpunktā (turpmāk "68. punkta a) un b) apakšpunktā noteiktais tests"),

— treškārt, atkarībā no novērtējuma otrā posma iznākuma tā var pāriet uz padziļinātu novērtējumu.

6.4. Saderīgums ar vispārējiem RAP noteikumiem – lēmumā sākt procedūru pausto bažu pārbaude

- (209) Komisija pārbaudīja, vai piešķirtais atbalsts atbilst vispārējiem RAP noteikumiem. Novērtējuma rezultātā tai radās šādi turpmāk minētie apsvērumi.

Sākotnējais ieguldījumu projekts

- (210) Lēmumā sākt procedūru Komisija pauda šaubas, vai ieguldījumu projekts ir sākotnējs ieguldījums vai arī to var uzskatīt par atjaunošanai paredzētu ieguldījumu.
- (211) Komisija ņēma vērā 130. un 131. apsvērumā norādītās Portugāles piezīmes par to, ka ieguldījuma rezultātā tiek paplašināta esoša ražotne un tiek būtiski mainīts esošas ražotnes kopējais ražošanas process, un tādēļ ieguldījumu var uzskatīt par sākotnēju ieguldījumu, kā noteikts RAP 34. punktā.
- (212) Jaunā vakuumdestilācijas iekārta un viskozitātes samazināšanas iekārta Matoziņusā, kā arī jaunā hidrokrekinga iekārta Sinešā darbosies vienlaikus ar sākotnējām, iepriekš pastāvējušām pārstrādes iekārtām, tādēļ ieguldījumu projekts ir paredzēts nevis atjaunošanai, bet gan ražošanas sistēmas paplašināšanai. Turklāt ieguldījumu projekts pārveidos pārstrādes rūpnīcas, nodrošinot tās ar jaunu tehnoloģisko infrastruktūru jēlnaftas smagāko frakciju pārvēršanai benzīnā un dīzeļdegvielā.

(213) Konkurents Nr. 1 neiebilst, ka ieguldījumam ir sākotnēja ieguldījuma pazīmes, bet uzskata, ka ieguldījums ir esošas ražotnes paplašināšana.

(214) Attiecīgi Komisija uzskata, ka ieguldījumu projekts ir sākotnējs ieguldījums RAP 34. punkta nozīmē, tādēļ nav pamata bažām par to, vai ieguldījumu projektam ir sākotnēja ieguldījuma pazīmes.

Formāla stimulējoša ietekme

(215) Lēmumā sākt procedūru Komisija pauda šaubas, vai ir izpildītas formālās prasības par atbalsta stimulējošo ietekmi, ko piemēro īpašam atbalstam saskaņā ar RAP 38. punktu. Jo īpaši Komisija pauda šaubas par to, vai ar Portugāles rakstisko apstiprinājumu par to, ka ar nosacījumu par sīkāku pārbaudi ieguldījumu projekts atbilst nosacījumiem par atbilstīgumu, kā noteikts atbalsta shēmā⁽⁴³⁾, var aizstāt prasību par priekšlīgumu.

(216) RAP 38. punktā noteikts: "Ir svarīgi nodrošināt to, lai reģionālais atbalsts patiešām stimulētu tādu ieguldījumu veikšanu atbalstāmajās teritorijās, kuri pretējā gadījumā nebūtu veikti. Tādēļ atbalstu saskaņā ar atbalsta shēmām var piešķirt tikai tad, ja pretendents ir iesniedzis atbalsta pieteikumu un par atbalsta shēmas administrēšanu atbildīgā iestāde ir rakstiski apliecinājusi, ka projekta detalizētas pārbaudes rezultātā konstatēts, ka tas principā atbilst atbalsta shēmā noteiktajiem atbilstīguma nosacījumiem, pirms tiek sākts darbs pie projekta. [...] Īpaša atbalsta gadījumā kompetentajai iestādei ir jānosūta priekšlīgums, kurā paredzētais pasākums vispirms ir jāapstiprina Komisijai, lai saskaņā ar to piešķirtu atbalstu, pirms sākt darbu pie projekta. Ja darbs tiek sākts, pirms ir izpildīti šajā punktā minētie nosacījumi, viss projekts zaudē tiesības uz atbalstu."

(217) "Darbu sākums" RAP 40. zemsvītras piezīmē definēts kā būvdarbu sākums vai pirmās stingri noteiktās iekārtu pasūtījuma saistības.

(218) Komisija ņēma vērā šādu Portugāles iesniegto faktu informāciju:

— *Petrogal* iesniedza pieteikumu atbalsta saņemšanai 2007. gada 22. janvārī,

— Portugāle 2007. gada 23. janvārī apstiprināja, ka principā atbalsta projekts ir atbilstīgs,

⁽⁴³⁾ Šajā gadījumā saņēmējs 2007. gada 22. janvārī iesniedza pieteikumu atbalsta saņemšanai saskaņā ar shēmu, kuras termiņš bija beidzies (skatīt 46. apsvērumu). Par atbalstu sākotnēji tika paziņots kā par atsevišķi paziņojamu pieteikuma gadījumu saskaņā ar shēmu, kuras termiņš ir beidzies; paziņojums vēlāk tika grozīts, un par atbalstu tika paziņots kā par īpašu atbalstu ārpus minētās shēmas, kuras termiņš bija beidzies.

— Portugāles Ministru padome apstiprināja atbalstu 2008. gada 6. martā, bet atbalstu var piešķirt tikai pēc Komisijas apstiprinājuma saņemšanas, un *Petrogal* nesaņēms atbalstu agrāk par 2011. gadu (kad ieguldījums būs pabeigts),

— *Petrogal* direktoru padome 2008. gada 8. martā pilnvaroja sākt uzņemties iekārtu pasūtījuma saistības,

— pirmais saistošais pasūtījums tika veikts 2008. gada 14. martā. Būvdarbi saistībā ar ieguldījumu faktiski sākās 2008. gada novembrī Sinešā un 2009. gada janvārī Matoziņusā.

(219) Komisija uzskata, ka atbalsta līgumi, kas tika parakstīti 2008. gada 10. martā starp Portugāli un *Petrogal*, un Ministru padomes 2008. gada 6. marta lēmuma publicēšana *Portugāles Oficiālajā Vēstnesī*⁽⁴⁴⁾ ir vismaz līdzvērtīgi priekšlīgumam un uzskatāmi par stingrāku formālas stimulējošas ietekmes apliecinājumu nekā RAP 38. punktā noteiktais priekšlīgums. Minētie atbalsta līgumi tika parakstīti, pirms tika sākts darbs pie ieguldījumu projekta.

(220) Tādējādi Komisija uzskata, ka nav pamata bažām par atbalsta formālo stimulējošo ietekmi.

Devums reģionālajai attīstībai un atbalsta nepieciešamība

(221) Lēmumā sākt procedūru Komisija pauda šaubas par ieguldījuma devumu reģionālajai attīstībai. Saistībā ar šo Komisija arī pauda šaubas par atbalsta nepieciešamību un uzsvēra: "ja atbalsts nav nepieciešams, tas, visticamāk, neveicinās reģionālo attīstību un var radīt nepieņemamus konkurences kropļojumus"⁽⁴⁵⁾.

Atbalsta nepieciešamība

(222) Konkurents Nr. 1 un konkurents Nr. 2 norāda, ka *Petrogal* būtu īstenojis ieguldījumu projektu arī bez atbalsta. Viņi uzskata, ka ieguldījumu projekts ir produktīvs ieguldījums, kuru ekonomiski virza nelīdzsvarotība starp dīzeļdegvielas piedāvājumu un pieprasījumu, un iespēja piekļūt jēlnaftai, kas ir smagāka un lētāka. Visi operatori Eiropā veic līdzīgus ieguldījumus pārstrādes rūpnīcās bez valsts atbalsta.

⁽⁴⁴⁾ *Resolução do Conselho de Ministros* Nr. 55/2008, publicēts *Diário da República* 1. serie Nr.-60, 26.3.2008., 1734. lpp.

⁽⁴⁵⁾ Skatīt 3.3. iedaļu Komisijas 2009. gada 19. novembra lēmumā par valsts atbalstu lietā C 34/09 (ex N 588/08) – PT – LIP – PETROGAL, S.A.

- (223) Tādēļ jāvērtē, vai atbalsts ir nepieciešams, lai patiešām stimulētu veikt ieguldījumu, kas pretējā gadījumā netiktu veikts abās atbalstāmajās teritorijās, vai arī ieguldījumu projekts tiktu īstenots jebkurā gadījumā. Saistībā ar šo Komisijai jānosaka, vai atbalsts mainījis *Petrogal* uzvedību tā, ka tas varētu veikt papildu ieguldījumus attiecīgajos reģionos.
- (224) Konstatēts, ka stratēģisks lēmums veikt ieguldījumu tika pieņemts 2006. gadā. To apliecina dokuments, ko *Galp Energia* publicējis 2006. gada oktobrī⁽⁴⁶⁾. *Galp Energia* 2006. gada pārskatā norādīts, ka direktoru padome administratīvu lēmumu par ieguldījumu projektu pieņēmusi 2007. gada 23. janvārī⁽⁴⁷⁾ un 2008. gada 5. martā (t. i., pēc tam, kad tā bija saņēmusi valsts iestāžu 2007. gada 23. janvāra vēstuli par atbilstīgumu). Direktoru padome 2008. gada 14. martā pieņēma darbības lēmumu pasūtīt pirmās iekārtas saistībā ar ieguldījumu projektu.
- (225) Portugāle norāda, ka *Petrogal* nebija sācis ieguldījumu līdz 2008. gadam, jo tā finanšu dzīvotspēja nebija pietiekama, un *Galp* direktoru padome beidzot pieņēma lēmumu pasūtīt iekārtas un sākt būvniecību tikai pēc tam, kad Portugāles valdība pieņēma attiecīgo Ministru padomes lēmumu.
- (226) Portugāle apgalvo, ka valsts atbalsta pieejamība bija izšķirīgais faktors *Petrogal* lēmumam veikt ieguldījumu. Bez atbalsta ieguldījumu projekts netiktu virzīts. *Petrogal* būtu īstenojis alternatīvu restrukturizācijas plānu, lai pielāgotu savas pārstrādes darbības jaunajiem tirgus un jēlnaftas piedāvājuma nosacījumiem. Turklāt pieejamie finanšu resursi tiktu izmantoti ieguldījumiem alternatīvos projektos, nevis pārstrādes darbībai.
- (227) Portugāle iesniedza *Petrogal* piederošus dokumentus, kuros bija analizēts ieguldījumu projekta plānotais iekšējās atdeves koeficients, kapitāla izmaksas un iespējamie alternatīvie ieguldījumi, kādus *Galp Energia* varētu veikt, izmantojot pieejamo kapitālu.
- (228) Komisija uzskata, ka dokumenti, kuri tika iesniegti *Galp* direktoru padomei 2007. gada 23. janvārī un 2008. gada 5. martā, bija izšķirīgi atbalsta nepieciešamības novērtējumam, jo šie dokumenti bija direktoru padomes lēmuma pamatā.
- (229) Portugāle norāda, ka aprēķini, kas tika iesniegti *Galp* direktoru padomei 2008. gadā, rādīja, ka ieguldījumu projekta iekšējās atdeves koeficients bez atbalsta būtu [8–10] %. Šāds iekšējās atdeves koeficients ievērojami pārsniedz *Petrogal* vidējās svērtās kapitāla izmaksas, kas ir [7–9] %.
- (230) Taču Portugāle paskaidroja, ka *Galp* direktoru padomes lēmumu pamatā ir minimālās rentabilitātes likmes pieeja, kas tika ieviesta jau 2002. gadā. Minimālās rentabilitātes likme jeb minimālās pieņemamās atdeves koeficients ir projekta minimālās atdeves koeficients, kādu lēmuma pieņēmējs ir gatavs pieņemt pirms projekta sāksanas, ņemot vērā ar projektu saistīto risku un alternatīvās izmaksas saistībā ar citu projektu neīstenošanu. "Minimālās rentabilitātes likmi" vēl sauc par "robežlikmi" vai "standartlikmi" (angliski: *hurdle rate, cut-off rate, benchmark rate*).
- (231) Sākot no 2006. gada, pārstrādes darbībām iekšējā minimālās rentabilitātes likme tika noteikta [110–150] % apmērā no vidējām svērtajām kapitāla izmaksām, un tā bija [10–12] %. Parastos apstākļos netiktu pieņemts lēmums veikt ieguldījumu, ja iekšējās atdeves koeficients nepārsniegtu šo sliekšni. Šajā gadījumā atbalsts palielina iekšējās atdeves koeficientu par [1–3] procentpunktiem, no [8–10] % līdz [9–11] %, kā norādīts 171. apsvēruma 3. tabulā, un to izmantoja aprēķiniem, kas tika iesniegti direktoru padomei 2008. gadā. Kaut gan iekšējās atdeves koeficients, ņemot vērā atbalstu, joprojām bija manāmi zemāks par iekšējo minimālās rentabilitātes likmi, *Galp* direktoru padome uzskatīja, ka atbalsta radītā papildu drošības rezerve ir pietiekama, un visbeidzot apstiprināja ieguldījumu projektu.
- (232) Minimālās rentabilitātes likme ir instruments, kuru uzņēmumi izmanto izšķirīgās situācijās, kas ir saistītas ar augstu risku, un tā var mainīties atkarībā no projekta riska. Minimālās rentabilitātes likmi var ietekmēt arī valūta, kurā likme aprēķināta, jo apgabalos, kuros inflācija ir augsta, minimālās rentabilitātes likme ir augstāka nekā apgabalos, kuros cenas ir stabilas.

⁽⁴⁶⁾ GALP ENERGIA SGPS S.A., *Prospecto de oferta pública de venda e de admissão à negociação*, 2006. gada oktobris, pieejams vietnē: <http://web3.cmvim.pt/sdi2004/emittentes/docs/fsd11332.pdf>. Dokumentā teikts: "Optimizar as Capacidades de Refinação. "A Galp Energia pretende adaptar os activos de refinação às exigências do mercado, expandindo e modernizando a refinaria de Sines, onde planeia investir num novo projecto de conversão que deverá estar concluído no final de 2010. A Galp Energia tem como objectivo não só aumentar a rentabilidade dos investimentos através da optimização das matérias-primas e da gama de produtos refinados, mas também melhorar a integração das duas refinarias existentes, de modo a retirar vantagens das suas diferentes características de refinação e alcançar um processo integrado e complementar de refinação. Está em curso a avaliação de duas alternativas para a configuração do novo projecto de conversão na refinaria de Sines, o montante de investimento está estimado em aproximadamente 1.000 milhões de Euros e o aumento esperado na margem de refinação é de cerca de US\$3,0 por barril após a conclusão do projecto".

⁽⁴⁷⁾ GALP ENERGIA 2006. gada pārskats, pieejams vietnē www.galpenergia.com. Dokumenta 19. lpp. ir šāds teksts: "PĀRVEIDES PROJEKTS UN PĀRSTRĀDES RŪPNĪCU OPTIMIZĀCIJA. Direktoru padome 2007. gada 23. janvārī apstiprināja pārveides projektu un procesu optimizāciju Sinešas un Portu pārstrādes rūpnīcās, lai palielinātu dīzeļdegvielas ražošanu par 2,5 miljoniem tonnu un samazinātu mazuta ražošanu. Tiek plānots, ka dīzeļdegvielas ražošanas pieaugums būs kā atbilde uz pieaugošo pieprasījumu Iberijas tirgū un tiks izmantota priekšrocība, ko rada starpība starp dīzeļdegvielas un mazuta cenām starptautiskajos tirgos. Šie ieguldījumi turklāt ļaus apstrādāt smagāku jēlnaftu."

- (233) Līdz šim valsts atbalsta lēmumos reģionālā atbalsta jomā minimālās rentabilitātes likmes koncepcija nav izmantota, lai pieņemtu lēmumu par atbalsta nepieciešamību un atbalsta stimulējošo ietekmi. Minimālās rentabilitātes likmes koncepcija neparādās arī paziņojumā par padziļinātu novērtējumu. Tomēr šī koncepcija ir izmantota dažos lēmumos par valsts atbalstu (piemēram, Komisijas 2011. gada 23. februāra lēmumā par valsts atbalstu lietā N 204/2010, Zviedrija, pētniecības un attīstības atbalsts *Volvo Aero* par labu *Trent XWB ICC*, kas vēl nav publicēts OV), kuri galvenokārt pieņemti atbilstīgi Komisijas nostādnēm par valsts atbalstu pētniecībai, attīstībai un inovācijai⁽⁴⁸⁾, kas ir projekti ar augstu risku.
- (234) Portugāle uzsver, ka ieguldījumu projektam raksturīgi daudzi riski, kuri attaisno minimālās rentabilitātes likmes pieejas izmantošanu. Ieguldījumu projekts ir lielākais produktīvais ieguldījums, kāds jebkad ir īstenots Portugālē. Šī ieguldījumu projekta īstenošana ilgs vairākus gadus. Īpaši sarežģīti ir aplēst ieguldījumu projekta izmaksas, jo faktiski Portugāles iesniegtie skaitļi liecina, ka sākotnēji aplēstās izmaksas faktiski tika ievērojami pārsniegtas. Tā kā ieguldījumu projekts orientēts uz ilgu termiņu, ir ļoti grūti ilgtermiņā prognozēt pārstrādes peļņas normas, jo īpaši situācijās, kad ilgtermiņā tradicionālie automobiļi ar iekšdedzes dzinējiem var tikt aizstāti ar automobiļiem, kas aprīkoti ar elektriskiem dzinējiem, un citiem automobiļiem.
- (235) Kā liecina 2006. gadā veikts empīrisks pētījums⁽⁴⁹⁾, kurā tika analizētas vairāk nekā 100 uzņēmumu (galvenokārt Ziemeļamerikas uzņēmumu) paziņotās minimālās rentabilitātes likmes, vidējā minimālās rentabilitātes likme ir 14,1 %, un absolūtā starpība starp vidējām svērtajām kapitāla izmaksām un minimālās rentabilitātes likmi ir 5 procentpunkti, kas ir apmēram 155 % no vidējām svērtajām kapitāla izmaksām. Ņemot vērā šo informāciju, minimālās rentabilitātes likme, kuru *Petrogal* un *Galp Energia* piemēroja pārstrādes nozarei, *prima facie* nešķiet pārmērīga.
- (236) Ņemot vērā šos elementus un jo īpaši ņemot vērā nozāres un lietas īpašo raksturu (t. i., attiecīgo risku nozīmi ieguldījumu projekta mēroga un ilgtermiņa ekspluatācijas perioda dēļ), Komisija uzskata, ka minimālās rentabilitātes likmi var izmantot, pieņemot lēmumu par to, vai atbalsts bija nepieciešams, lai stimulētu ieguldījumu projekta veikšanu, vai nē.
- (237) Konkurents Nr. 1 un konkurents Nr. 2 apstiprināja, ka attiecībā uz pārstrādes darbībām nozarē nav standarta.
- Tomēr konkurents Nr. 1 norādīja, ka, viņaprāt, standarts (t. i., atdeves koeficients) 10 % apmērā būtu pietiekams ieguldījumu projekta veikšanai. Komisija atzīmē, ka šis standarta koeficients 10 % apmērā ir ļoti līdzīgs pēcatbalsta iekšējās atdeves koeficientam [9–11] %, kas 2008. gadā tika iesniegts *Galp* direktoru padomei. Tādējādi Komisija uzskata, ka atbalsts nepārsniedz apjomu, kādu konkurents uzskata par nepieciešamu pieņemama iekšējās atdeves koeficienta sasniegšanai.
- (238) Tādējādi šķiet, ka atbalsta pasākums tuvina aprēķināto iekšējās atdeves koeficientu *Petrogal* minimālās rentabilitātes likmei un konkurenta Nr. 1 norādītajai standartlikmei. Pēc atbalsta iekšējās atdeves koeficients nepārsniedz ne *Petrogal* minimālās rentabilitātes likmi, ne konkurenta standartlikmi, kas liecina, ka atbalsts nav pārmērīgs. Tas, ka ieguldījumu lēmums tika pieņemts 2008. gadā, kad atbalsta korigētais iekšējās atdeves koeficients joprojām bija ievērojami zemāks par paziņoto minimālās rentabilitātes likmi, pats par sevi nav pietiekams iemesls apšaubīt minimālās rentabilitātes likmes nozīmi. Iepriekšējie *Galp* direktoru padomes paziņojumi liecina, ka padome apzinājās ieguldījumu projekta stratēģisko nozīmi pārstrādes peļņas normu lejupslīdes apstādīnāšanā. Kaut gan minimālās rentabilitātes likme netika pilnībā sasniegta, šis stratēģiskais elements šķiet pietiekams, lai attaisnotu ierobežotu novirzi no minimālās rentabilitātes likmes.
- (239) Rezultātā Komisija uzskata, ka atbalsts bija nepieciešams ieguldījuma stimulēšanai un nepārsniedza šim nolūkam nepieciešamo apjomu. Saistībā ar šo nav gluži pareizi apgalvot, ka visi operatori Eiropā veikuši līdzīgus ieguldījumus savās pārstrādes rūpnīcās bez valsts atbalsta. Piemēram, Komisija ir analizējusi citus atbalsta pasākumus līdzīgiem ieguldījumiem. Piemēram var minēt Komisijas Lēmumu N 283/2004⁽⁵⁰⁾ par destilātu hidrokrēkinga iekārtu.

Reģionālais devums

- (240) Lēmumā sākt procedūru, atsaucoties uz RAP 10. punktu, Komisija pauda šaubas par atbalsta un ieguldījumu projekta devumu reģionālajai attīstībai, uzsverot ierobežoto radīto darbavietu skaitu (150) salīdzinājumā ar atbalsta apmēru (EUR 160 miljoni), un par to, vai plānotais devums reģionālajai attīstībai patiešām atsver atbalsta radīto ietekmi uz nozari.
- (241) Komisija norāda un arī konkurents Nr. 1 uzsvēris, ka atbalsta apmērs uz vienu radīto darbavietu patiešām ievērojami pārsniedz atbalsta līmeni uz vienu darbavietu

⁽⁴⁸⁾ OV C 323, 30.12.2006., 1. lpp.

⁽⁴⁹⁾ I. Meijers (*Meier I*) un V. Tarhans (*Tarhan V.*) "Ieguldījumu lēmumu pieņemšanas prakse uzņēmumos un minimālās rentabilitātes likmes prēmijas noslēpums" (*Corporate investment decision practices and the hurdle rate premium puzzle*), 2006. gada februāris, Dienvidreģionu finanšu asociācijas sanāksmes (*Southern Finance Association Meetings*), Destenā (*Destin*), Francijā.

⁽⁵⁰⁾ Komisijas 2004. gada 20. oktobra lēmums par valsts atbalstu lietā N 283/2004, Francija – atbalsts *Total (Gonfreville)* (OV C 136, 3.6.2005., 44. lpp.).

iepriekšējos, neseno īstenotos īpašā atbalsta gadījumos (skatīt 89. apsvērumu). Vairākos negatīvos lēmumos⁽⁵¹⁾ secinājums par nepietiekamu reģionālo devumu balstīts uz radīto darbavietu skaitu.

- (242) Portugāle piekrīt, ka atbalsta apmērs uz vienu tieši radīto darbavietu ir ļoti liels, tomēr to skaidro ar ieguldījumu projekta kapitālietilpīgumu, kas raksturīgs ieguldījumiem šajā nozarē, turklāt iepriekš Komisija ir apstiprinājusi atsevišķi paziņotus pieteikumus atbalsta shēmām šajā nozarē, saskaņā ar kurām atbalsta apmērs uz vienu radīto darbavietu bijis vēl lielāks⁽⁵²⁾. Portugāle uzskata, ka jāņem vērā ne tikai atbalsts uz vienu tiešo darbavietu, bet arī citi faktori, piemēram, netiešo un pagaidu darbavietu radīšanas nozīme un citi saistītie aspekti.
- (243) Savos iepriekšējos lēmumos Komisija vienmēr ir ņēmusi vērā tiešās radītās darbavietas. Papildus vairākos lēmumos⁽⁵³⁾ tika ņemtas vērā netiešās radītās darbavietas.
- (244) Sākotnēji Portugāle apgalvoja, ka katra radītā (vai zaudētā) tiešā darbavieta nozīmētu arī trīs netiešās darbavietas. Attiecība 3:1 tika pamatota, ņemot vērā to, ka citās Portugāles lietās šajā pašā nozarē⁽⁵⁴⁾ Komisija ir piekritusi līdzīgai vai lielākai attiecībai. Potenciālu radīt netiešās darbavietas rada tehniskās apkopes darbības, kas varētu būt tirgus niša, kurā projekts dos vislielāko labumu. Tas būtu saistīts ar pārstrādes rūpniecību pieaugošu tehnoloģijas sarežģītību, kā rezultātā būs nepieciešami darbu apakšuzņēmumi tādu pakalpojumu sniegšanai, kuriem nepieciešami speciāli apmācīti darbinieki un tehniskais personāls.
- (245) Portugāle pamato savu argumentāciju, atsaucoties uz neseno Komisijas darba dokumentu par naftas ķīmijas

nozari⁽⁵⁵⁾, saskaņā ar kuru ES rūpniecībā tieši nodarbināto skaits ir 100 000, tomēr var uzskatīt, ka apmēram 400 000–600 000 darbavietu ir tieši atkarīgas no ES pārstrādes rūpniecības. Minētā dokumenta 41. zemsvītras piezīmē minēts, ka vēl 600 000 darbavietu saistītas ar loģistiku un tirdzniecību. Pamatojoties uz šiem apgalvojumiem, var būt attaisnota attiecība, kas ir lielāka nekā 3:1, t. i., 4:1 vai 6:1 un, ņemot vērā darbavietu radīšanu loģistikā un tirdzniecībā, pat 12:1.

- (246) Portugāle norādīja, ka saskaņā ar alternatīvo scenāriju bez atbalsta un bez projekta *Petrogal* vajadzētu pārstrukturēt savas pārstrādes rūpniecības un samazināt strādājošo skaitu, zaudējot 160 tiešās darbavietas. Tādēļ, vērtējot atbalsta devumu reģionālajai attīstībai, Komisijai vajadzētu ņemt vērā, ka ieguldījumu projekts faktiski radītu vai saglabātu 310 tiešās darbavietas⁽⁵⁶⁾ un apmēram no 930⁽⁵⁷⁾ līdz 3 720 netiešās darbavietas, tādējādi mazinot atbalsta pārmērīgo apmēru uz vienu tiešo darbavietu.
- (247) Turklāt Portugāle uzsvēra, ka ieguldījumu projekts ir lielākais vienotais ieguldījums, kāds jebkad īstenots Portugālē, un tas attiecīgajos reģionos būvniecības posmā radīs 3 000 pagaidu darbavietu.
- (248) Turklāt savos iepriekšējos lēmumos⁽⁵⁸⁾, apstiprinot īpašu reģionālo atbalstu, Komisija ir atsaukusies uz šādu faktoru nozīmi:

— lielāki ienākumi darbiniekiem (tiek radītas labāk apmaksātas tiešās un netiešās darbavietas),

— sociālā labklājība reģionā (tiek uzlaboti vides un sadzīves apstākļi, sponsorēti vietēja mēroga notikumi),

— stiprāks cilvēkresursu potenciāls (piedāvāta apmācība, izglītība, doktorantūras programmas),

⁽⁵¹⁾ Skatīt Komisijas 2010. gada 15. septembra lēmumu par valsts atbalstu lietā C 8/09 (*ex N 357/08*), *Friel Acerra* (OV L 46, 19.2.2011., 28. lpp.), 2007. gada 11. decembra lēmumu par valsts atbalstu lietā C 12/07 (*ex N 799/06*), *Glunz & Jensen* (OV L 178, 5.7.2008., 38. lpp.) un 2008. gada 4. jūnija lēmumu par valsts atbalstu lietā C 57/07 (*ex N 843/06*), *Alas Slovakia* (OV L 248, 17.9.2008., 19. lpp.).

⁽⁵²⁾ Skatīt Komisijas 2007. gada 10. jūlija lēmumu par valsts atbalstu lietā N 898/06, *Repsol Polimeros*, un 2007. gada 10. jūlija lēmumu par valsts atbalstu lietā N 899/06, *Artensa (Artenius) – Produção e Comercialização de Ácido Tereftálico Purificado e Produtos Conexos, SA*, kuros atbalsta attiecība pret radītajām darbavietām ir salīdzināma ar attiecību *Petrogal* projektā.

⁽⁵³⁾ Piemēram, Komisijas 2009. gada 17. novembra lēmumā par valsts atbalstu lietā N 447/09, *TietoEnator Sp. z o.o.* (OV C 25, 2.2.2010., 8. lpp.), 2007. gada 25. jūnija lēmumā par valsts atbalstu lietā N 828/06, *Bridgestone Stargard* (OV C 278, 21.11.2007., 2. lpp.), 2006. gada 13. februāra lēmumā par valsts atbalstu lietā N 630/05, *MAN Trucks* (OV C 126, 30.5.2006., 5. lpp.), 2007. gada 6. augusta lēmumā par valsts atbalstu lietā N 251/06, *LG Innotek Poland* (OV C 270, 13.11.2007., 7. lpp.).

⁽⁵⁴⁾ Skatīt Komisijas 2007. gada 10. jūlija lēmumu par valsts atbalstu lietā N 898/06, *Repsol Polimeros*, un 2007. gada 10. jūlija lēmumu par valsts atbalstu lietā N 899/06, *Artensa (Artenius) – Produção e Comercialização de Ácido Tereftálico Purificado e Produtos Conexos, SA*.

⁽⁵⁵⁾ Komisijas dienestu 2010. gada 17. novembra darba dokumenta "Naftas produktu pārstrāde un piedāvājums ES" 3.2.7. iedaļa "Ietekme, ko rada restrukturizācija nozarē" (*Refining and the Supply of Petroleum Products in the EU*); dokuments pievienots Komisijas paziņojumam par enerģētikas infrastruktūras prioritātēm 2020. gadam un vēlāk, SEC(2010) 1398 galīgā redakcija, un tas pieejams Komisijas vietnē.

⁽⁵⁶⁾ Saglabātās darbavietas tika neseno ņemtas vērā arī Komisijas 2009. gada 29. maija lēmumā par valsts atbalstu lietā N 381/08, *Pirelli Industrie Pneumatici S.r.l* (OV C 284, 25.11.2009., 11. lpp.).

⁽⁵⁷⁾ Izmantojot konservatīvāku attiecību, kas ir 3:1.

⁽⁵⁸⁾ Piemēram, Komisijas 2008. gada 24. jūnija lēmums par valsts atbalstu lietā N 730/07, *SIA Ekobriketes* (OV C 210, 19.8.2008., 1. lpp.), 2009. gada 15. janvāra lēmums par valsts atbalstu lietā N 729/07, *SIA Eko Osta* (OV C 80, 3.4.2009., 2. lpp.) un 2009. gada 24. marta lēmums par valsts atbalstu lietā N 500/08, *Baňa Čáry a.s.* (OV C 147, 27.6.2009., 6. lpp.).

- devums pētniecībā un izstrādē, tehnoloģiju un tehnoloģiskās zinātnības nodošana (modernizēšanas ieguldījuma rezultātā),
- lielāka apakšuzņēmēju aktivitāte attiecīgajās jomās,
- esošo ostu labāka izmantošana.
- Šie faktori neapšaubāmi ir pozitīvi elementi, kurus varētu ņemt vērā, vērtējot atbalsta un ieguldījumu projekta devumu reģionālajai attīstībai Portugālē.
- (249) Tādējādi Portugāles un vairāku ieinteresēto personu piezīmes attiecas uz citiem nozīmīgiem devumiem reģionālajai attīstībai, kas nozīmē sociālo un vides ietekmi, intensīvāku apmācību un protokolus ar augstākās izglītības iestādēm.
- (250) Portugāle ir arī norādījusi uz piedāvājuma ķēdes attīstību un jauno iekārtu būvniecības ietekmi uz valsts rūpniecības struktūru, ietekmējot civilo celtniecību, būvniecību un mašīnbūves montāžu. Tā ir neapšaubāmi pozitīva ietekme, bet ir vai nu īslaicīga, vai arī vispārēja (skatīt 154. apsvērumu).
- (251) Komisija ņem vērā Portugāles norādīto ieguldījuma projekta ietekmi attiecīgajos reģionos, kas nav īslaicīga, ir pozitīva un plašāka. Jo īpaši plānotā pārstrādes rūpniecības darbība (vismaz 30 gadus), pozitīvā ietekme uz darbu apakšuzņēmumu jomu, apmācību ievērojams apjoms un protokolu skaits ar skolām un universitātēm norāda uz pārstrādes rūpniecības nozīmi attiecīgajos reģionos. Pat ja liela daļa no šīs pozitīvās plašākās ietekmes jau pastāv tādēļ, ka pārstrādes rūpniecības pastāv ilgu laiku, var piekrist, ka ieguldījumi neapšaubāmi pastiprina *Petrogal* klātbūtnes lomu Sinešas un Portu apgabalā.
- (252) Portugāle arī iesniedza atbalsta projekta izmaksu un ieguvumu analīzi. Izmaksu un ieguvumu analīzes mērķis nav tikai projekta dzīvotspējas analīze, kuru veic ieguldītājs, bet tajā tiek ņemtas vērā visas (diskontētās) sociālās izmaksas un ieguvumi, kas izriet no projekta. Saistībā ar šo izmaksu un ieguvumu analīzē skaitliski izteikti plānotie ieguvumi, tostarp nodokļu apmērs saistībā ar tiešo un netiešo nodarbinātību, ietaupījums saistībā ar bezdarba novēršanu (darbavietu saglabāšana), patēriņa nodokļu apmērs, papildu ieņēmumi Leiksijē ostai, tiešais atbalsts vietējai sabiedrībai u. c.
- (253) Izmaksu un ieguvumu analīzē secināts, ka atbalsts dos Portugālei ievērojamu labumu. Izmaksu un ieguvumu analīzes ģeogrāfiskais tvērums neapšaubāmi pārsniedz Norte un Alentežu reģiona (kuri ir tieši iesaistīti ieguldījumu projektā) robežas. Tomēr, ja ieguvums valsts mērogā tiek proporcionāli sadalīts attiecīgajiem reģioniem atbilstīgi to ekonomiskajai nozīmei, Norte un Alentežu reģions saņems 34,8 % no valsts gūtā labuma.
- (254) Portugāle arī uzsvēra, ka atbalsts un rezultātā īstenotais ieguldījums labvēlīgi ietekmē arī citas politikas jomas, ne tikai reģionālo attīstību. Portugāle atkārtoti apgalvo, ka ieguldījumu projektam ir stratēģiska nozīme valsts mērogā un energoapgādes drošības ziņā Eiropā. Ieguvums ir arī mazāka atkarība no importa, reaģēšana uz pieaugošo pieprasījumu pēc dīzeļdegvielas, labāka energoefektivitāte abās pārstrādes rūpniecās un pozitīva ietekme uz vidi. Šos apgalvojumus nevar ņemt vērā, vērtējot atbalsta devumu reģionālajai attīstībai.
- (255) Neskatoties uz šķietamo *prima facie* neproporcionālo atbalsta apmēra attiecību pret tiešajām radītajām darbavietām, pozitīvā netiešā ietekme (netiešās darbavietas, plašāka ietekme, labi apmaksātu darbavietu radīšana, cilvēkresursu kvalitātes nostiprināšana, sociālās labklājības uzlabošana) norāda uz reģionālo devumu Alentežu un Norte reģionā, un to nevar uzskatīt par neievērojamu devumu. Tādēļ Komisija uzskata, ka nav pamata sākotnēji paustajām bažām par atbalsta devumu reģionālajai attīstībai.
- (256) Turklāt turpmākajās iedaļās par 68. punkta a) un b) apakšpunkta piemērošanu parādīts, ka atbalsta negatīvā ietekme uz nozari ir ierobežota, jo tirgos, uz kuriem attiecas ieguldījumu projekts, nav vērojami zemi darbības rezultāti, kas nozīmē, ka tajos nav vērojama darbības samazināšanās ne absolūtā, ne relatīvā izteiksmē. Turklāt *Petrogal* nav lielas tirgus daļas attiecīgajā pārstrādāto produktu tirgū, ko varētu ļaunprātīgi izmantot, veicot konkurenci kropļojošas darbības. Smagā līgrogā importa aizstāšana aromātisko vielu rūpniecībā tikai nelielā mērā ietekmē piegādātājus EEZ. Tādējādi Komisija uzskata, ka nav pamata tās sākotnējām bažām par to, ka plānotais devums reģionālajai attīstībai neatsver atbalsta negatīvo ietekmi uz nozari.

Citi vispārīgi noteikumi

- (257) Saskaņā ar RAP 9. punktu *Petrogal* nav grūtībās nonācis uzņēmums Komisijas paziņojuma nozīmē par Kopienas pamatnostādņem par valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai⁽⁵⁹⁾.
- (258) Saskaņā ar RAP 39. punktu *Petrogal* paša ieguldījums attaisnotajos izdevumos ir vairāk nekā 25 % (skatīt 36. apsvērumu).
- (259) Saskaņā ar RAP 50. punktu ieguldījumu projekta attaisnotos izdevumus aprēķina, pamatojoties uz attaisnotajām ieguldījuma izmaksām (skatīt 35. apsvērumu).
- (260) Saskaņā ar RAP 71.–75. punktu tiek ievēroti noteikumi par atbalsta apvienošanu (skatīt 43. apsvērumu).

⁽⁵⁹⁾ OV C 244, 1.10.2004., 2. lpp.

(261) Saskaņā ar RAP 40. punktu atbalsts tiek piešķirts ar nosacījumu, ka *Petrogal* saglabā ieguldījumu projektu attiecīgajos reģionos vismaz piecus gadus pēc tā veikšanas.

(262) Tādējādi Komisija uzskata, ka atbalsts atbilst vispārējiem RAP noteikumiem.

6.5. Saderīgums ar kritērijiem lieliem ieguldījumu projektiem – lēmumā sākt procedūru pausto bažu pārbaude

Viens vienots ieguldījumu projekts

(263) Lēmumā sākt procedūru Komisija puda šaubas par to, vai ieguldījumu projektu var uzskatīt par vienu vienotu ieguldījumu projektu RAP 60. punkta nozīmē, neraugoties uz to, ka pārstrādes rūpnīcas neatbilst kritērijam par tiešo ģeogrāfisko atrašanās tuvumu.

(264) Kaut gan abas pārstrādes rūpnīcas neatrodas ģeogrāfiski tuvu, Portugāle uzskata, ka starp tām pastāv ciešas ekonomiskās, funkcionālās un stratēģiskās saiknes. Neveicot ieguldījumu vakuumdestilācijas iekārtā Matoziņušā, nebūtu iespējams attiecīgais ieguldījums hidrokrekinga iekārtā Sinešā, jo pastāv risks, ka vakuumgāzeļļa (kas ir izejviela hidrokrekinga iekārtai) tirgū bieži veidojas deficīts. Tādējādi Portugāle uzskata, ka ciešo funkcionālo saikņu dēļ pārstrādes rūpnīcas ir ekonomiski nedalāmas.

(265) Konkurents Nr. 1 apstrīd šo pieeju, jo, viņaprāt, ieguldījumu projekta pamatlīdzekļi ir ekonomiski dalāmi.

(266) Kādas trešās personas piezīmēs, kas tika saņemtas, atbildot uz lēmumu sākt procedūru, norādīts, ka smagā ligrōina ražošanas palielināšana ir izšķiroši nozīmīga, lai *La Seda* grupa īstenotu ieguldījumu Sinešā. Komisija ir pārbaudījusi, vai *La Seda* veikts ieguldījums varētu būt viens vienots ieguldījums kopā ar ieguldījumu Matoziņušā. Portugāle apstiprināja, ka lielāku saražoto smagā ligrōina apjomu *Petrogal* izmantos vienīgi iekšējām vajadzībām un smagais ligrōins netiks pārdots trešām personām. Tādējādi Komisija secina, ka ieguldījumu projekts un *La Seda* ieguldījumu projektu nav viens vienots ieguldījumu projekts.

(267) RAP 60. punkts attiecas uz ieguldījumu projektiem, kuri tiek maksliģi sadalīti apakšprojektos, lai izvairītos no pamatnostādņu noteikumu piemērošanas, saskaņā ar kuriem ieguldījumu projektiem virs EUR 50 miljoniem tiek piemērots mehānisms, kas samazina maksimālo atbalsta intensitāti. Šajā konkrētajā gadījumā Komisija ir pārliecinājusies, ka piemērotā atbalsta intensitāte (12,43 % neto pašreizējā vērtībā) ir mazāka par maksimālo atbalsta intensitāti, kāda būtu jāpiemēro, ja ieguldījumu projektu uzskatītu par vienu vienotu ieguldījumu (14,28 % neto pašreizējā vērtībā), un attiecīgi ir mazāka par maksimālo atbalsta intensitāti, kādu varētu piemērot

katram no abiem projektiem. Tādēļ maksimālā atbalsta intensitāte ir ievērota, pat ja projektu uzskata par vienu vienotu ieguldījumu projektu, un Komisija secina, ka nav nepieciešams pieņemt lēmumu, vai abi projekti Sinešā un Matoziņušā ir viens vienots ieguldījumu projekts vai nē, neraugoties uz ģeogrāfisko attālumu starp abām rūpnīcām, jo jautājums nav pretrunā ar atbalsta saderīguma novērtējumu atbilstīgi RAP.

Atbalsta intensitāte

(268) Atbalsta intensitātes aprēķins saskaņā ar RAP 67. punktu ir atkarīgs no tā, vai ieguldījumu projektu uzskata par vienu vienotu ieguldījumu projektu vai arī par diviem atsevišķiem ieguldījumu projektiem. Ja runa ir par diviem atsevišķiem ieguldījumu projektiem, atbalsta intensitāti aprēķina, ņemot vērā to, ka tiek piemēroti divi dažādi reģionālā atbalsta maksimālie standartlīmeņi: Sinešai 40 % un Matoziņušai 30 %.

(269) Portugāle norādījusi, ka kopējās plānotās attaisnotās ieguldījumu projekta izmaksas ir EUR 1 058 934 146 nominālvērtībā (EUR [...] ieguldījumam Sinešā un EUR [...] ieguldījumam Matoziņušā).

(270) Ieguldījuma Sinešā neto pašreizējā vērtība ir EUR [...] plānotajam atbalsta apjomam, kas ir EUR [...] neto pašreizējā vērtībā, kas atbilst atbalsta intensitātei šim pārstrādes uzņēmumam 13,12 % apmērā no bruto dotācijas ekvivalenta, un tātad nesasniedz koriģēto maksimālo atbalsta intensitāti, kas ir 15,94 %.

(271) Ieguldījuma Matoziņušā neto pašreizējā vērtība ir EUR [...] plānotam atbalsta apjomam, kas ir EUR [...] neto pašreizējā vērtībā, kas atbilst atbalsta intensitātei šim pārstrādes uzņēmumam 10,66 % apmērā no bruto dotācijas ekvivalenta, un tātad nesasniedz koriģēto maksimālo atbalsta intensitāti, kas ir 14,68 %.

(272) Lēmumā sākt procedūru Komisija pārbaudīja atbalsta intensitāti abos reģionos, un tā ir atšķirīga (40 % Sinešā un 30 % Matoziņušā), un pārreķināja maksimālo atbalsta intensitāti, sverot atbalsta intensitāti un proporcionāli ņemot vērā ieguldījumu (neto pašreizējā vērtībā) attiecīgajā reģionā salīdzinājumā ar kopējo ieguldījumu. Rezultātā iegūtā atbalsta intensitāte, kas ir 37,18 %, atbilst koriģētajai maksimālajai atbalsta intensitātei, kas ir 14,21 %.

(273) Pat ja ieguldījumu projektu uzskatītu par vienu vienotu ieguldījumu projektu, kopējo ieguldījuma izmaksu neto pašreizējā vērtība būtu EUR 974 064 894. Kopējais plānotais atbalsts būtu EUR 121 091 314 neto pašreizējā vērtībā, kas atbilst atbalsta intensitātei, kas ir 12,43 % no bruto dotācijas ekvivalenta, un tātad nesasniedz iepriekš aprēķināto koriģēto maksimālo atbalsta intensitāti, kas ir 14,21 %.

(274) Tādējādi, tā kā atbalsta intensitāte bruto dotācijas ekvivalenta izteiksmē būtu zemāka par koriģēto maksimālo atbalsta intensitāti, ievērojot lejupvērstās skalas noteikumus, Komisija uzskata, ka ieguldījumu projekta ierosinātā atbalsta intensitāte atbilst RAP 67. punktam.

(275) Portugāle ir apņēmusies nepārsniegt šajā lēmumā noteikto maksimālo atbalsta apjomu un maksimālo atbalsta intensitāti, pat ja attaisnoto izdevumu līmenis būs zemāks vai palielināsies.

Novērtējums saskaņā ar RAP 68. punkta a) un b) apakšpunkta noteikumiem

(276) Lēmumā sākt procedūru Komisija pauda bažas par noteiktiem jautājumiem saistībā ar atbalsta novērtējumu saskaņā ar RAP 68. punkta a) un b) apakšpunkta noteikumiem. Runa bija par šādiem jautājumiem:

— vai attiecīgie produkti saistībā ar ieguldījumu projektu bija vienīgi dīzeļdegviela un smagais ligroīns, kā apgalvoja Portugāle, vai arī vēl citi ar pārstrādi saistīti produkti, ņemot vērā pārstrādes produktu iespējamo aizstājamību no piedāvājuma viedokļa un to, ka smago ligroīnu var uzskatīt par starpproduktu RAP 69. punkta nozīmē,

— vai attiecīgais produktu tirgus ir pārstrādāto produktu tirgus gan dīzeļdegvielai, gan smagajam ligroīnam, kā apgalvo Portugāle,

— vai attiecīgais ģeogrāfiskai tirgus attiecīgajiem produktiem jādefinē valsts, reģiona (Ibērijas pussala) vai EEZ mērogā,

— vai saņēmēja, kas ir *Petrogal*, kā arī *Galp Energia* un *ENI* grupas, kurai *Petrogal* pieder, tirgus daļa pārsniedz 25 % kādā no attiecīgajiem tirgiem (RAP 68. punkta a) apakšpunkts),

— vai attiecībā uz visiem attiecīgajiem produktiem ieguldījumu projekta radītā ražošanas jauda pārsniedz 5 % kādā no attiecīgajiem tirgiem, ko aprēķina, izmantojot acīmredzamā patēriņa datus, un, ja ir, vai attiecīgā produkta acīmredzamā patēriņa vidējais pieauguma temps gadā pēdējo piecu gadu laikā ir mazāks nekā EEZ IKP vidējais pieauguma temps gadā.

(277) Komisija 278.–311. apsvērumā atkārtoti novērtē, vai ir pārsniegti 68. punkta a) un b) apakšpunkta robežlielumi, lai pieņemtu lēmumu par to, vai ir nepieciešams ieguldījumu projekta padziļināts novērtējums. Pirmkārt, tiek pārbaudīti attiecīgie produkti un produkti, kurus ieguldījumu projekta nolūkā uzskata par attiecīgiem produktiem. Otrkārt, tiek noteikti attiecīgo produktu tirgi. Treškārt, tiek analizēts, vai novērtējums jāveic pārstrādāto produktu tirgus, mazumtirdzniecības vai vairumtirdzniecības līmenī. Lēmuma 312.–344. apsvērumā noteikts produktu tirgus un attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus, un tad attiecīgo produktu tirgus tiek novērtēts saistībā ar *Petrogal* attiecīgo tirgus daļu. Visbeidzot, analīze tiek koncentrēta uz to, vai produkta jaudas palielinājums pārsniedz 5 % no attiecīgā EEZ acīmredzamā patēriņa tirgū, kurā attiecīgā produkta EEZ acīmredzamā patēriņa pieaugums ir negatīvs.

Attiecīgie produkti vai produkti, kurus ieguldījumu projekta nolūkā uzskata par attiecīgiem produktiem

(278) RAP 69. punktā noteikts: “Vispārīgā gadījumā attiecīgais produkts ir ieguldījumu projektā paredzētais produkts. Ja projekts attiecas uz starpproduktu un liela daļa no saražotā apjoma netiek pārdota tirgū, attiecīgais produkts var būt turpmākā ražošanas procesa produkts [..].” Minētā punkta 64. zemsvītras piezīmē precizēts: “Ja ieguldījumu projekts paredz vairāku produktu ražošanu, jāņem vērā visi produkti.”

(279) Lēmumā sākt procedūru Komisija konstatēja, ka dīzeļdegviela un smagais ligroīns ir produkti, uz kuriem tieši attiecas ieguldījumu projekts. Tā kā visu saražoto smago ligroīnu acīmredzami izmanto *Petrogal* ligroīna atvasinājumu ražošanai, ligroīna atvasinājumi arī tika uzskatīti par attiecīgo produktu. Komisija arī piekrita Portugāles apgalvojumam, ka citus horizontāli saistītos produktus, kas tiek ražoti pārstrādes rūpnīcās (benzīns, sašķidrīnātā naftas gāze, mazuts, reaktīvo dzinēju degviela un bitumens), ieguldījumu projekts neskar.

(280) Komisija ņem vērā Portugāles skaidrojumu par to, ka pārstrādes rūpnīcu darbības pamatā ir daudzu produktu ražošana un izejviela, kas ir jēlnafta, tiek pārstrādāta vairākos starpproduktos (piemēram, smagajā ligroīnā, vakuumbāzeļļā) un galīgos produktos (piemēram, benzīnā, dīzeļdegvielā). Daudzus starpproduktus nekavējoties atkārtoti izmanto par izejvielām dažādos pārstrādes procesa posmos, bet citus pārdod tirgū vai izmanto par izejvielām pirmās paaudzes naftas ķīmijas rūpniecībā, piemēram, smago ligroīnu izmanto aromātisko vielu ražošanai. Tehniskās ražošanas darbība jo īpaši ir atkarīga no izmantotās jēlnaftas veida (ne visus jēlnaftas veidus var pārstrādāt konkrētajās iekārtās) un pārstrādes rūpnīcas konkrētās tehniskās konfigurācijas. Lai

maksimāli palielinātu peļņu, pārstrādes rūpnīca cenšas optimizēt peļņu visā produktu diapazonā, kas ir t. s. "pārstrādes peļņas norma", un tādējādi pielāgo dažādu gatavo produktu ražošanu, ņemot vērā tehniskos ierobežojumus, kurus rada ražošanas darbība (un izmantotās jēlnaftas veids), kā arī izejvielu un gatavo produktu cenas. Tomēr iespējas koriģēt esošas pārstrādes rūpnīcas konfigurāciju bez papildu ieguldījumiem ir ļoti ierobežotas.

- (281) Pārstrādes nozarē pēdējo desmit gadu laikā ir vērojamas strukturālas pārmaiņas. Arvien mazāk ir pieejama vieglāka jēlnafta, un to arvien vairāk aizstāj smagāka jēlnafta. Tajā pašā laikā strauji audzis pieprasījums pēc dīzeļdegvielas (kas iekšdedzes dzinējos arvien vairāk tiek izmantota kā benzīna aizstājējs). Pretēja tendence vērojama pieprasījumam pēc mazuta, ko izmanto elektrības ražošanai un jūras transportā – tas samazinās un gaidāma tā turpmāka samazināšanās (ko izraisa mazuta aizstāšana, izmantojot videi draudzīgākas tehnoloģijas). ES ir dīzeļdegvielas neto importētājs un benzīna eksportētājs (galvenokārt uz ASV tirgu, kas varētu sarukt).
- (282) Portugāle skaidroja (un konkurents Nr. 1 un konkurents Nr. 2 tās teikto apstiprināja), ka ieguldījumu projekta ekonomiskais dzinulis ir divējāds: no vienas puses – pārstrādes rūpnīcām dot iespēju pārstrādāt smagāku jēlnaftu, bet no otras – mainīt konfigurāciju tā, lai varētu ražot vairāk dīzeļdegvielas un mazāk mazuta.
- (283) Kā aprakstīts 2.2. iedaļā, dīzeļdegviela un smagais ligroīns ir ieguldījumu projekta tiešie attiecīgie produkti. Ieguldījumu projekts palielinās dīzeļdegvielas ražošanu (samazinot mazuta ražošanu) un arī smagā ligroīna ražošanu, kas, kā apgalvo Portugāle, ir nenovēršams tehniski izraisīts blakusefekts. Komisija ņem vērā Portugāles apgalvojumu, ka citus horizontāli saistītos produktus, kas tiek ražoti abās pārstrādes rūpnīcās (benzīns, sašķīdinātā naftas gāze, mazuts, reaktīvo dzinēju degviela un bitumens), ieguldījumu projekts neskar.
- (284) Tomēr Komisija oficiālajā izmeklēšanā pārliecinājās, ka, Matoziņusā ieguldot jaunā vakuumdestilācijas iekārtā un jaunā viskozitātes samazināšanas iekārtā, tiks ražota arī vakuumgāzeļļa. Dīzeļdegvielas ražošana palielināsies Sinešā, jo jaunajā hidrokrekinga iekārtā par izejvielu tiks izmantota vakuumgāzeļļa, kas tiek ražota pārstrādes rūpnīcās Matoziņusā un Sinešā. Tādējādi vakuumgāzeļļa arī uzskatāma par ieguldījuma tiešo attiecīgo produktu, jo ieguldījumu projekta īstenošanas rezultātā tās ražošana Matoziņusas rūpnīcā ievērojami palielināsies.
- (285) Portugāle iesniedza informāciju, ka vakuumgāzeļļa tiks izmantota tikai kā izejviela hidrokrekinga iekārtai Sinešā.

Tādēļ tā uzskatāma par starpproduktu saistībā ar lielāku dīzeļdegvielas ražošanu, un nav jāvērtē atsevišķi. Portugāle arī norādīja, ka, ņemot vērā Sinešā esošās hidrokrekinga iekārtas lielumu, nepieciešamo stabilo un garantēto izejvielu piegādi nevar nodrošināt, pērkot nepieciešamo apjomu tirgū. Tas ir tādēļ, ka vakuumizejvielu tirgus ir atvērts tūlītēju darījumu tirgus, un apjoma ziņā tas ir ļoti ierobežots un ļoti svārstīgs. Attiecīgi, vērtējot vakuumgāzeļļas piegādi no Matoziņusas uz Sinešu, netiek izslēgta neviena potenciālā trešā persona kā piegādātājs.

- (286) Komisija piekrit, ka vakuumgāzeļļa tiek uzskatīta par starpproduktu un ka ievērojama saražotās vakuumgāzeļļas daļa netiek pārdota tirgū (tajā pašā laikā netiek izslēgtas potenciālas trešās personas kā piegādātāji). Šādā gadījumā, kā noteikts RAP 69. punktā, var secināt, ka attiecībā uz jauno vakuumdestilācijas iekārtu un jauno viskozitātes samazināšanas iekārtu Matoziņusā attiecīgais produkts ir turpmākā ražošanas procesa produkts, kas ir dīzeļdegviela.
- (287) Komisija arī norāda, ka konkurents Nr. 1 uzskata, ka hidrokrekinga atliekvielas varētu uzskatīt par ieguldījumu projekta attiecīgo produktu (skatīt 92. apsvērumu). Tā kā Portugāle skaidrojusi, ka izokrekinga tehnoloģijas izmantošanas dēļ šo atliekvielu apjoms ir būtībā nenozīmīgs (skatīt 183. apsvērumu), Komisija hidrokrekinga atliekvielas nevērtē kā attiecīgo produktu.
- (288) Lēmumā sākt procedūru Komisija puda šaubas par to, vai dīzeļdegviela un ligroīns ir vienīgie attiecīgie produkti, norādot, ka ligroīnu var uzskatīt par starpproduktu RAP 69. punkta nozīmē un ligroīna atvasinājumi var būt produkti, kurus uzskata par attiecīgiem produktiem un kuriem jāveic pārbaude saskaņā ar 68. punkta a) un b) apakšpunktu.
- (289) Portugāle iesniedza turpmāk minētos skaidrojumus.
- Termins "ligroīns" attiecas uz smago un vieglo ligroīnu, šie produkti viens otru neaizstāj, un tos ražo un izmanto dažādi.
  - Smagais ligroīns ir produkts, kuru izmanto par izejvielu pārstrādes procesos un visdažādāko ķīmisko produktu, ne tikai aromātisko vielu ražošanā.
  - Ieguldījumu projekta īstenošanas rezultātā Sinešā tiks ražots vairāk smagā ligroīna: Sinešas pārstrādes rūpnīcā smagā ligroīna ražošana palielināsies par [200–250] tūkstošiem tonnu gadā.

- Lielākā daļa Sinešas pārstrādes rūpnīcā saražotā smagā ligoīna tiek transportēta uz *Petrogal* pārstrādes rūpnīcu Matoziņušā, kur to kopā ar smago ligoīnu, kas tiek importēts no citām valstīm, un smago ligoīnu, kas tiek ražots Matoziņušā (vidēji [650–700] tūkstoši tonnu 2007.–2009. gadā), pārstrādā reformērā⁽⁶⁰⁾. Kopējais smagā ligoīna apjoms, ko izmanto Matoziņušas pārstrādes rūpnīcā reformera ražošanai, ir [1 000–1 050] tonnu (vidēji 2007.–2009. gadā).
- No kopējās smagā ligoīna papildražošanas Sinešā, kas ir [200–250] tūkstoši tonnu, [100–150] tūkstoši tonnu tiek transportētas uz Matoziņušu (atlikumu izmanto par izejmateriālu Sinešā, hidrokrekinga procesā), lai aizstātu [100–150] tūkstošus tonnu importētā smagā ligoīna; importa apjoms, kas bija [250–300] tūkstoši tonnu pirms ieguldījuma veikšanas, tiek samazināts līdz [100–150] tūkstošiem tonnu, t. i., par [50–60] %.
- No smagā ligoīna importa 2009. gadā 92 % tika importēti no avotiem, kas atrodas ārpus EEZ, bet 8 % no EEZ⁽⁶¹⁾.
- Smagā ligoīna ražošanas jauda Matoziņušas pārstrādes rūpnīcā (vidējais apjoms 2007.–2009. gadā: [650–700] tūkstoši tonnu) ieguldījumu projekta īstenošanas rezultātā nemainīsies.
- Reformers ir starpprodukts aromātisko vielu ražošanā.
- Ieguldījums nemainīs reformera ražošanas jaudu.
- Matoziņušā saražoto reformeru izmanto par izejvielu *Petrogal* Matoziņušā esošajā aromātisko vielu rūpnīcā.
- Aromātisko vielu rūpnīcā tiek ražotas visdažādākās primārās aromātiskās vielas vai ligoīna atvasinājumi, jo īpaši benzols, toluols, ortoksilols, paraksilols un šķīdinātāji.
- Aromātisko vielu rūpnīcas ražošanas jauda (vidējais noiets 2007.–2009. gadā bija [400–450] tūkstoši tonnu) ieguldījumu projekta īstenošanas rezultātā nemainīsies, un netiek plānota ražošanas paplašināšana.
- Aromātisko vielu rūpnīca ir neatkarīgs uzņēmums; smagā ligoīna iekšējā cena patlaban ir un arī pēc ieguldījuma būs smagā ligoīna importa cena. Reformera pārdošanas cena aromātisko vielu rūpnīcai

patlaban un arī pēc ieguldījuma tiks aprēķināta kā [10–20] % no ligoīna importa paritātes (*CIF NEW*) un [80–90] % no benzīna eksporta paritātes (*RBOB USA*), kam pieskaitītas transporta izmaksas no Sinešas uz Portu.

- Izejvielu izmaksas (smagais ligoīns) veido apmēram [90–100] % no aromātisko vielu ražošanas kopējām ražošanas izmaksām. Sinešā papildus saražotais smagais ligoīns veido apmēram 14 % no kopējā smagā ligoīna apjoma, kuru pārstrādā reformērā.
- Primārās aromātiskās vielas tiek pārdotas tirgū naftas ķīmijas rūpniecībai par tirgus cenām, un *Petrogal*, kura tirgus daļa ir zem [0–5] %, pieņem EEZ aromātisko vielu tirgū pastāvošās cenas. *Petrogal* aromātisko vielu rūpnīcas kopējais apgrozījums 2009. gadā bija apmēram EUR [...] miljoni. Pēc ieguldījuma pabeigšanas [...] % no apgrozījuma (apmēram EUR [...] miljoni, pamatojoties uz 2009. gada apgrozījumu) dos Sinešā papildus saražotais smagais ligoīns.

(290) Komisija ņem vērā konkurenta Nr. 1 viedokli, ka smagais ligoīns ir starpprodukts un novērtējumā kā attiecīgie produkti jāiekļauj ligoīna atvasinājumi.

(291) Lai pieņemtu lēmumu par to, vai ligoīna atvasinājumiem jāpārbauda 68. punkta a) un b) apakšpunktā noteiktie kritēriji, jāskaidro RAP 69. punkta formulējums. Saskaņā ar 69. punktu attiecīgais produkts var būt turpmākā ražošanas procesa produkts, ja ieguldījuma produkts ir starpprodukts un liela daļa no saražotā apjoma netiek pārdota tirgū. Šāda formulējuma mērķis ir ņemt vērā situācijas, kurās atbalsta kropļojošā ietekme uz konkurentiem starpprodukta tirgū nav jūtama vai ir tikai daļēji jūtama un pāriet uz galīgā produkta tirgu. Pamatojoties uz Portugāles sniegto informāciju par attiecīgo produktu definīciju, Komisija uzskata, ka atbalsts neietekmē ne *Petrogal* aromātisko vielu rūpnīcas ražošanas apjomus, ne ražošanas izmaksas, ne arī uzvedību cenas noteikšanā. Turklāt Sinešā papildus saražotā smagā ligoīna apjoms nav nozīmīgs salīdzinājumā ar vispārējo smagā ligoīna apjomu, ko izmanto reformera ražošanā. Tādēļ Komisija uzskata, ka ieguldījumu projektam paredzētais atbalsts neietekmē aromātisko vielu tirgu vai arī to ietekmē netieši un ļoti nievērojamā apmērā (jo netieši tiek samazināta ligoīna importa cena; skatīt nākamo iedaļu).

(292) Tādēļ Komisija uzskata, ka aromātisko vielu tirgum nav nepieciešams veikt 68. punkta a) un b) apakšpunktā minētās pārbaudes.

(293) Tajā pašā laikā Komisija uzskata, ka atbalsts var ietekmēt ligoīna tirgu, jo ieguldījumu projekts ļauj aizstāt importu un piespiež piegādātājus meklēt citus pircējus smagā ligoīna tirgū. Komisija attiecīgi veica 68. punkta a) un b) apakšpunkta pārbaudes saistībā ar smago ligoīnu kā attiecīgo produktu.

⁽⁶⁰⁾ Informāciju par reformeru kā starpproduktu skatīt 135. apsvērumā.

⁽⁶¹⁾ *Petrogal* 92 % ligoīna importē no valstīm, kas nav EEZ valstis (no Angolā, Ēģiptes, Ukrainas, Lībijas un Krievijas), un 8 % tā importē no Francijas un Nīderlandes.

Attiecīgo produktu tirgi

- (294) RAP 69. punktā noteikts, ka attiecīgā produkta tirgus aptver attiecīgo produktu un tā aizstājējus, kurus par tādiem uzskata vai nu patērētājs (ņemot vērā produkta iezīmes, cenu un paredzēto izmantojumu), vai ražotājs (ņemot vērā ražošanas iekārtu elastību).
- (295) Lēmumā sākt procedūru Komisija nevarēja izdarīt secinājumu par attiecīgo produktu attiecīgo tirgu, jo tai bija grūtības konkrēti noteikt attiecīgos produktus.

Dīzeļdegviela

- (296) Lēmumā sākt procedūru Komisija secināja, ka dīzeļdegvielai nav aizstājēja no patērētāju viedokļa. Tomēr no piedāvājuma viedokļa nebija skaidrības par dīzeļdegvielas ražošanas aizstājamību, jo ražošanas iekārtu elastības rezultātā var tikt ražoti cita veida produkti (galvenokārt benzīns), ja tiek mainīta pārstrādes rūpnīcas konfigurācija.
- (297) Lai kļiedētu šīs bažas, Portugāle iebilda, ka Komisijas lēmums par apvienošanu⁽⁶²⁾, kuru Komisija citē, attiecas uz citādu kontekstu: nelīdzsvarotība starp piedāvājumu un pieprasījumu benzīna un dīzeļdegvielas tirgū iepriekš nebija tik nozīmīga kā patlaban, un tādēļ elastība, pārējot no viena produkta ražošanas uz otra produkta ražošanu, vēl bija izmantojama. Tomēr Portugāle norāda, ka, sākot no 2000. gada, kad pieprasījums pēc dīzeļdegvielas ievērojami palielinājās, šie izvēles līmeņi beidza pastāvēt un patlaban nav papildu jaudas pieprasījuma apmierināšanai.
- (298) Kaut gan šāds skaidrojums pilnībā neizslēdz iespēju, ka dīzeļdegvielas ražošanas iekārtas varētu tikt izmantotas benzīna ražošanai, šķiet nerealī pieņemt, ka uzņēmums varētu tērēt vairāk nekā EUR 1 miljardu, lai palielinātu jaudu un ražotu benzīnu, jo šīs preces piedāvājums Eiropā ir pārmērīgi liels. Dažādos pētījumos⁽⁶³⁾ norādīts, ka Eiropas iekšdedzes dzinēju degvielas tirgū pazeminās pieprasījums pēc benzīna un atlikumvielas, kas ir mazuts, un pieaug pieprasījums pēc dīzeļdegvielas. Šis pieprasījuma modeļa izmaiņas nozīmē, ka pārstrādes rūpnīcas pārmērīgā apjomā ražo produktus, pēc kuriem samazinās pieprasījums un kuru vērtība samazinās, un tās nepietiekamā apjomā ražo produktus, pēc kuriem pieprasījums aug un kuru vērtība palielinās⁽⁶⁴⁾. Tiek plānots, ka

benzīna patēriņš Eiropā 2010.–2030. gadā ievērojami samazināsies saistībā ar pāreju no automobiļiem, kuri izmanto benzīnu, uz automobiļiem, kuri izmanto dīzeļdegvielu, un alternatīvu enerģijas avotu ieviešanu. Pieejamos pētījumos arī norādīts, ka pieprasījums pēc benzīna samazināsies, jo ASV (kas ir galvenais Eiropā saražotā pārpalikuma eksporta tirgus) tiks izmantoti energoefektīvāki automobiļi, un tiek prognozēta elektromobiļu lomas palielināšanās.

- (299) Tādējādi Komisija uzskata, ka šajā konkrētajā gadījumā un šāda veida ieguldījumam, kā arī ņemot vērā vidēja termiņa tendences produkta tirgū, dīzeļdegviela uzskatāma par attiecīgo produktu arī no piedāvājuma viedokļa.

Ligroīns un ligroīna atvasinājumi

- (300) Vērtējot attiecīgos produktus, otrais attiecīgā produkta tirgus, kurš jāaplūko, ir smagā ligroīna tirgus. Sinešas pārstrādes rūpnīcā smagais ligroīns tiek ražots kā dīzeļdegvielas, kas ir ieguldījuma virzītājspēks, blakusprodukts. Smago ligroīnu izmanto visdažādāko ķīmisko produktu, ne tikai aromātisko vielu ražošanā. No smagā ligroīna vispārējās izmantošanas viedokļa to nevar aizstāt ar citiem produktiem. Tādēļ Komisija uzskata, ka smagā ligroīna tirgus ir attiecīgā produkta tirgus saistībā ar 68. punkta a) un b) apakšpunkta kritērijiem.
- (301) Līdz ar to Komisija uzskata, ka attiecīgo produktu tirgi saistībā ar 68. punkta a) un b) apakšpunkta kritērijiem ir dīzeļdegvielas un smagā ligroīna produktu tirgi. Informācijas nolūkiem tiks sniegti dati arī par ligroīna atvasinājumiem.

Līmenis, kādā veicams tirgus novērtējums

- (302) Lēmumā sākt procedūru Komisija nevarēja izdarīt secinājumu par to, vai šie tirgi vērtējami pārstrādāto produktu, vairumtirdzniecības vai mazumtirdzniecības līmenī.
- (303) Konkurents Nr. 1 un konkurents Nr. 2 uzskata, ka attiecīgo produktu tirgus jāattiecinā uz dīzeļdegvielas mazumtirdzniecību un vairumtirdzniecību (skatīt 93. un 116. apsvērumu). Portugāle uzskata, ka valsts atbalsta izvērtējumā ir jāskata pārstrādāto produktu tirgus līmenis. RAP noteikumos nav precizēts līmenis, kādā veicamas 68. punkta a) un b) apakšpunkta pārbaudes, jo īpaši 68. punkta a) apakšpunkta pārbaude.

⁽⁶²⁾ Komisijas 1996. gada 7. augusta lēmums par apvienošanu lietā COMP/M.727, BP/Mobil (OV C 381, 17.12.1996., 8. lpp.).

⁽⁶³⁾ Portugāle galvenokārt atsauca uz dažādiem Pervina (Purvin) un Gerca (Gertz) ziņojumiem, piem., "Globālā naftas tirgus tendences" (Global Petroleum Market Outlook), 2011. gada marts.

⁽⁶⁴⁾ Kā norādīts Poirī (Pöyry) sagatavotā ziņojuma Eiropas Komisijai "Apskats par naftas un naftas produktu tirgus konkurences aspektiem ES" (Survey of the competitive aspects of oil and oil product markets in the EU) 46.–47. lpp., 2009. gada decembris. Šis pētījums pieejams Eiropas Komisijas Enerģētikas ģenerāldirektorāta vietnē: http://ec.europa.eu/energy/oil/studies/oil_en.htm.

- (304) Konkurences politikas jomā konkurences situāciju tirgū atkarībā no analizējamā jautājuma un uzstādījuma par kaitējumu vērtē dažādos līmeņos: pārstrādes, izplatīšanas (vairumtirdzniecības) un mazumtirdzniecības līmenī. Tirgus dalībnieki automobiļu nozarē ir, piemēram, patērētāji un atsevišķi automobiļu tirgotāji mazumtirdzniecības līmenī, automobiļu tirgotāji un izplatītāji vairumtirdzniecības un izplatītāji un ražotāji ražošanas līmenī. Attiecīgajiem produktiem šī lēmuma kontekstā tirgus dalībnieki ir, piemēram, automobiļu īpašnieki un degvielas uzpildes stacijas mazumtirdzniecības tirgū, degvielas uzpildes stacijas un izplatītāji vairumtirdzniecības tirgū un pārstrādes rūpnīcas un izplatītāji pārstrādāto produktu tirgū.
- (305) Ražošanas līmenis šajā lēmumā atbilst pārstrādāto produktu tirgum. Portugāle apstiprināja, ka pārstrādāto produktu tirgus ir līdzvērtīgs kopējam dīzeļdegvielas tirgum. Saskaņā ar Portugāles sniegto informāciju jēdziens "pārstrādāto produktu noiets" sevī ietver visu noietu lielās partijās pret tūlītēju norēķinu (t. s. "pārdošana tieši pie pārstrādes rūpnīcas vārtiem") ar naftas uzņēmumiem (tostarp *Galp Energia* piederošiem uzņēmumiem), tirgotājiem, tālākpārdevējiem vai lieliem rūpnieciskiem patērētājiem, ieskaitot dīzeļdegvielas importu⁽⁶⁵⁾. Pārstrādāto produktu noiets Portugālē atbilst visam *Petrogal* pārstrādāto produktu noietam, no kura atskaita Portugāles eksportu un kuram pieskaita importu uz Portugāli. Tādējādi piedāvājuma pusē Portugāles pārstrādāto produktu tirgus sevī ietver *Petrogal* un pārstrādes rūpnīcas ārpus Portugāles, kuras savus produktus eksportē uz Portugāli, savukārt dīzeļdegvielas tirgus pieprasījuma pusē runa ir par, piemēram, dažādām degvielas izplatīšanas ķēdēm, piemēram, *Petrogal*, *Repsol*, *CEPSA* un *BP*, kuras pērk dīzeļdegvielu no *Petrogal* vai kurām *Petrogal* piegādā dīzeļdegvielu, vai kuras importē dīzeļdegvielu no citām valstīm.
- (306) Ieguldījumu atbalsta kontroles galvenais mērķis nav aizsargāt patērētājus (vai tirgotājus) pret nevēlamām konkurenci kropļojošas uzvedības sekām, piemēram, rentes samazināšanās patērētājiem monopolcenu dēļ, ko nosaka kartelji vai tirgus dalībnieki, ļaunprātīgi izmantojot savu dominējošo stāvokli tirgū. Faktiski ieguldījumu atbalsts ļauj palielināt izlaidi tirgū, un tādējādi tiek samazināta cena, kas *prima facie* vismaz īsā un vidējā termiņā nozīmē ieguvumu patērētājiem.
- (307) Ieguldījumu atbalsta kontroles mērķis drīzāk ir aizsargāt citus ražotājus un citu dalībvalstu ekonomiku pret
- pārmērīgu (t. i., kas pārsniedz kropļojuma līmeni, kas uzskatāms par saderīgu ar iekšējo tirgu Līguma 107. panta 3. punkta nozīmē) kropļojošu ietekmi, ko atbalsts rada konkurencei un tirdzniecībai. Konkurence starp pārstrādātājiem notiek pārstrādes līmenī, un šādā gadījumā konkurence starp pārstrādes rūpnīcām notiek pārstrādāto produktu noieta līmenī.
- (308) Ja reģionālā atbalsta maksimālais standartlīmenis, kas noteikts reģionālā atbalsta kartēs, un atbalsta intensitātes lejuvērstā skala lieliem ieguldījumu projektiem saskaņā ar RAP 60. punktu paredzēti tam, lai ieviestu standarta (un lieliem projektiem) progresīvu aizsardzības līmeni pret šādiem konkurences kropļojumiem un ietekmi uz tirdzniecību, tad 68. punkta a) un b) apakšpunkta kritēriji ir izstrādāti, lai atsijātu situācijas, kurās īpaši var tikt ietekmēta konkurence starp pārstrādātājiem un saistībā ar kurām vēlāk tiek veikts padziļināts novērtējums. Ar RAP 68. punkta b) apakšpunkta kritēriju pārbauda, kādā mērā ieguldījumu atbalsts ir saistīts ar tādu jaudas palielinājumu, kura dēļ atbalsta saņēmējs iepludina lielus apjomus tirgū, kurā vērojama absolūta vai relatīva lejupslīde, saskaņā ar labvēlīgākiem nosacījumiem nekā tie ir konkurentiem bez atbalsta. Ar RAP 68. punkta a) apakšpunkta kritēriju pārbauda, kādā mērā ieguldījumu atbalsts saglabās, pastiprinās vai radīs spēcīgu tirgus pozīciju atbalsta saņēmējam, ko var ļaunprātīgi izmantot tirgus dalībnieks ar dominējošu stāvokli, piemēram, bloķējot ieešanu tirgū. Abās situācijās konkurenti var zaudēt tirgus daļas pārstrādes līmenī, to rentabilitāte var samazināties vai tie var tikt izstumti no tirgus, savukārt potenciālajiem konkurentiem var tikt liegta piekļuve tirgum.
- (309) Tādējādi Komisija uzskata, ka kritēriji piemērojami pārstrādes līmenī. Tirgus situācija pārstrādes līmenī ir izšķirīga, jo lēmumā par valsts atbalstu ražošanas iekārtām novērtē, kā atbalsts ietekmē konkurences kropļojumus starp pārstrādātājiem un tirdzniecību starp dalībvalstīm. Turklāt var pieņemt, ka tad, kad saņēmēja tirgus daļa iepriekšējā posmā (pārstrādāto produktu līmenī) ir liela, tas pats par sevi rada pietiekami lielu varbūtību konstatēt ievērojamus konkurences kropļojumus neatkarīgi no tirgus daļas pakārtotā tirgus posmā. Tādējādi dīzeļdegvielas noiets mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības līmenī, pat ja tas ir bijis iekļauts attiecīgā produkta tirgus definīcijā iepriekšējās Komisijas lietās par apvienošanas⁽⁶⁶⁾, nav jāņem vērā 68. punkta a) un b) apakšpunkta pārbaudes nolūkā.
- (310) RAP 68. punkta a) un b) apakšpunkta kritēriji ir tikai filtrs, kura mērķis ir mehāniski noteikt situācijas, kurās pastāv risks konkurencei un tirdzniecībai. Vēlāk veiktā padziļinātā novērtējuma mērķis ir sīkāk novērtēt šos riskus. Kaut arī padziļinātais novērtējums parasti attiecas

⁽⁶⁵⁾ Piemēram, Komisijas lēmumā par apvienošanas lietā COMP/M.4348, *PKN/MAZEIKIU* pārstrādāto produktu tirgus definēts šādi: "Pārstrādāto produktu/kravas tirgus ir primārais izplatīšanas līmenis, un [...] tas jānošķir no degvielas mazāka apjoma noieta, kas nav mazumtirdzniecība (sekundārais izplatīšanas līmenis). Pārstrādāto produktu/kravas noietu veido liela apjoma noiets, pārstrādātājiem veicot t. s. "pārdošanu pie pārstrādes rūpnīcas vārtiem" vai piegādi ar primāro transportu (t. i., vispārīgi runājot, pa dzelzceļu, cauruļvadiem, ar kuģi vai liellaivu) uz klienta termināli (uzglabāšanas iekārtām) iekšzemē vai ārvalstīs. Klienti ir vairumtirgotāji, tirgotāji vai pārstrādātāji iekšējā vairumtirdzniecības daļa, un tiem parasti pieder vai tie ir īrē lielas uzglabāšanas iekārtas."

⁽⁶⁶⁾ Skatīt Komisijas 2008. gada 31. oktobra lēmumu par apvienošanas lietā COMP/M.5005, *Galp Energia/ExxonMobil Iberia* (OV C 307, 2.12.2008., 4. lpp.).

uz situācijām tirgū pārstrādes līmenī, var būt nepieciešams (piemēram, gadījumā, kad tiek liegts ienākt tirgū) analizēt atbalsta ietekmi uz pakārtoto tirgu.

- (311) Tādējādi, ņemot vērā Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi valsts atbalsta lietās citās ekonomikas nozarēs, jo īpaši automobiļu nozarē⁽⁶⁷⁾, un to, ka ieguldījumu projekts attiecas tikai uz izdevumiem *Petrogal* pārstrādes darbībā, 68. punkta a) un b) apakšpunkta kritēriju piemērošanai pārstrādāto produktu tirgus ir vienīgais vērā ņemamais līmenis šī lēmuma kontekstā.

Attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus

Dīzeļdegvielas attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus

- (312) Lēmumā sākt procedūru Komisijai radās jautājums par to, vai dīzeļdegvielas attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus būtu EEZ, reģiona (Ibērijas pussala) vai valsts mēroga tirgus.

- (313) Portugāle uzskata, ka dīzeļdegvielas attiecīgais tirgus ir plašāks nekā valsts mēroga tirgus un tam vajadzētu būt Rietumeiropas vai EEZ tirgum. Konkurents Nr. 1 un konkurents Nr. 2 nediferencē tirgus līmeņus, kuri jāvērtē. Viņi norāda, ka attiecīgajam ģeogrāfiskajam tirgum būtu jābūt Portugāles tirgum vai lielākais Ibērijas tirgum.

- (314) Komisija 1997. gadā pieņēma paziņojumu par jēdziena "konkrētais tirgus" definīciju Kopienas konkurences tiesībās (turpmāk "paziņojums")⁽⁶⁸⁾. Paziņojumā noteikts, ka konkrēto [attiecīgo] ģeogrāfisko tirgu veido teritorija, kurā attiecīgie uzņēmumi ir iesaistīti produktu un pakalpojumu piedāvājumā un pieprasījumā, kurā konkurences apstākļi ir pietiekami viendabīgi un kuru no blakus esošajām teritorijām var nodalīt ievērojami atšķirīgu konkurences apstākļu dēļ.

- (315) Šis paziņojums ir paredzēts kā novērtēšanas instruments pretmonopola un apvienošanās kontroles politikas jomā. Tā pamatā ir izmeklēšanas pilnvaras, kas attiecas uz šīm politikas jomām, un to tieši nepiemēro valsts atbalstam. Paziņojumā skaidri atzīts, ka "valsts atbalsta gadījumā novērtēšana vairāk ir vērsta uz atbalsta saņēmēju un attiecīgo nozari, nevis uz tādu konkurences ierobežojumu identificēšanu, ar kuriem saskaras atbalsta saņēmējs".

⁽⁶⁷⁾ Skatīt Komisijas 2009. gada 29. aprīļa lēmumu par valsts atbalstu lietā N 635/08, Itālija – *LIP – Fiat Sicily*, un 2011. gada 29. jūnija lēmumu par valsts atbalstu lietā N 671/08, Ungārija – *LIP – atbalsts Mercedes-Benz Manufacturing Hungary Koriolalt Felelősségű Társaság*.

⁽⁶⁸⁾ OV C 372, 9.12.1997., 5. lpp.

Tomēr paziņojumā norādīts, ka tajā noteiktās pieejas elementus "varētu izmantot par pamatu valsts atbalsta gadījumu novērtēšanai".

- (316) Līdz šim Komisija nav vēl publicējusi paziņojumu par attiecīgā produkta un ģeogrāfiskā tirgus definēšanas principiem un pieeju valsts atbalsta lietās. RAP nesniedz norādījumus par to, kā definējams attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus. Tomēr RAP 70. punktā ietverts formulējums, kas varētu dot zināmu priekšroku vērtējumam EEZ līmenī: "Noietu [...] a) [...] apakšpunkta piemērošanas nolūkā definē [...] parasti EEZ, vai, ja šādi dati nav pieejami vai izmantojami, balstoties uz jebkādiem citiem vispārpieņemtiem tirgus segmentiem, par kuriem ir pieejami statistikas dati".

- (317) Ģeogrāfiskā tirgus atbilstīgā definīcija skatāma, ņemot vērā pamatuzstādījumu par kaitējumu. Tomēr šķiet droši pieņemt, ka RAP 68. punkta a) apakšpunkta kritērijs tirgus daļām virs 25 % paredzēts, lai aizsargātu EEZ konkurentus, nepieļaujot, ka atbalsta saņēmēja, kam ir ietekme tirgū, konkurenci kropļojošas darbības dēļ tie tiek izslēgti no tirgus, kurā tie darbojas, vai tiem neļauj piekļūt šādam tirgum (tie tiek izstumti).

- (318) Šī lēmuma nolūkā nav būtiski definēt tirgus precīzās ģeogrāfiskās robežas pārstrādes līmenī, jo *Petrogal* tirgus daļa pārsniedz 25 % robežlielumu tikai valsts mēroga tirgū. Pietiek, ja tiek noteikts, vai attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus ir valsts mēroga tirgus. Tika ņemti vērā konkurentu argumenti, par kuriem Portugāle sniedza piezīmes, jo īpaši attiecībā uz importa šķēršļiem un ierobežoto uzglabāšanas jaudu. Tika izdarīts secinājums, ka ģeogrāfiskā tirgus definīcija, kas atšķiras no standartpieejas, saskaņā ar kuru tirgus 68. punkta a) un b) apakšpunkta kritēriju nolūkā definēts kā EEZ tirgus, un kas nosaka, ka attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus ir valsts mēroga tirgus, ir attaisnota tikai tad, ja pastāv skaidras norādes, ka tirgus ir lielā mērā slēgts tirgus. Tādēļ jānovērtē, vai pastāv šķēršļi tirdzniecībai, kuru dēļ uzņēmumi, kas ir *Petrogal* konkurenti vairumtirdzniecības tirgū, nevarētu importēt dīzeļdegvielu no pārstrādes rūpnīcām ārpus Portugāles, ja Portugāles pārstrādāto produktu tirgū piemērotās cenas pārsniegtu lielākajos tirgos vērojamās cenas.

- (319) Saistībā ar šo konstatēti turpmāk minētie fakti.

— Portugāles tirgū pārdotajai dīzeļdegvielai ir tādas pašas tehniskās iezīmes kā dīzeļdegvielai, kas tiek pārdota kaimiņvalstu tirgos,

— EEZ iekšējā tirdzniecībā nav importa nodokļu,

- nav ne normatīvu, ne administratīvu ierobežojumu importam uz Portugāli,
- Portugāles sniegtie statistikas dati (skatīt 195. apsvērumu) rāda, ka tirdzniecības plūsmas pastāv gan kā imports uz Portugāli, gan eksports no Portugāles uz kaimiņvalstīm. Eksports ir samazinājies, jo Portugālē palielinājusies vajadzība pēc dīzeļdegvielas,
- importam izmanto gan jūras, gan sauszemes transportu, un pēdējo gadu laikā importa apjomi ir īpaši jutīgi reaģējuši uz ārējiem notikumiem un ir ievērojami pieauguši. Importa palielināšanās liecina, ka citiem operatoriem ir alternatīvas piedāvājuma iespējas un tie tiešās piegādes no *Petrogal* pārstrādes rūpnīcām var aizstāt ar importu. Portugāles sniegtā informācija (skatīt 195. apsvērumu) liecina, kas tas bija īpaši vērojams 2009. gadā, kad pēc avārijas Sinešas pārstrādes rūpnīcā ražošana apstājās uz vairākām nedēļām,
- Portugāle noraida apgalvojumus, ka *Petrogal* kontrolē vairāk nekā 90 % no esošās uzglabāšanas jaudas, un paskaidro, ka trešo personu uzglabāšanas jauda veido piegādes jaudu, kas ir 2,9 miljoni tonnu gadā un atbilst vairāk nekā 50 % no valsts tirgus. Neviena trešā persona kā konkurents nebija ieinteresēta pirkt papildu uzglabāšanas jaudu, kad šāda iespēja tika piedāvāta,
- Komisija aicināja konkurentus sniegt konkrētus piemērus par tirdzniecības šķēršļu pastāvēšanu vai raksturot situācijas, kad radušās grūtības importēt dīzeļdegvielu, bet šāda informācija netika sniegta.
- (320) Tā kā nav konkrētu piemēru un ņemot vērā Portugāles sniegto informāciju par uzglabāšanas jaudu un importu, var secināt, ka nav apliecinājuma tam, ka reāli pastāv ierobežojumi uzglabāšanas jaudas pieejamībai un citi šķēršļi dīzeļdegvielas importam.
- (321) Attiecībā uz cenām, par kādām trešās personas iegādājās dīzeļdegvielu no *Petrogal* pārstrādāto produktu tirgū, tās ir līdzīgas izmaksām, par kādām Portugāle importē dīzeļdegvielu. Kā Portugāle norādījusi paziņošanas laikā un kā norādīts lēmuma sākt procedūru 3.4.3. punktā, cenas pārstrādāto produktu tirgū tiek noteiktas saskaņā ar starptautiski norādītām produktu cenām, un pārstrādes produktu gadījumā Portugālē tās tiek noteiktas saskaņā ar *Platts (Rotterdam)* cenām Ziemeļrietumeiropas reģionam, kam pieskaitīta starpība (transporta, kravas, apdrošināšanas izdevumi, zaudējumi u. c.). Tas norāda, ka tirgus ir plašāks par valsts (Portugāles) mērogu. Trešās personas kā konkurenti neizvirzīja argumentus par *Petrogal* piemērotajām pārstrādāto produktu tirgus cenām, un to piezīmes attiecās tikai uz *Petrogal* tirgus ietekmi un pozīciju. Konkurents Nr. 1 norādīja, ka kopējā dīzeļdegvielas importa un eksporta attiecība ir pārāk zema, lai reģiona mēroga tirgus būtu attaisnots, bet nenorādīja uz dīzeļdegvielas nepietiekamību vai situāciju, kurā kontrole pār uzglabāšanas jaudu radītu grūtības konkurentiem.
- (322) Konkurents Nr. 2 savukārt norādīja (skatīt 109. apsvērumu), ka ieguldījumu projekta īstenošanas rezultātā *Petrogal* kļūtu par neto eksportētāju uz citiem tirgiem un tiktu nostiprināta tā tirgus pozīcija Ibērijas pussalā.
- (323) Tādējādi nevar izdarīt secinājumu, ka dīzeļdegvielas attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus ir valsts mēroga tirgus, jo acīmredzams, ka nav ierobežojumu ne dīzeļdegvielas importam uz Portugāli, ne eksportam uz kaimiņvalstīm. Tādējādi attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus ir vismaz reģiona mēroga tirgus, kas ir Ibērijas pussala.
- Ligroīna un ligroīna atvasinājumu attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus
- (324) Lēmumā sākt procedūru Komisijai radās jautājums par to, vai smagā ligroīna attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus ir EEZ, reģiona (Ibērijas pussala) vai valsts mēroga tirgus.
- (325) Portugāle uzskata, ka smagā ligroīna un ligroīna atvasinājumu attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus ir vismaz EEZ mēroga tirgus, ja ne globālais tirgus. Konkurenti neiebilda pret šādu attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus definīciju.
- (326) Ieinteresētās personas nenorādīja Portugāles piezīmes un, tā kā smagais ligroīns ir prece, kuru ir viegli pārvadāt lielos attālumos, un transporta izmaksas ir zemas, attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus ir vismaz EEZ⁽⁶⁹⁾.
- Tirgus daļas pārbaude atbilstīgi RAP 68. punkta a) apakšpunktam
- (327) Saskaņā ar RAP 68. punkta a) apakšpunktu Komisija veic padziļinātu novērtējumu, ja "atbalsta saņēmējam pirms ieguldījuma veikšanas ir vairāk nekā 25 % no attiecīgā(-o) produkta(-u) noieta attiecīgajā(-os) tirgū(-os) vai pēc ieguldījuma veikšanas būtu vairāk nekā 25 % no noieta".

⁽⁶⁹⁾ Atbilstīgi Komisijas 2007. gada 10. jūlija lēmumam par valsts atbalstu lietā N 898/06, *Repsol Polimeros*.

- (328) Lēmumā sākt procedūru Komisija nevarēja noteikt, vai RAP 68. punkta a) apakšpunktā noteiktais robežlielums ir pārsniegts, jo tai bija šaubas par attiecīgo produktu un ģeogrāfiskā tirgus atbilstīgo definīciju un novērtējuma atbilstīgo līmeni (pārstrādāto produktu tirgus, mazumtirdzniecība vai vairumtirdzniecība). Turklāt nebija pieejami dati grupas līmenī (tostarp par ENI tirgus daļu). Nebija pieejami dati arī par ligoīna atvasinājumiem.

Tirgus daļas pārbaude dīzeļdegvielai

- (329) Saskaņā ar Portugāles sniegtajiem datiem *Petrogal* dīzeļdegvielas tirgus daļa pārstrādes līmenī būtu mazāka par 25 % reģiona mēroga tirgū (Ibērijas pussalā), kā jau norādīts lēmumā sākt procedūru un kā Portugāle apstiprināja oficiālās izmeklēšanas posmā. Šī informācija attiecas tikai uz *Petrogal* ražošanas jaudu, ņemot vērā Portugāles apgalvojumu, ka ENI nav pārstāvēts Ibērijas pussalas pārstrādāto produktu tirgū. Tāpat Rietumeiropā un EEZ *Petrogal* dīzeļdegvielas tirgus daļa pārstrādes līmenī visai uzņēmumu grupai (iekļaujot ENI tirgus daļas) ir mazāka par 25 %, kā liecina Portugāles iesniegtie dati (skatīt 6. un 7. tabulu).

6. tabula

Petrogal un ENI kopējā tirgus daļa Rietumeiropas tirgū (miljonos tonnu gadā)

Attiecīgais produkts	2007			2012		
	<i>Petrogal</i> un ENI noiets	Rietumeiropas tirgus	<i>Petrogal</i> un ENI tirgus daļa	<i>Petrogal</i> un ENI noiets	Rietum- eiropas tirgus	<i>Petrogal</i> un ENI tirgus daļa
Dīzeļdegviela	[..]	243,6	[5–10] %	[..]	252	[5–10] %

7. tabula

Petrogal un ENI kopējā tirgus daļa EEZ tirgū (miljonos tonnu gadā)

Attiecīgais produkts	2007			2012		
	<i>Petrogal</i> un ENI noiets	EEZ tirgus	<i>Petrogal</i> un ENI tirgus daļa	<i>Petrogal</i> un ENI noiets	EEZ tirgus	<i>Petrogal</i> un ENI tirgus daļa
Dīzeļdegviela	[..]	323,5	[5–10] %	[..]	334,6	[5–10] %

- (330) Pamatojoties uz skaitļiem 6. un 7. tabulā, var secināt, ka *Petrogal* nav vairāk par 25 % no attiecīgā produkta noieta ne attiecīgajā tirgū reģiona (Ibērijas pussala) mērogā, ne Rietumeiropas vai EEZ mērogā, ieskaitot pārstrādāto produktu tirgus daļas ENI grupas līmenī. Tādējādi attiecībā uz dīzeļdegvielu nav pārsniegts RAP 68. punkta a) apakšpunktā noteiktais robežlielums.
- (331) Tā kā ENI un *Petrogal* kopējā tirgus daļa nepārsniedz 25 %, nav nepieciešams noteikt, vai ENI kontrolē *Petrogal* tirgus daļu tādā mērā, lai būtu jāņem vērā to kopējā tirgus daļa.

Tirgus daļas pārbaude ligoīnam un informācija par ligoīna atvasinājumiem

- (332) Portugāles sniegtā informācija liecina, ka vairums pārstrādes rūpnīcu, kuras ražo smago ligoīnu, pārstrādā to uz vietas iekšējā ražošanas procesā. Portugāles sniegtie dati par tirgus daļām 68. punkta a) apakšpunkta kritērija nolūkiem attiecas (kā to prasa šis kritērijs) uz noieta EEZ, t. i., uz liela apjoma tirdzniecību.
- (333) Lai pārbaudītu, vai ieguldījumu projekts ir saderīgs ar RAP 68. punkta a) apakšpunktu, jāanalizē *Petrogal* tirgus daļa pirms un pēc ieguldījumu projekta un jāpārlicinās, vai tā nepārsniedz 25 %.

8. tabula

Petrogal tirgus daļa EEZ tirgū (tūkstošos tonnu)

Attiecīgie produkti	2007			2012		
	Petrogal noiets	EEZ tirgus	Petrogal tirgus daļa	Petrogal noiets	EEZ tirgus	Petrogal tirgus daļa
Smagais ligroīns	[..]	49 172	[0–5] %	[..]	49 769	[0–5] %
Ligroīna atvasinājumi:	[..]	16 045	[0–5] %	[..]	15 640	[0–5] %
— benzols	[..]	10 093	[0–5] %	[..]	10 093	[0–5] %
— ortoksilols	[..]	681	[5–10] %	[..]	606	[5–10] %
— paraksilols	[..]	2 169	[5–10] %	[..]	2 169	[5–10] %
— toluols	[..]	2 503	[5–10] %	[..]	2 173	[5–10] %
— šķīdinātāji	[..]	599	[5–10] %	[..]	599	[5–10] %

9. tabula

ENI tirgus daļa EEZ tirgū (tūkstošos tonnu)

Attiecīgie produkti	2007			2012		
	ENI noiets	EEZ tirgus	ENI tirgus daļa	ENI noiets	EEZ tirgus	ENI tirgus daļa
Smagais ligroīns	[..]	49 172	[0–5] %	[..]	49 769	[0–5] %
Ligroīna atvasinājumi:	—	16 045		—	15 640	
— benzols	[..]	10 093	[5–10] %	[..]	10 093	[0–5] %
— ortoksilols	[..]	681	[5–10] %	[..]	606	[10–20] %
— paraksilols	[..]	2 169	[0–5] %	[..]	2 169	[0–5] %
— toluols	[..]	2 503	[5–10] %	[..]	2 173	[5–10] %
— šķīdinātāji	—	599		—	599	

10. tabula

Petrogal un ENI kopējā tirgus daļa EEZ tirgū (tūkstošos tonnu)

Attiecīgie produkti	2007			2012		
	Petrogal un ENI noiets	EEZ tirgus	Petrogal un ENI tirgus daļa	Petrogal un ENI noiets	EEZ tirgus	Petrogal un ENI tirgus daļa
Smagais ligroīns	[..]	49 172	[0–5] %	[..]	49 769	[0–5] %
Ligroīna atvasinājumi:	—	16 045		—	15 640	
— benzols	[..]	10 093	[5–10] %	[..]	10 093	[5–10] %
— ortoksilols	[..]	681	[10–20] %	[..]	606	[10–20] %
— paraksilols	[..]	2 169	[5–10] %	[..]	2 169	[5–10] %
— toluols	[..]	2 503	[10–20] %	[..]	2 173	[10–20] %
— šķīdinātāji	[..]	599	[5–10] %	[..]	599	[0–5] %

(334) Pamatojoties uz datiem 8.–10. tabulā, var secināt, ka *Petrogal* paša tirgus daļa un tirgus daļa kopā ar ENI attiecīgā produkta tirgū – attiecībā uz smago ligoīnu EEZ mērogā – ir mazāka par 25 %. *Petrogal* tirgus daļa nepārsniedz 25 % arī atvasinājumu tirgū.

(335) Turklāt uzņēmumā saražotā smagā ligoīna, ko *Petrogal* izmanto iekšējā ražošanas procesā, kopējais apjoms, kas neparādās 8. tabulas datos par tirgus daļu, ir mazāka par [< 5] % no EEZ mazumtirdzniecības apjoma. Sinešas pārstrādes rūpnīcas papildu ražošanas apjoms ir apmēram [< 5] %.

(336) Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, var secināt, ka attiecībā uz smago ligoīnu 68. punkta a) apakšpunktā noteiktais robežlielums nav pārsniegts.

Jaudas palielināšana tirgū ar nepietiekamiem darbības rezultātiem (saskaņā ar RAP 68. punkta b) apakšpunktu)

(337) Saskaņā ar RAP 68. punkta b) apakšpunktu Komisija veic padziļinātu novērtējumu, ja “projekta radītā [...] jauda ir lielāka par 5 % no tirgus apjoma, kas aprēķināts, izmantojot acīmredzamā patēriņa datus par attiecīgo produktu, ja vien tā acīmredzamā patēriņa gada pieauguma [vidējais] rādītājs iepriekšējos piecos gados nav bijis lielāks par EEZ IKP gada pieauguma vidējo rādītāju”.

(338) RAP 70. punktā paskaidrots, ka “noietu un acīmredzamo patēriņu a) un b) apakšpunkta piemērošanas nolūkā definē saskaņā ar attiecīgo līmeni *Prodcom* klasifikācijā, parasti EEZ, vai, ja šādi dati nav pieejami vai izmantotajam, balstoties uz jebkādiem citiem vispārpieņemtiem tirgus segmentiem, par kuriem ir pieejami statistikas dati”.

(339) Lēmumā sākt procedūru Komisijai radās jautājums par to, vai visiem attiecīgajiem produktiem ieguldījumu projekta radītā ražošanas jauda ir lielāka par 5 % ikvienā attiecīgajā tirgū, ko aprēķina, izmantojot acīmredzama patēriņa datus, un, ja ir, vai attiecīgā produkta acīmredzamā patē-

riņa gada pieauguma vidējais rādītājs pēdējo piecu gadu laikā ir bijis mazāks nekā EEZ IKP gada pieauguma vidējais rādītājs.

Jaudas palielināšana tirgū ar nepietiekamiem darbības rezultātiem (saskaņā ar RAP 68. punkta b) apakšpunktu) attiecībā uz dīzeļdegvielu

(340) Saliktais gada pieauguma rādītājs, kas raksturo dīzeļdegvielas acīmredzamo patēriņu EEZ 2001.–2006. gadā, bija apmēram 2,12 % apjoma izteiksmē jeb 15,38 % vērtības izteiksmē. EEZ IKP attiecīgais saliktais gada pieauguma rādītājs 2001.–2006. gadā bija 2,06 % reālā izteiksmē (pielīdzināms apjoma izteiksmei) un 4,12 % nominālā izteiksmē (pielīdzināms vērtības izteiksmei).

(341) Tādējādi nevar uzskatīt, ka dīzeļdegvielas tirgum ir nepietiekami darbības rādītāji, ja ņem vērā salikto gada pieauguma rādītāju gan apjoma, gan vērtības izteiksmē un to attiecīgi salīdzina ar IKP pieauguma rādītāju nominālā un reālā izteiksmē. Tādēļ nav jāpārbauda, vai ieguldījumu projekta radītā jauda pārsniedz 5 % no attiecīgā tirgus.

Jaudas palielināšana tirgū ar nepietiekamiem darbības rezultātiem (saskaņā ar RAP 68. punkta b) apakšpunktu) attiecībā uz ligoīnu un informācija par ligoīna atvasinājumiem

(342) Lai pārliecinātos, vai ieguldījumu projekts atbilst RAP 68. punkta b) apakšpunktam, Komisijai jāpārbauda, vai ieguldījumu projekta radītā jauda ir mazāka par 5 % no tirgus apjoma, kas aprēķināts, izmantojot acīmredzamā patēriņa datus par attiecīgo produktu, ja vien tā acīmredzamā patēriņa gada pieauguma vidējais rādītājs iepriekšējos piecos gados nav bijis lielāks par EEZ IKP gada pieauguma vidējo rādītāju.

(343) Portugāles sniegtie dati norādīti 11.–13. tabulā. Skaitļi ailē par EEZ tirgu ir identiski skaitļiem tabulā par tirgus daļu, kurā norādīts EEZ tirgus (noiets). Tā kā mazumtirdzniecības tirgus (noietā) apjoms ir mazāks nekā acīmredzamā patēriņa apjoms, ietverot iekšējo ražošanu, dati par ražošanas jaudas pieaugumu tā nozīmi atspoguļo pārspīlētā veidā. Tādējādi var teikt, ka tas ir sliktākā iznākuma scenārijs.

11. tabula

Ražošanas jaudas pieauguma Sinešas pārstrādes rūpnīcā īpatsvars attiecīgo produktu tirgos EEZ (tūkstošos tonnu)

Attiecīgie produkti	Ražošanas jauda 2007. gadā	Ražošanas jauda 2012. gadā	Ražošanas jaudas pieaugums	EEZ tirgus 2007. gadā	Jaudas pieauguma īpatsvars EEZ tirgū	Acīmredzamā patēriņa saliktais gada pieauguma rādītājs
Smagais ligoīns	[..]	[..]	[..]	49 172	[0–5] %	—
Ligoīna atvasinājumi:	[..]	[..]	[..]	16 045	[0–5] %	—

Attiecīgie produkti	Ražošanas jauda 2007. gadā	Ražošanas jauda 2012. gadā	Ražošanas jaudas pieaugums	EEZ tirgus 2007. gadā	Jaudas pieauguma īpatsvars EEZ tirgū	Acīmredzamā patēriņa saliktais gada pieauguma rādītājs
— benzols	[..]	[..]	[..]	10 093	[0–5] %	—
— ortoksilols	[..]	[..]	[..]	681	[0–5] %	—
— paraksilols	[..]	[..]	[..]	2 169	[0–5] %	—
— toluols	[..]	[..]	[..]	2 503	[0–5] %	—
— šķīdinātāji	[..]	[..]	[..]	599	[0–5] %	—

12. tabula

Ražošanas jaudas pieauguma Matoziņušas pārstrādes rūpnīcā īpatsvars attiecīgo produktu tirgos EEZ (tūkstošos tonnu)

Attiecīgie produkti	Ražošanas jauda 2007. gadā	Ražošanas jauda 2012. gadā	Ražošanas jaudas pieaugums	EEZ tirgus 2007. gadā	Jaudas pieauguma īpatsvars EEZ tirgū	Acīmredzamā patēriņa saliktais gada pieauguma rādītājs
Smagais ligoīns	[..]	[..]	[..]	49 172	[0–5] %	—
Ligoīna atvasinājumi:	[..]	[..]	[..]	16 045	[0–5] %	—
— benzols	[..]	[..]	[..]	10 093	[0–5] %	—
— ortoksilols	[..]	[..]	[..]	681	[0–5] %	—
— paraksilols	[..]	[..]	[..]	2 169	[0–5] %	—
— toluols	[..]	[..]	[..]	2 503	[0–5] %	—
— šķīdinātāji	[..]	[..]	[..]	599	[0–5] %	—

13. tabula

Kopējā ražošanas jaudas pieauguma (Sinešas un Matoziņušas pārstrādes rūpnīcā) īpatsvars attiecīgo produktu tirgos EEZ (tūkstošos tonnu)

Attiecīgie produkti	Ražošanas jauda 2007. gadā	Ražošanas jauda 2012. gadā	Ražošanas jaudas pieaugums	EEZ tirgus 2007. gadā	Jaudas pieauguma īpatsvars EEZ tirgū	Acīmredzamā patēriņa saliktais gada pieauguma rādītājs
Smagais ligoīns	[..]	[..]	[..]	49 172	[0–5] %	—
Ligoīna atvasinājumi:	[..]	[..]	[..]	16 045	[0–5] %	—
— benzols	[..]	[..]	[..]	10 093	[0–5] %	—
— ortoksilols	[..]	[..]	[..]	681	[0–5] %	—
— paraksilols	[..]	[..]	[..]	2 169	[0–5] %	—
— toluols	[..]	[..]	[..]	2 503	[0–5] %	—
— šķīdinātāji	[..]	[..]	[..]	599	[0–5] %	—

(344) Visos gadījumos produktu ražošanas jaudas pieaugums, kā norādīts 11.–13. tabulā, ir mazāks par 5 % attiecīgā produkta tirgū EEZ mērogā. Tādējādi uzskatāms, ka ieguldījumu projekts neizraisa RAP 68. punkta b) apakšpunkta pirmajā daļā noteiktā robežlieluma pārsniegšanu.

7. SECINĀJUMS

(345) Pamatojoties uz 278.–344. apsvērumā norādītajiem datiem, ieguldījumu projekts attiecīgajiem produktiem nepārsniedz RAP 68. punkta a) un b) apakšpunktā noteikto robežlielumu. Tādēļ nav nepieciešams veikt atbalsta padziļinātu novērtējumu pēc procedūras sākšanas, kā noteikts Līguma 108. panta 2. punktā.

(346) Secinājums ir, ka ierosinātais reģionālais ieguldījumu atbalsts par labu *Petrogal* atbilst visiem RAP nosacījumiem, lai to uzskatītu par saderīgu ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunktu. Tādēļ nav nepieciešams novērtēt, vai atbalsts var tikt apstiprināts, pamatojoties uz citām Līgumā noteiktajām atkāpēm.

(347) Portugāle īpaši piekritusi, ka šis lēmums tiek pieņemts angļu valodā un ir autentisks tikai angļu valodā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Valsts atbalsts, kuru Portugāle plāno piešķirt *Petrogal*, kura apjoms ir EUR 160 484 007 nominālvērtībā (EUR 121 091 314 diskontētās cenās) un kurš nozīmē maksimālo atbalsta intensitāti 12,43 % apmērā diskontētās cenās, ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar Līguma 107. panta 3. punkta a) apakšpunktu.

2. Attiecīgi tiek atļauta 1. panta 1. punktā minētā valsts atbalsta īstenošana. Ja rodas novirzes no plānotajiem attaisnotajiem izdevumiem un valsts atbalsta paziņotā piešķiršanas grafika, Portugāle nedrīkst pārsniegt ne maksimālo atbalsta apjomu diskontētās cenās, kas ir EUR 121 091 314, ne maksimālo atbalsta intensitāti diskontētās cenās, kas ir 12,43 %.

2. pants

1. Portugāle iesniedz starpperioda ziņojumu Komisijai reizi piecos gados, sākot no lēmuma pieņemšanas datuma. Starpperioda ziņojumos sniedz atjauninātu informāciju par piešķirtajām valsts atbalsta summām, par atbalsta līgumu izpildi un par ikvienu citu ieguldījumu projektu, kas sākts Sinešas vai Matoziņušas pārstrādes rūpnīcā.

2. Turklāt sešu mēnešu laikā pēc valsts atbalsta pēdējā laidiena piešķiršanas, pamatojoties uz paziņoto piešķiršanas grafiku, Portugāle iesniedz sīki izstrādātu galīgo ziņojumu, kurā iekļauta informācija par izmaksātajām valsts atbalsta summām, par atbalsta līgumu izpildi un par ikvienu citu ieguldījumu projektu, kas sākts Sinešas vai Matoziņušas pārstrādes rūpnīcā.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Portugāles Republikai.

Briselē, 2011. gada 3. augustā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Joaquín ALMUNIA